

RAPPORTER

92/27

SELSKAPSBESKATNING
ANALYSE OG STATISTIKK

AV
TERJE ERSTAD OG PER MORTEN HOLT

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF NORWAY

Akademika
- avdeling for offentlige publikasjoner
Møllergt. 17
Postboks 8134 Dep
0033 Oslo

Tlf.: (02) 11 67 70
Telefax: (02) 42 05 51

RAPPORTER FRA STATISTISK SENTRALBYRÅ 92/27

SELSKAPSBESKATNING
ANALYSE OG STATISTIKK

AV
TERJE ERSTAD OG PER MORTEN HOLT

STATISTISK SENTRALBYRÅ
OSLO - KONGSVINGER 1992

ISBN 82-537-3786-6
ISSN 0332-8422

EMNEGRUPPE
51 Offentlig forvaltning

EMNEORD
Bedriftsbeskatning
Etterskuddspliktige
Formue
Inntekt
Næringsøkonomi
Skattekreditt
Skattelikning

Omslaget er trykt ved Aasens Trykkerier A.S

Publikasjonen er trykt i Statistisk sentralbyrå

Forord

Under arbeidet med omleggingen i bedrifts- og kapitalbeskatningen, ble behovet for tallmateriale for selskapsbeskatning aktualisert. De tre-årige inntekts- og formuesundersøkelsene for etterskuddspliktige, sammen med den årlige skattestatistikken, var deler av datagrunnlaget under utarbeidelse av de nye skattereglene.

Den store interessen for tallmateriale om selskaper, gjør at Statistisk sentralbyrå ønsker å presentere nærmere enkelte undersøkelser som er rettet mot selskapsbeskatningen.

Publikasjonen er utarbeidet av førstekonsulent Terje Erstad og førstekonsulent Per Morten Holt. Erstad har hovedsakelig skrevet kapittel 3 (Datagrunnlaget for selskapsstatistikk) og kapittel 4 (Kvalitet), mens Holt har konsentrert seg om kapittel 5 (Hovedtall) og 6 (Skattekreditter).

Statistisk sentralbyrå, Oslo/Kongsvinger, 24. november 1992

Svein Longva

Leif Korbøl

Innhold

	Side
Figurregister	5
Tabellregister	7
1. Innledning og formål	9
2. Oppsummering	10
3. Datagrunnlaget for selskapsstatistikk	11
3.1. Skattestatistikk	11
3.2. Aksjestatistikk	11
3.3. Inntekts- og formuesundersøkelsen for selskaper	12
3.4. Saldostatistikk	12
3.5. Regnskapsstatistikk	12
3.6. Inntekts- og formuesundersøkelsen for selskapskaper	13
4. Kvalitet	14
4.1. Registerbasert statistikk	14
4.1.1. Etterskuddsregisteret	14
4.1.2. Aksjeregisteret	16
4.1.3. Inntekts- og formuesundersøkelsen for selskapskaper	17
4.2. Utvalgsundersøkelser	18
4.2.1. Populasjon for undersøkelsene	18
4.2.2. Undersøkelsesenheter og enhetsdefinisjoner	21
4.2.3. Stratifisering	23
4.2.4. Utvalgstrekking	24
4.2.5. Utvalgsvarians	25
4.2.6. Målefeil	25
4.2.7. Frafall og avgang	27
5. Hovedtall	34
5.1. Regnskapsstatistikk	34
5.2. Saldostatistikk	45
5.3. Selvangivelsesstatistikk	50
5.4. Inntekts- og formuesundersøkelsen for selskaper skattlagt etter petroleums- skatteloven (selskapskaper)	64
5.5. Skattestatistikk	67
5.6. Aksjestatistikk	74
6. Skattekreditter	79
6.1. Innledning	79
6.2. Oppsummering	79
6.3. Ubeskattet egenkapital i balansen	80
6.4. Skattekredittordningene i resultatregnskapet	87
6.5. Næringsvise forskjeller i bruk av skattekredittordninger	89
6.6. Saldoavskrivninger	97
6.7. Avslutning	100
Vedlegg	
1.1. Regnskapsstatistikk	101
3.1. Oversikt over publikasjoner	102
3.2. Produksjonsprosessen for Etterskuddsregisteret	103
3.3. Selskapstyper/beskatningsform for inntektsåret 1988	104
3.4. Næringsgruppering av foretak (bedrifter)	105
3.5. Oversikt over institusjonell sektor	107
4.1. Recordtyper IFS-88	108
4.2. Stratifiseringsplan IFS-88	109
4.3. Fordeling på ulike strata IFS-88	111
5.1. Definisjoner av nøkkeltall	113
6.1. Oversikt over utbyggingsområde etter distriktsskatteloven	115
Utkomne publikasjoner	117

Standardtegn i tabeller

- .. Oppgave mangler
- Null
- 0 Mindre enn 0,5 av den brukte enheten

Figurregister

	Side
Figur 4.1. Skattyterenhets plassering i forhold til konsern, foretak og bedrift	22
Figur 4.2. Forholdet mellom bedrift, skattyterenhets, foretak og konsern. Et konkret eksempel	23
Figur 5.1. Regnskapsundersøkelsen 1988. Årsoppgjørdisposisjoner	36
Figur 5.2. Regnskapsundersøkelsen 1988. Betinget skattefrie fondsavsetninger, salgsgevinster mv.	36
Figur 5.3. Regnskapsundersøkelsen 1988. Finansiering av eiendelene	38
Figur 5.4. Etterskuddspliktige skattytere. Sum inntekter og sum fradrag. 1982, 1985 og 1988. Mill. kr	53
Figur 5.5. Sum inntekter og sum fradrag fordelt på næring. 1988. Mill. kr	53
Figur 5.6. Avsetning til konsolideringsfond og distriktsskattefond som fradrag i selvangivelsen fordelt på næring. 1988. Mill. kr	56
Figur 5.7. Positiv (skattbar) nettoinntekt ved kommuneskatteligningen fordelt på næring. 1988. Mill. kr	56
Figur 5.8. Fordeling av real- og finanskapital på næring. 1988. Mill. kr	59
Figur 5.9. Positiv (skattbar) nettoformue fordelt på næring. 1988. Mill. kr	59
Figur 5.10. Norske selskaper skattlagt etter petroleumsskatteoven. Beregningsgrunnlag for inntektsskatt sokkel K, sokkel S og særskatt. 1985-1990	65
Figur 5.11. Utenlandske sokkelselskaper skattlagt etter petroleumsskatteoven. Beregningsgrunnlag for inntektsskatt sokkel K og sokkel S. 1985-1990	66
Figur 5.12. Totale skatteinntekter fra norske sokkelselskaper. 1990	66
Figur 5.13. Totale skatteinntekter fra utenlandske sokkelselskaper. 1990	67
Figur 5.14. Etterskuddspliktige. Oversikt over skatteligningen. 1986-1990. Mill. kr	69
Figur 5.15. Antall aksjeselskaper. 1984-1990	77
Figur 5.16. Pålydende verdi fordelt på børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper. 1984-1990. Mill. kr	77
Figur 5.17. Markedsverdi fordelt på børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper. 1984-1990. Mill. kr	78
Figur 5.18. Utbetalt utbytte fordelt på børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper. 1984-1990. Mill. kr	78
Figur 6.1. Ubeskattet egenkapital pr. 1. januar og 31. desember 1988, fordelt på hovedforetakets næring og ulike typer ubeskattet egenkapital. Prosent	80
Figur 6.2. Sum ubeskattet egenkapital pr. 1. januar og 31. desember 1988. Fordelt på hovedforetakets næring. Mill. kr	81
Figur 6.3. Distriktsskattefond som ubeskattet egenkapital pr. 1. januar og 31. desember 1988. Fordelt på hovedforetakets næring. Mill. kr	81
Figur 6.4. Andel av avsetning til distriktsskattefond innenfor og utenfor utbyggingsområde etter distriktsskatteoven. 1988	82

Figur 6.5	Andel av inntektsføring av tidligere avsetning til distriktsskattefond innenfor og utenfor utbyggingsområde etter distriktsskatteloven. 1988	83
Figur 6.6	Andel av startavskrivninger innenfor og utenfor utbyggingsområde etter distriktsskatteloven. 1988	83
Figur 6.7	Salgsgevinster, negative saldi mv. som ubeskattet egenkapital pr. 1. januar og 31. desember 1988. Fordelt på hovedforetakets næring. Mill. kr	84
Figur 6.8	Lager- og anleggsreserve som ubeskattet egenkapital pr. 1. januar og 31. desember 1988. Fordelt på hovedforetakets næring. Mill. kr	85
Figur 6.9	Konsolideringsfond som ubeskattet egenkapital pr. 1. januar og 31. desember 1988. Fordelt på hovedforetakets næring. Mill. kr	86
Figur 6.10	Andre betinget skattefrie avsetninger som ubeskattet egenkapital pr. 1. januar og 31. desember 1988. Fordelt på hovedforetakets næring. Mill. kr ..	86
Figur 6.11	Årsoppgjørdisposisjoner i resultatregnskapet som reduserer årsresultatet. Fordelt på hovedforetakets næring. 1988. Mill. kr	88
Figur 6.12	Årsoppgjørdisposisjoner som øker årsresultatet. Fordelt på hovedforetakets næring. 1988. Mill. kr	88
Figur 6.13	Nedskrivning av varelager og varekontrakter. Fordelt på hovedforetakets næring. 1988. Mill. kr	89
Figur 6.14	Avsetning til konsolideringsfond fordelt på viktige næringer. 1988	90
Figur 6.15	Avsetning til distriktsskattefond fordelt på viktige næringer. 1988	90
Figur 6.16	Salgsgevinster/negative saldi fordelt på viktige næringer. 1988	91
Figur 6.17	Kontraktavskrivninger fordelt på viktige næringer. 1988	91
Figur 6.18	Andre fondsavsetninger mv. fordelt på viktige næringer. 1988	92
Figur 6.19	Fondsavsetninger mv. Alle næringer. 1988	93
Figur 6.20	Fondsavsetninger mv. Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst. 1988	93
Figur 6.21	Fondsavsetninger mv. Oljeutvinning og bergverksdrift. 1988	94
Figur 6.22	Fondsavsetninger mv. Industri. 1988	94
Figur 6.23	Fondsavsetninger mv. Bygge- og anleggsvirksomhet. 1988	95
Figur 6.24	Fondsavsetninger mv. Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet. 1988 ...	95
Figur 6.25	Fondsavsetninger mv. Transport, lagring og telekommunikasjon. 1988	96
Figur 6.26	Fondsavsetninger mv. Offentlig, privat og sosial tjenesteyting. 1988	96
Figur 6.27	Fondsavsetninger mv. Uoppgitt og andre næringer. 1988	97
Figur 6.28	Sum årets av- og nedskrivninger og årets saldoavskrivning/utgiftsføring av rest på saldo fordelt på gruppe for saldoavskrivning. 1988. Mill. kr	98
Figur 6.29	Årets saldoavskrivning/utgiftsføring av rest på saldo i prosent av sum årets av- og nedskrivninger. 1988	99

Tabellregister

	Side
Tabell 4.1. Oppbygningen av utvalget til 1988-undersøkelsene	25
Tabell 4.2. Avgang IFS-undersøkelsen fordelt på hovedforetakets næring	28
Tabell 4.3. Avgang IFS-undersøkelsen fordelt på selskapstype	28
Tabell 4.4. Avgang IFS-undersøkelsen fordelt på institusjonell sektorkode	29
Tabell 4.5. Avgang IFS-undersøkelsen fordelt på stratumnummer	29
Tabell 4.6. Regnskapsundersøkelsen 1988. Utvalg, observasjoner og frafall	31
Tabell 4.7. Regnskapsundersøkelsen 1988. Utvalg, observasjoner og frafall fordelt på stratum	31
Tabell 4.8. Regnskapsundersøkelsen 1988. Utvalg, observasjoner og frafall fordelt på selskapstype	32
Tabell 4.9. Regnskapsundersøkelsen 1988. Utvalg, observasjoner og frafall fordelt på næring	32
Tabell 4.10. Regnskapsundersøkelsen 1988. Utvalg, observasjoner og frafall fordelt på institusjonell sektor	33
Tabell 5.1. Hovedtall fra regnskapsundersøkelsene 1985 og 1988. Resultatregnskap. Mill. kr	34
Tabell 5.2. Regnskapsstatistikk for aksjeselskaper og andre etterskuddspliktige. Hovedtall fra resultatregnskapet. 1985 og 1988. Relative tall	35
Tabell 5.3. Regnskapsstatistikk for aksjeselskaper og andre etterskuddspliktige. Hovedtall fra balansen. 1985 og 1988. Relative tall	37
Tabell 5.4. Regnskapsstatistikk for aksjeselskaper og andre etterskuddspliktige. Hovedtall fra balansen. 1985 og 1988. Relative tall	37
Tabell 5.5. Regnskapsundersøkelsen 1988. Resultatregnskap etter hovednæring. Mill. kr .	39
Tabell 5.6. Regnskapsundersøkelsen 1988. Resultatregnskap etter hovednæring. Relative tall	39
Tabell 5.7. Regnskapsundersøkelsen 1988. Balanse etter hovednæring. Mill. kr	40
Tabell 5.8. Regnskapsundersøkelsen 1988. Balanse etter hovednæring. Relative tall	40
Tabell 5.9. Regnskapsstatistikk for aksjeselskaper og andre etterskuddspliktige. Hovedtall for inntekter og kostnader. 1985 og 1988. Relative tall	41
Tabell 5.10. Regnskapsstatistikk for aksjeselskaper og andre etterskuddspliktige. Hovedtall fra resultatregnskapet, etter hovednæring. 1985 og 1988. Relative tall	43
Tabell 5.11. Regnskapsundersøkelsene 1988 og 1985. Nøkkeltall etter hovednæring	44
Tabell 5.12. Saldostatistikk. Av- og nedskrivninger for selskaper. 1988. Mill. kr	46
Tabell 5.13. Saldostatistikk. Negativ saldo for selskaper. 1988. Mill. kr	48
Tabell 5.14. Inntektsstatistikk for etterskuddspliktige skattytere. Hovedtall fra inntektsregnskapet. 1982, 1985 og 1988. Mill. kr	50

	Side
Tabell 5.15. Inntektsstatistikk for etterskuddspliktige skattytere. Hovedtall fra inntektsregnskapet. 1982, 1985 og 1988. Relative tall	51
Tabell 5.16. Inntektsstatistikk for etterskuddspliktige skattytere, etter selskapstype. 1982, 1985 og 1988. Mill. kr	51
Tabell 5.17. Inntektsregnskap for etterskuddspliktige etter hovednæring. 1988. Mill. kr ...	54
Tabell 5.18. Formuesregnskap for etterskuddspliktige etter hovednæring. 1988. Mill. kr ..	57
Tabell 5.19. Inntektsregnskap for etterskuddspliktige etter selskapstype. 1988. Mill. kr ...	60
Tabell 5.20. Formuesregnskap for etterskuddspliktige etter selskapstype. 1988. Mill. kr ...	62
Tabell 5.21. Hovedtall fra inntektsregnskapet for norske selskaper skattlagt med hjemmel i petroleumsskatteloven. 1985 - 1990. Mill. kr	64
Tabell 5.22. Hovedtall fra inntektsregnskapet for norske selskaper skattlagt med hjemmel i petroleumsskatteloven. 1985 - 1990. Relative tall	64
Tabell 5.23. Hovedtall fra inntektsregnskapet for utenlandske selskaper skattlagt med hjemmel i petroleumsskatteloven. 1985 - 1990. Mill. kr	65
Tabell 5.24. Hovedtall fra inntektsregnskapet for utenlandske selskaper skattlagt med hjemmel i petroleumsskatteloven. 1985 - 1990. Relative tall	65
Tabell 5.25. Etterskuddspliktige skattytere inkl. sokkelselskaper. Utlignet skatt ved kommune- og statsskatteligningen. 1986 - 1990	68
Tabell 5.26. Etterskuddspliktige skattytere inkl. sokkelselskaper. Utlignet skatt ved kommune- og statsskatteligningen. Relative tall. 1986 - 1990	68
Tabell 5.27. Etterskuddspliktige skattytere etter skattytergruppe. Utlignet skatt til kommune og fylke. 1985, 1987, 1989 og 1990. Mill. kr	69
Tabell 5.28. Etterskuddspliktige skattytere etter skattytergruppe. Eksklusiv sokkelselskaper. Utlignet skatt til staten. 1985, 1987, 1989 og 1990. Mill. kr ..	71
Tabell 5.29. Etterskuddspliktige skattytere etter skattytergruppe. Eksklusiv sokkelselskaper. Antall etterskuddspliktige og antall skattytere. 1985, 1987, 1989 og 1990	71
Tabell 5.30. Etterskuddspliktige skattytere etter inntektstrinn. Eksklusiv sokkelselskaper. Statsskatteligningen. 1985, 1987, 1989 og 1990. Mill. kr ...	73
Tabell 5.31. Etterskuddspliktige skattytere etter inntektstrinn. Inklusiv sokkelselskaper. Statsskatteligningen. 1985, 1987, 1989 og 1990. Mill. kr ...	73
Tabell 5.32. Etterskuddspliktige skattytere skattlagt med hjemmel i petroleumsskatteloven. 1985, 1987, 1989 og 1990	73
Tabell 5.33. Aksjekapitalen i pålydende verdi, markedsverdi og utbetalt utbytte. 1984 - 1990. 1000 kroner	75
Tabell 5.34. Aksjekapitalen i pålydende verdi, markedsverdi og utbetalt utbytte. 1984 - 1990. Relative tall	76
Tabell 6.1. Etterskuddspliktige skattytere (ekskl. oljeutvinnings- og kraftselskaper) med positiv nettoinntekt ved kommuneskatteligningen. Avsatt til distriktsskattefond, inntektsføring av tidligere avsetninger og netto avsetning. 1988. Mill. kr	83
Tabell 6.2. Sum årets av- og medskrivninger, årets saldoavskrivning/utgiftsføring av rest på saldo og grunnlag for årets saldoavskrivning fordelt på hovedforetakets næring. 1988. Mill. kr	99

1. Innledning og formål

Statistisk sentralbyrå produserer flere typer statistikk for aksjeselskaper og andre etterskuddspliktige som gir tall for verdiskapning og beholdninger. En kort oversikt over ulike typer regnskapsstatistikk SSB produserer er gitt i vedlegg 1.1. I tillegg gir undersøkelsene innblikk i disposisjoner for å tilpasse seg skattelovgivningen. Seksjon for inntekt og lønn utfører noen av disse undersøkelsene.

Formålet med denne publikasjonen er å presentere undersøkelsene Seksjon for inntekt og lønn gjennomfører for selskaper, både når det gjelder datagrunnlag, kvalitet og andre egenskaper ved materialet. Ønsket er å presentere datamaterialet på en systematisk og informativ måte overfor nåværende og fremtidige brukere.

I kapittel 2 foretas det en oppsummering av innholdet i publikasjonen.

I kapittel 3 gis det en kortfattet presentasjon av de ulike undersøkelsene, med vekt på hyp-pighet, publiseringsform med videre.

Kapittel 4 vurderer kvaliteten på de ulike statistikkproduktene. Ulike feilkilder fra oppgavegiver og frem til ferdig statistikk redogjøres, og betydningen på undersøkelsenes kvalitet vurderes.

I kapittel 5 ønsker vi å presentere hvilke tall de ulike undersøkelsene kan gi. Her er det samlet hovedtall og resultater fra alle statistikkproduktene som Seksjon for inntekt og lønn fremstiller for etterskuddspliktige.

Skattleggingen av aksjeselskaper og andre etterskuddspliktige er i ferd med å bli gjennomgripende forandret som en følge av skattereformen. I kapittel 6 har vi derfor valgt å presentere strukturtall for en del sentrale

variabler i sammenheng med skatteplanlegging. Hensikten med dette er å berede grunnen for sammenligninger over tid, når tilsvarende tall for inntektsårene 1991 og 1992 foreligger.

Mer konkret ønsker vi å vise hvordan selskapene, eller grupper av selskaper, fordeler seg på sentrale variabler før skattereformen trer i kraft. I tillegg vil vi forsøke å få frem eventuelle sammenhenger mellom selskapenes fordeling på ulike variabler. Sammenhengen mellom regnskap, selvangivelse og skatt er sentralt her.

Når skattereformen er satt i verk i inntektsåret 1992, vil vi se hvilke tilpasninger som virkelig foretas. På sikt vil det være en målsetting å gjennomføre lignende analyser for å belyse tilpasningen til det nye lovverket.

Fremstillingen i kapittel 6 bygger hovedsakelig på Inntekts- og formuesundersøkelsen og Regnskapsundersøkelsen for inntektsåret 1988.

Siden inntekts- og formuesundersøkelsen for selskaper er tre-årlig, har vi ikke komplette tidsserier. En svakhet er derfor at vi ikke ser på utviklingen i sentrale variabler over tid, men begrenset til data for inntektsåret 1988.

Grunnlaget for senere analyser vil være undersøkelser av inntekt- og formue, regnskaper og skattestatistikk. Nye undersøkelser planlegges for inntektsårene 1991 og 1992. Inntektsåret 1991 vil være det siste året før skattereformen i sin helhet trer i kraft, men noe av skattetilpasningen vil finne sted allerede i inntektsåret 1991, blant annet på grunn av overgangsreglene.

2. Oppsummering

Hovedformålet med publikasjonen har vært å presentere undersøkelser Seksjon for inntekt og lønn har hovedansvaret for når det gjelder etterskuddspliktige skattytere (selskaper). En oversikt over andre regnskapsundersøkelser SSB produserer er gitt i vedlegg 1.1.

Skattestatistikken er en årlig registerbasert undersøkelse som bygger på Skattedirektoratets Etterskuddsregister. Også den årlige aksjestatistikken bygger på en del av Etterskuddsregisteret som kalles Aksjeregisteret. Inntekts- og formuesundersøkelsen for selskaper skattlagt etter petroleumsskatteloven er en totaltelling.

De utvalgsbaserte undersøkelsene har frem til nå vært gjennomført hvert tredje år. Siste undersøkelse var for inntektsåret 1988, og det er en ny undersøkelse for inntektsåret 1991 under utarbeiding. Inntekts- og formuesundersøkelsen for aksjeselskaper og andre etterskuddspliktige gir opplysninger fra selvangivelse 2, mens saldostatistikken bygger på saldo-skjemaet. Dette gir av- og nedskrivninger, samt skattemessige verdier på driftsmidler. Regnskapsstatistikken bygger på Alminnelig regnskapskjema.

Etterskuddsregisteret er gjenstand for feilkilder i Skattedirektoratets innsamlings- og bearbeidingsrutiner. Logiske kontroller og kontroller av ekstremer og feilregistreringer gjør at kvaliteten totalt sett vurderes som god. Aksjeregisteret fremstilles sammen med Etterskuddsregisteret, og er derfor utsatt for de samme feilkildene. På grunn av at antall aksjer og verdi pr. aksje må multipliseres for å få totaltall, er disse dataene mer følsomme for feilregistreringer og ekstremer.

Inntekts- og formuesundersøkelsen for selskaper skattlagt etter petroleumsskatteloven er en totaltelling med liten populasjon. Dette gir god oversikt. Sammen med nær kontakt med Oljeskattekontoret i Oslo og Sentralskattekontoret for utenlandssaker i Sandnes, gir dette god kvalitet.

Ved de utvalgsbaserte undersøkelsene vil resultatene alltid være beheftet med usikkerhet. Dette gir seg utslag i utvalgsvarians/standardavvik og utvalgsskjevhet. Generelt blir resultatene mer usikre jo færre observasjoner de bygger på.

Ekstremer, det vil si observasjoner som avviker sterkt fra gjennomsnittet, er for Inntekts- og formuesundersøkelsen 1988 (IFS-88) kontrollert og i de fleste tilfeller tatt med. Selvangivelses-, saldo- og regnskapstallene til de etterskuddspliktige er preget av store nivåforskjeller.

Selskapenes nettoinntekt fra Etterskuddsregisteret 1987 var en viktig stratifiseringsvariabel ved trekking av IFS-utvalget for 1988. Generelt viser IFS-88 god overensstemmelse med skattestatistikken. Når vi likevel i IFS-tallene har fått enkelte avvik i nettoinntekt i forhold til skattestatistikken, skyldes det nettopp de spesielt store variasjoner i nettoinntekt mellom ulike selskaper samme år, og mellom samme selskaper fra ett år til et annet.

At en på grunn av tidsfaktoren måtte stratifisere og trekke utvalget på Etterskuddsregisteret for 1987, mens det ble gitt selvangivelses-, saldo- og regnskapstall for inntektsåret 1988, kan ha forsterket dette problemet ved at fordelingen til visse grupper i utvalget på enkelte variabler avviker fra tilsvarende fordeling i totalpopulasjonen.

Fremstillingen i kapittel 6 viser at de ulike skattemessige avsetningsordningene har ulik betydning innen forskjellige næringer. En betydelig begrensning i vår presentasjon av skattekredittordningenes fordeling, er at fremstillingen kun baseres på data for inntektsåret 1988. Når det etter skattereformen har funnet sted vesentlige endringer i både hvilke ordninger som fortsatt kan benyttes, og i hvilken utstrekning de kan benyttes, vil en kunne påvise hvilke utslag regelendringene har hatt for den enkelte næring.

3. Datagrunnlaget for selskapsstatistikk

I dette kapitlet vil vi ta for oss datagrunnlaget for de ulike undersøkelsene som gjelder selskaper. En summarisk oversikt over de ulike publikasjonene er gitt i vedlegg 3.1.

Skattedirektoratets Etterskuddsregister er helt sentralt i produksjonen av selskapsstatistikk, enten som kilde for registerstatistikk eller som trekkefil for våre utvalgsundersøkelser. En skjematisk fremstilling av produksjonsprosessen for Etterskuddsregisteret er gitt i vedlegg 3.2.

3.1 Skattestatistikk

Skattestatistikk for selskaper er en årlig registerbasert statistikk. Statistikken bygger på Skattedirektoratets Etterskuddsregister. SSB får tilsendt nytt register fra Skattedirektoratet i januar hvert år.

Som etterskuddspliktige regnes alle selskaper der eierne har begrenset ansvar for gjelden til selskapet, og som har plikt til å levere Selvangivelse 2, jfr. Skattebetalingsloven par. 2.

Skattestatistikken inneholder ansettelses (nettotall) og skatter for samtlige selskaper for et gitt inntektsår ved kommune- og fylkeskatteligningen og ved statsskatteligningen. Det gis skattetall fordelt på selskapstype.

Selskapstypen angir hvilken skatteregel selskapene skattlegges etter (vedlegg 3.3). Dette er regulert i Skatteloven og i Statsskattevedtaket det enkelte inntektsår.

Til og med 1987-registeret hadde vi også muligheten til å gi fordelinger etter koder overført fra SSBs Bedrifts- og foretaksregister. Det er flere årsaker til at vi har mistet disse kodene i statistikken. Den viktigste er kvalitetsproblemer knyttet til disse kodene:

- Hovedforetakets næring (vedlegg 3.4)
- Institusjonell sektor (vedlegg 3.5)
- Tilstandskode

Vi har heller ikke hatt kapasitet til å opprettholde en link mot Bedrifts- og foretaksregisteret. Med tanke på fremtiden har vi imidlertid forhåpninger knyttet til det arbeidet med samordning av ulike offentlige registre som pågår.

I fremtiden er det muligheter for at en har felles identifikasjonsnumre i alle offentlige registre der aksjeselskaper og andre etterskuddspliktige inngår. Dette vil også fra en statistisk synsvinkel gi en langt ryddigere verden og kunne legge grunnen for en både bedre og tryggere statistikk.

I tabellene gis det tall for selskapsstatistikken for seg (selskaper som har aktivitet på norsk kontinental sokkel og som beskattes etter Petroleumsskatteloven) og for virksomheten i fastlands-Norge for seg.

Skattestatistikken publiseres ca. 15 måneder etter det aktuelle inntektsårets utløp. Skattetallene for selskaper kommer ut årlig, og publiseres først i Statistisk ukehefte (samtidig med en pressemelding) i mars-april, og siden i Regional statistikk litt lenger ut på vårparten.

3.2 Aksjestatistikk

Aksjestatistikken er en årlig registerbasert statistikk og bygger på Skattedirektoratets Aksjeregister. Dette registeret omfatter alle norske aksjeselskaper.

Som det går frem av vedlegg 3.2 innhentes også aksjeopplysninger om norske aksjeselskaper via Etterskuddsblanketten. Disse dataene legges inn på Skattedirektoratets Etterskuddsregister sammen med skattedataene for så å bli skilt ut på en egen fil; aksjeregisteret. Denne filen, som blir oversendt fra Skattedirektoratet på tape omtrent samtidig med Etterskuddsregisteret, er grunnlaget for vår aksjestatistikk.

På grunn av dårlig kvalitet på en del av aksjeopplysningene om børsnoterte aksjeselskaper på registeret, bruker vi så langt det er mulig børsenes egne tall for å supplere og korrigere Skattedirektoratets data. De børsene det er snakk om er Trondheim, Bergen og Oslo Børs.

De hovedtyper av opplysninger aksjestatistikken gir er antall aksjer, pålydende verdi, markedsverdi og utbetalt utbytte. Etter 1987-årgangen har vi heller ikke i aksjestatistikken vært istand til å gi tall fordelt på næring og sektor. Siden har vi kun publisert totaltall. Vi gir dessuten tall for børsnoterte og ikke-børsnoterte hver for seg.

Slik rytmen i statistikkproduksjonen er nå, kan vi normalt publisere aksjetall ca. 4 måneder etter at vi mottar registeret. Det vil si omkring 16 måneder etter inntektsårets utløp.

Aksjestatistikken publiseres altså hvert år. Den er relativt fersk. De siste tallene (for 1990), ble publisert i mai 1992. Tabellene blir gjengitt i Statistisk ukehefte (siste årgang; 1990 i SU nr. 21, 1992).

3.3 Inntekts- og formuesundersøkelsen for selskaper

Inntekts- og formuesundersøkelsen for selskaper (IFS) består egentlig av to deler:

- a) Selvangivelsesundersøkelsen
- b) Saldoundersøkelsen

De to undersøkelsene baserer seg på samme utvalg og har parallell datainnsamling. Under dette punktet tar vi for oss selvangivelsesdelen. Saldoundersøkelsen vil bli omtalt nedenfor.

SSBs selvangivelsesstatistikk for selskaper (IFS) er basert på en representativ utvalgsundersøkelse som hovedsakelig bygger på skatteleigningen det aktuelle år. Utvalget trekkes fra Etterskuddsregisteret. Opplysningene innhentes fra ligningskontorene via et skjema tilsvarende selvangivelse 2.

Undersøkelsen skal primært skaffe data til et fullstendig skatteregnskap for aksjeselskaper og andre etterskuddspliktige, hvor vi forsøker å spesifisere formuens, inntektens og gjeldens sammensetning, fordelt på næring og selskaps-type. (Siden utvalget til IFS-88 ble trukket på Etterskuddsregisteret for 1987, får vi med koder for næring og sektor på enhetene i utvalget).

Erfaringene fra arbeidet med selvangivelsesstatistikken har vært at aktualitetskravet, i betydningen ønsket om å få tabellene ferdige så tidlig som mulig, hittil har måttet veies mot kvalitetskrav som tidligere innebar en lang produksjonsprosess. Fortsatt er revidering og kontroller av dette materiale svært arbeidskrevende. Ved IFS-88 publiserte vi 20 måneder etter inntektsårets utløp. Det vil si at selvangivelsestallene for 1988 ble offentliggjort i september 1990.

IFS-undersøkelsen er hittil gjennomført hvert tredje år. IFS-tallene publiseres i Statistisk ukehefte, (for 1985; SU nr. 38, 1987, for 1988; SU nr. 37, 1990).

3.4 Saldostatistikk

Saldostatistikk, det vil si statistikk som gir oversikt over selskapenes skattemessige av- og nedskrivninger, er en ny statistikk som også er knyttet til IFS-undersøkelsene. Dataene tas inn sammen med selvangivelsene i form av saldoscjema. Saldoscjema foreligger på ligningskontorene som vedlegg til selskapenes selvangivelser og regnskapsskjema.

Saldoscjema gir detaljert informasjon om blant annet saldogrunnlag, nyanskaffelser, nedskrivning, negativ saldo, årets saldoavskrivning, avsatt negativ saldo og kontraktsavskrivning for selskapets avskrivbare driftsmidler.

Saldostatistikken blir, på grunn av parallell produksjonsprosess, publisert samtidig med Selvangivelsesundersøkelsen, det vil si ca. 20 måneder etter inntektsårets utløp.

Saldostatistikken vil i fremtiden trolig få samme frekvens som Selvangivelsesundersøkelsen. Hittil har disse blitt produsert hvert tredje år. Det er fra forskjellige brukergrupper signalisert ønske om større hyppighet. Undersøkelser annenhvert år kan derfor bli aktuelt. Tallene publiseres i Statistisk ukehefte. Saldostatistikk for 1988 er publisert i Statistisk ukehefte nr. 37, 1991.

3.5 Regnskapsstatistikk

For inntektsåret 1988 utarbeidet Seksjon for inntekt og lønn regnskapsstatistikk som dekker alle næringer på 1-siffer nivå. Det vil si at det gis tall fordelt på hovednæringer, f.eks. for industrien samlet sett. En tilsvarende regnskapsstatistikk ble laget for inntektsåret 1985.

Regnskapsundersøkelsen bygger på Alminnelig regnskapsskjema som innhentes samtidig med selvangivelses- og saldoscjema. Regnskapsundersøkelsen og selvangivelsesundersøkelsen dekker delvis det samme utvalget.

Begrensningen i SSBs regnskapsstatistikk hittil har vært at vi bare har kunnet gi tall for enkelt næringer (Jf. næringsoversikten i SSBs "Standard for næringsgruppering", SFN, vedlegg 3.4). Regnskapsundersøkelsen i 1988 hadde som formål å gi regnskapsstatistikk for de fleste næringer.

Regnskapsundersøkelsen er på grunn av dårlig skjema kvalitet en svært arbeidskrevende undersøkelse. Revideringen av skjemaene alene

ved 1988-undersøkelsen tok 10 måneder og utgjorde en arbeidsinnsats på drøyt 2,5 årsverk i 1990.

Kvalitetskravene som stilles går derfor på bekostning av ønskene om god aktualitet. Resultatet av Regnskapsundersøkelsen 1988 er publisert i Statistisk ukehefte nr. 17, 1991.

3.6 Inntekts- og formuesundersøkelsen for sokkelselskaper

Inntekts- og formuesundersøkelsen for selskap skattlagt etter petroleumsskatteloven er relativt ny. Den ble første gang gjennomført i 1987, da basert på skatteligningen for 1985. Dette er en totalundersøkelse der spørreskjema sendes Oljeskattekontoret i Oslo og Sentralskattekontoret for utenlandssaker i Sandnes (tidligere oljeskattekontor) for utfylling. Skjemaet er utformet i henhold til den oppgaveplikt selskapene har overfor ligningsmyndighetene.

Oljeskattekontoret i Oslo ligner norske selskap som driver på sokkelen, og Sentralskattekontoret for utenlandssaker i Sandnes ligner alle utenlandske personer og selskap på sokkelen.

I denne statistikken gis det et inntekts- og formuesregnskap for sokkelselskaper (Det vil si selskaper skattlagt etter Lov av 13. juni 1975, om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv.).

Det gis bl.a. tall for følgende hovedstørrelser: Bruttoresultat, beregningsgrunnlag for inntektsskatt sokkel K (23%-regelen) og sokkel S (27,8%-regelen), inntektsskatt sokkel K og sokkel S og særskatt. Videre bruttoformue, gjeld, skattbar nettoformue sokkel og formueskatt sokkel. Det gis også tabeller der inntektsregnskapet for utenlandske sokkelselskaper behandles spesielt (SU nr. 11, 1992, tabell 7).

Publiseringen følger stort sett utgivelsen av de øvrige skattetallene våre. Det vil si at tallene kan offentliggjøres ca. 16 måneder etter det aktuelle inntektsårets utløp.

Inntekts- og formuesundersøkelsene for sokkelselskaper gjennomføres årlig, og resultatene publiseres i Statistisk ukehefte.

I vedlegg 3.1 er det gitt en skjematisk oversikt over tidligere publisert statistikk for selskaper fra Seksjon for inntekt og lønn.

4. Kvalitet

Den presentasjonen som blir gitt under dette hovedpunktet vil i hovedsak prøve å avdekke om, og eventuelt i hvilken grad, det finnes tilfeldige eller systematiske feil i det datamaterialet vi baserer vår statistikk for aksjeselskaper og andre etterskuddspliktige på.

Målet her vil i første rekke være å foreta en vurdering av reliabiliteten av dataene på de ulike statistikkområdene innen selskapsstatistikken. Reliabiliteten bestemmes av hvordan innsamling av data er utført. Betegnelsen sikter i første rekke til nøyaktigheten i de ulike fasene i innsamlings- og bearbeidingsprosessen. Å peke på mulige feilkilder i tilknytning til dette vil derfor være en viktig oppgave.

Et annet viktig kvalitetsmål er om våre data er egnet til å belyse viktige problemstillinger innen offentlig økonomi. Med andre ord; hvor valide er datene våre? Dataenes validitet avhenger av hvilke variabler som inngår i det materialet vi samler inn og bearbeider, og om disse er relevante i forhold til de egenskapene ved enhetene vi har til hensikt å måle og/eller som brukerne av våre data ønsker tall for.

Høy reliabilitet sikrer pålitelighet, men i tillegg må data være valide dersom vi skal kunne si at vi har et kvalitetsmessig godt grunnlag for statistikkproduksjon.

Hovedvekten i fremstillingen vil ligge på reliabilitetsvurderinger, men ambisjonen er også å kunne si noe om validitetsproblemer, spesielt i forbindelse med enhetsproblemene vi har.

4.1 Registerbasert statistikk

Kvaliteten på registerdata til bruk i statistikkproduksjon er avhengig av flere forhold. Her er noen sentrale:

- Kvaliteten på oppgavegiverens svar/opplysninger
- Kvaliteten på registerførers tildeling av koder
- Kvaliteten på registrering/overføringen av data til innsamlingsmedium
- Kvaliteten på selve innsamlingsmediumet som benyttes
- Registerførers rapporteringsrutiner
- Registerførers registreringsrutiner
- Registerførers kontroll- og bearbeidingsrutiner

Hvert moment kan gi grunnlag for flere feilkilder i forhold til det som er målet for all statistikk; å gi et så riktig bilde av virkeligheten som mulig.

4.1.1 Etterskuddsregisteret

Kvaliteten på oppgavegiveres svar / opplysninger

Et helt grunnleggende kvalitetskriterium for statistikkproduksjon er at oppgavegiverne faktisk gir fullstendige og riktige opplysninger. Selskapenes rapportering av selvangivelsesdata til ligningsvesenet er hjemlet i lov. Plikten til å gi korrekte opplysninger likeså. Vi er derfor rimelig trygge på at de opplysningene som selskapene sender til ligningskontorene er i overensstemmelse med virkeligheten slik den fremkommer i forlengelsen av et korrekt regnskap.

I skattestatistikken er det imidlertid resultatet av ligningen som fremkommer; det vil si ansettelse (nettoformue og nettoinntekt) og de ulike skattearter. Det betyr at vi også er avhengig av resultatet av det arbeidet som blir gjort på ligningskontorene for å få en god kvalitet på vår statistikk. Sentrale spørsmål kan da være:

- Er selskapet skattlagt i henhold til sin selskapstype?
- Er det samsvar mellom nettotall og skatt?
- Kontolles sentrale poster i selvangivelsen mot regnskapet?
- Rapporteres resultatene av klagebehandling til Skattedirektoratet (SD)?

Nedenfor vil vi redegjøre for en del forhold som berører disse spørsmålene.

Kvaliteten på registerførers tildeling av koder

Den sentrale kode på Etterskuddsregisteret er **selskapstype**. Selskapstypen bestemmer beskatningsform. Selskapstypen fastsettes av ligningskontoret der et selskap har skattepliktig virksomhet. Den maskinelle skatteberegningen på bakgrunn av ansettelsene på Etterskuddsblanketten tar utgangspunkt i angitt selskapstypekode. Feil selskapstype betyr dermed feil i utlignet skatt.

Registerfører for Etterskudsregisteret er SD. Hvis vi utvider dette til også å innbefatte ligningsetaten/ ligningskontorene, som står for den direkte klassifiseringen, kan vi si at kvaliteten på registerførers tildeling av selskapstype har direkte innvirkning på kvaliteten på vår skattestatistikk.

Feil tildeling og beskatning vil tildekke den reelle skattebelastning og skattefordeling med utgangspunkt i eksisterende lovverk. Enheter som etter Skatteloven ikke fyller kravene til en bestemt beskatningsform vil da som en følge av feil tildeling, likevel kunne bli regnet med i totaltallene for denne selskapstypen.

Problemer knyttet til denne feilkilden vil også bli tatt opp under behandlingen av utvalgsbasert statistikk.

Kvaliteten på registrering/overføringen av data til innsamlingsmedium

Det innsamlingsmedium som benyttes av SD i forbindelse med rapportering av skattedata til Etterskudsregisteret er **Etterskudsblanketten**. Via denne registrerer og grupperer ligningskontorene selskapene (selskapstype) og angir resultatet av ligningen, det vil si nettotall. Eventuelle manuelt beregnede skatter blir rapportert inn på egen blankett.

Etterskudsblanketten blir manuelt utfylt på ligningskontorene. Nøyaktigheten i denne utfyllingen vil påvirke kvaliteten på registeret.

Kvaliteten på selve innsamlingsmediet som benyttes

Etterskudsblanketten er et vel innarbeidet innsamlingsmedium for skattedata. Skjemaet virker oversiktlig og er klart tekstet. I tillegg blir det hvert år utarbeidet en grundig veiledning og instruks for utfylling av blanketten. Denne hjelper ligningskontorene til riktig praksis for utfylling og i tillegg kan den peke på spesielle problemer som man må være oppmerksom på. I veiledningen for 1988 blir f.eks. ligningskontorene, på oppfordring fra SSB, bedt om å være mer nøyaktig i angivelsen av kode for "kursnotert" på aksjeselskaper.

En mulig svakhet ved Etterskudsblanketten er at formuen skal føres i tusen kroner, inntekten i hundre og eventuell skatt i kroner. Her kan det lett oppstå feil når ligningstallene påføres blanketten manuelt.

At viktige variabler som kunne ha lagt grunnen for bedre statistikk på andre statistikkområder mangler på etterskudsblanketten, vil bli tatt opp under gjennomgangen av utvalgskvalitet (bruttotall).

Registerførers rapporteringsrutiner

Registerførers rapporteringsrutiner kan også skape feilkilder som påvirker et registers kvalitet. Det blir avgjørende for kvaliteten om man sikrer at man får inn data fra alle aktuelle enheter og at rapporteringen skjer på en rasjonell måte.

I forbindelse med ligningen av de etterskuddspliktige hvert år, sender SD som nevnt ut en veiledning og instruks for utfylling, innsending og kontroll av Etterskudsblanketten. Dette er en detaljert instruks for alle sider ved rapportering av skattedata. Dette arbeidet har i tillegg pågått over mange år og rapporteringsrutinene til SD må derfor kunne karakteriseres som vel innarbeidet.

Registerførers registreringsrutiner

Skattedirektoratets etterskudsblankett er optisk lesbar. Den leses inn på Etterskudsregisteret maskinelt. Dette er betryggende når det gjelder nøyaktigheten i registreringen av de opplysninger ligningskontorene har angitt for den enkelte skattyter (både riktige og feil tall).

Et problem for oss er at registeret kan inneholde opplysninger for en enhet både før og etter klage. Resultatet av en klagebehandling rapporteres inn til SD i ettertid og praksis synes da ofte å være at man endrer skatttallene, mens en tilsvarende endring av ansettelsene uteblir.

Ved at registerfører på denne måten registrerer data fra to tidspunkter i ligningsprosessen, kan vi i registeret få et misforhold mellom nettotall og skatt for enkelte enheter.

Registerførers kontroll- og bearbeidingsrutiner

SD foretar enkelte kontroller av det materialet ligningskontorene sender inn. I hovedsak dreier det seg om feil eller mangler i navn og koder, og logiske feil/nivåfeil på beløp mellom ulike poster. Bl.a. sjekker SD om den selskapstypekoden som er angitt eksisterer og dermed er

gyldig. SD gjør imidlertid ingen kontroll av hvorvidt ligningskontorenes tildeling av selskapstypekode er korrekt.

Det blir sendt kontrollister til ligningskontorene der de blir bedt om å se nærmere på uregelmessigheter av ulike slag i det materialet de har rapportert inn via blanketten.

Til tross for disse kontrollene har vi behov for å kjøre en rekke tester på Etterskuddsregisteret før vi kan benytte det til statistikkproduksjon.

SSBs kontroll- og bearbeidingsrutiner av Etterskuddsregisteret

Når vi har fått oversendt Etterskuddsregisteret går vi igang med et omfattende redigerings- og kontrollarbeid for å tilrettelegge en produksjonsfil. Kontrollene kommer i følgende hovedkategorier:

- 1) Opptellinger
- 2) Skatteregeltester
- 3) Nullstilling av felter
- 4) Kontroll av enheter skattlagt i fylke 23 (sokkelselskaper)
- 6) Kontroll av enheter med skatt uten ansettelse
- 7) Kontroll av enheter med ansettelser uten skatt
- 8) Kontroll av enheter med negativ skatt
- 9) Kontroll av skatteprosent
- 10) Test mot år t-1

I tillegg har vi etablert regler for manuell oppretting av ansettelser/skatter. Ved spørsmål eller tvil blir ligningskontor eller SD kontaktet.

Kvalitetsvurdering av Etterskuddsregisteret

Både når det gjelder innholdet i de ligningstallene som rapporteres, nivå, logisk sammenheng og ligningskontorenes tildeling av selskapstype, er det ut fra et statistisk/metodisk synspunkt, svakheter i SDs innsamlings- og bearbeidingsrutiner.

Vår bearbeiding og kontroll av Etterskuddsregisteret er imidlertid innrettet slik at den sikrer den logiske sammenhengen i opplysningene på registeret (skatteregler og beløp) i tillegg til at ekstremer og feilregistreringer blir fanget opp og korrigert.

Det ligger års erfaring bak de kontroller og tilrettelegginger av Etterskuddsregisteret som

foretas i dag. Kontrollen med de vanligste og viktigste feilkildene er derfor god. Det vi ikke kan kontrollere er om ligningskontorenes tildeling av selskapstype, med påfølgende beskatning, er objektivt riktig. Det vil si om selskapene faktisk beskattes i henhold til skattereglene. Innenby(gd)s - utenby(gd)s beskatning er spesielt kritisk her.

Under arbeidet med IFS-88 undersøkelsen ble det klart at det er et innslag av denne feilkilden på Etterskuddsregisteret. Hvor omfattende dette problemet er, er det vanskelig å anslå. Vi må likevel anta at dette er unntakstilfeller. I hovedsak regner vi med at tildeling av koder og beskatning i ligningsetaten skjer etter gjeldende regler.

I et skattemateriale som for inntektsåret 1990 omfattet 147 027 etterskuddspliktige, er det grunn til å anta at innflytelsen på totaltallene fra selskaper med denne type feil vil være marginal.

Kvaliteten på Etterskuddsregisteret, og dermed skattestatistikken, vurderes alt i alt som god. Registeret er følgelig også et godt grunnlag for trekking av utvalg.

4.1.2 Aksjeregisteret

SDs Aksjeregister blir utskilt fra Etterskuddsregisteret og disse dataene samles også inn via Etterskuddsblanketten. Følgelig er de underlagt mange av de samme kvalitetsbetraktninger som ble gjort i forbindelse med skattetallene ovenfor. Vi vil derfor bare knytte nærmere kommentarer til et par av punktene.

På mange måter er ømfintligheten for feil i overføring og registrering av aksjedata enda større enn for skattedataene. Vi får på Aksjeregisteret opplysninger om antall aksjer og verdi pr. aksje. For å få tall for aksjekapital må disse verdiene multipliseres med hverandre. Feil på enkeltelskaper på noen av disse variablene kan derfor få store utslag på de totale beholdningstallene i aksjestatistikken.

Kvaliteten på registerførers tildeling av koder

I aksjestatistikken ønsker vi å gi tall for både børs- og ikke-børsnoterte selskaper. Kodene for børsnotert - ikke-børsnotert er, til tross for at dette problemet tas opp i veiledningen fra SD, av svært variabel kvalitet. Mange enheter som ikke er børsnoterte ligger med kode børsnotert, og omvendt. Opplysninger om de børsnoterte,

både aksjekapital og antall aksjer, er ofte feil, i tillegg til at mange store børsnoterte selskaper ikke finnes på registeret. Dette har medført at vi i stor grad baserer oss på børsenes egne opplysninger når vi skal få riktige tall for disse selskapene (Oslo, Bergen og Trondheim Børs).

Registerførers kontroll- og bearbeidingsrutiner

SD melder tilbake til ligningskontorene via kontrollisten dersom de oppdager ufullstendig utfylling av aksjeopplysningene.

Registeret skal vise aksjekapitalen for det enkelte selskap. Dersom et selskap med selskapstype 01; aksjeselskap, ikke har utfylt beløp i aksjefeltene vil det bli reagert. Det samme vil skje dersom postering i enkeltfelt på Etterskuddsblanketten mangler.

Kontroll av de utfylte beløp og koder utover dette gjøres ikke.

SSBs kontroll- og bearbeidingsrutiner av Aksjeregisteret

I tillegg til sjekk av opplysningene for de børsnoterte selskapene mot børsens egne tall, foretas et helt sett kontroller og justeringer av aksjeregisteret.

Kontrollene på hver ny årgang av aksjeregisteret kommer i følgende hovedkategorier:

- 1) Ikke-børsnoterte selskaper med markedsverdi lik null får satt markedsverdi lik pålydende verdi. Dette markeres med kode
- 2) Inntil 1987-registeret; overføring av foretaksnummer, sektorkode og næring fra Etterskuddsregisteret
- 3) Statsaksjeselskapene gis egen kode
- 4) Sjekker kode for børsnotert mot fjorårsfilen
- 5) Sjekker opplysningene for de børsnoterte mot børsberetningen/børsene
- 6) Kontrollerer for ekstremer/feilregistrering. Bl.a. kjøres endringstester på beløpene mot fjorårsregisteret på de ikke-børsnoterte selskapene. Dramatiske endringer blir kontrollert mot ligningskontorenes opplysninger enten pr. telefon eller via feillister
- 7) Til sist blir det foretatt dublettkontroll for å hindre dobbeltføring/dobbelregistrering av aksjeselskapene

Aksjeregisteret for det enkelte år inneholder opplysninger om avsatt utbytte. Vi har hittil gitt tall for utbetalt utbytte i våre tabeller. Avsatt utbytte ett år blir utbetalt utbytte påfølgende år. Det betyr at vi må benytte to årganger av aksjeregisteret for både å kunne gi aksjekapitaltall og utbetalt utbytte for ett og samme inntektsår.

Kvalitetsvurdering av aksjeregisteret

Aksjeregisteret er utsatt for svakheter når det gjelder ligningskontorenes tildeling av koder (børsnotert/ ikke-børsnotert). SD foretar heller ingen kontroll av beløp, eller ser på sammenhengen mellom beløpsposter i sin innsamling og registrering av aksjedataene. SSBs rutiner er i stor grad innrettet mot nettopp disse feilkildene.

Det er de siste årene også brukt mye tid og ressurser på å få til gode kontroll- og bearbeidingsrutiner av Aksjeregisteret. Aksjetallene våre skulle derfor ikke være preget av systematiske feil av betydning.

4.1.3 Inntekts- og formuesundersøkelsen for sokkelselskaper

Alle selskaper som inngår i IF-sokkelundersøkelsen hentes ut fra Etterskuddsregisteret via fylkeskoden. Ved Oljeskattekontoret i Oslo og Sentralskattekontoret for utenlandssaker i Sandnes blir det fylt ut og returnert ett skjema pr. selskap med virksomhet på sokkelen.

De data som påføres skjema er de selvangivelsesopplysningene som selskapene sender ligningsmyndighetene, det vil si Sentralskattekontoret og Oljeskattekontoret.

Kvaliteten på oppgavegivers svar / opplysninger

Oppgavegivers, det vil si sokkelselskapenes, plikt til å rapportere selvangivelsesopplysninger er, som for etterskuddspliktige med virksomhet i land, hjemlet i lov. Dette forhold, i tillegg til den kontrollen som skjer i forbindelse med selve ligningen, er det som skal sikre at de data som selskapene gir, og som vi i neste omgang lager statistikk av, er korrekt.

Kvaliteten på overføringen av sokkeldata til innsamlingsmedium/skjema

Vi har et nært og godt samarbeid med Sentralskattekontoret og Oljeskattekontoret om utfylling av Selvangivelsesskjema for selskapskapene. Kvaliteten på utfyllingen av skjemaene har derfor hele tiden vært god.

Kvaliteten på skjema

Også skjema som benyttes ved IF-sokkel er utformet i samarbeid med Sentralskattekontorene for å sikre at alle relevante variabler kommer med. I tillegg er det i utformingen av skjema tatt hensyn til statistiske krav om klarhet, logisk konsistens og registrerings- og kontrollvennlighet.

Reviderings- og registreringsrutiner

Undersøkelsesskjema til IF-sokkel har på grunn av god utforming vist seg lett å revidere og registrere. Populasjonen er også så liten at det er ukomplisert å holde oversikt over at man får opplysninger for alle enheter. Det blir også rimelig tid til revidering.

I registreringsrutinen som benyttes er det lagt inn logiske kontroller og automatiske feilmeldinger.

Kontroll- og bearbeidingsrutiner

Nært samarbeid med Sentralskattekontoret og Oljeskattekontoret gjør det også mulig å få oppklart feil og uoverensstemmelser som dukker opp ved revidering eller registrering på en rask og effektiv måte.

Etter at materialet er ferdig registrert på enhetsnivå, kjøres det logiske tester på totalmaterialet. I tillegg gjøres det kontroll av nøkkeltall mot tidligere årganger og andre kilder. Bl.a. sjekkes nettotallene og skattetallene mot opplysningene i Etterskudsregisteret for samme inntektsår.

Kvalitetsvurdering av IF-sokkel

Inntekts- og formuesundersøkelsen for selskapskapene er en undersøkelse som både i størrelse og form gir gode muligheter for kontroll mot feilkilder. Populasjonen er liten og samtlige enheter i populasjonen inngår i undersøkelsen. Dette gir en oversiktlig og ryddig

situasjon. Når vi i tillegg benytter hele spekteret av reviderings- og kontrollrutiner på materialet reduseres mulighetene for feil ytterligere.

4.2 Utvalgsundersøkelser

Inntekts- og formuesundersøkelsen for selskaper (IFS) og Regnskapsundersøkelsen (REGN-88) er utvalgsundersøkelser. De har sin helt spesielle oppbygning og gjennomføring. Vi skal her prøve å gi en beskrivelse av undersøkelsene med spesiell vekt på forhold med relevans for kvalitetsvurderingen av dem.

Målet med undersøkelsene er på bakgrunn av et utvalg av enheter, å gi grunnlag for estimering av totale regnskaps-, saldo- og selvangivelsestall for selskaper/etterskuddspliktige.

I det følgende skal vi prøve å gjøre rede for potensielle feilkilder i forbindelse med gjennomføringen av undersøkelsene. Feilkildene kan deles inn i følgende hovedkategorier:

- 1) Registerfeil
- 2) Utvalgsfeil
- 3) Målefeil
- 4) Databehandlingsfeil
- 5) Frafall

4.2.1 Populasjon for undersøkelsene

Populasjonen som utvalget skal gi opplysninger om, er alle selskaper i Norge, det vil si alle enheter på Etterskudsregisteret med de verdiene og koder som er behandlet ovenfor. Som vi kommer tilbake til siden, er ikke undersøkelsenheten på skattyternivå. Alle skattytere som har foretaksnummer inngår likevel i en foretaksenhet som har en viss sannsynlighet for å bli trukket i utvalget. Også selskaper uten foretaksnummer trekkes, men da, som det vil fremgå nedenfor, fra et eget stratum.

Rutinene i Ligningsetaten og SD åpner for en del feilkilder som vi har kommentert. SSB har gjennom årene opparbeidet seg kunnskap om de viktigste feilkildene som opptrer i forbindelse med innrapportering, innsamling og bearbeiding av skattedata. Denne erfaringen blir brukt i utviklingen av effektive kontrollrutiner.

Bortsett fra objektiviteten i ligningskontorenes tildeling av selskapstype, har SSB derfor kontroller som sikrer mot alle kjente feilkilder. Vi sjekker den logiske sammenhengen mellom koder og beløp, skatteprosent, ekstremer, dubletter, status i forholdet til fjoråret etc.

Etter målene for registerkvalitet gitt i punkt 4.1, er det ferdig kontrollerte og redigerte Etterskuddsregisteret for 1987 et godt register og dermed i utgangspunktet en god populasjon å trekke utvalg på.

Egenskaper ved populasjon / trekkegrunnlag

Kvaliteten på utvalget vil ha nær sammenheng med kvaliteten på registeret det trekkes fra (Etterskuddsregisteret). Et godt utvalg betinger god informasjon om populasjonen, og et godt register sikrer dette. Trekkefilen for IFS-88 og REGN-88 var Etterskuddsregisteret for 1987.

Tidsforskjell: trekkefil 1987, undersøkelsesår 1988

For å redusere produksjonstiden, og å få bedre aktualitet, ble utvalget trukket på en tidligere årgang av etterskuddsregisteret enn det som omhandlet det aktuelle inntektsår (1988). Dette gjorde det nødvendig å få skjemaene ut til ligningskontorene tidnok til ligningsbehandlingen for inntektsåret 1988.

Målet med IFS-88 og REGN-88 er å gi estimater på situasjonen for selskapene pr. 31. desember 1988, altså ved utgangen av inntektsåret. De opplysningene vi hadde tilgjengelig når vi tilrettela trekkefilen og foretok selve trekkingen gjaldt pr. 31. desember 1987. Vi måtte altså stratifisere og trekke utvalget på bakgrunn av status i inntektsåret 1987, mens undersøkelsen gjaldt for inntektsåret 1988. Dette reiser flere spørsmål.

Stratifiseringsvariablene nettoinntekt og nettoformue kan variere mye fra ett år til et annet. Det betyr at et selskap som oppfyller kriteriet for å bli definert som "stor" i forbindelse med stratifiseringen ut fra opplysningene på kun en årgang av Etterskuddsregisteret, ikke nødvendigvis gjør det samme ut fra status på neste årgang (kriteriet for å være stor: positiv/negativ nettoinntekt større enn 5 mill. eller nettoformue større enn 20 mill.).

Konsekvensen av dette kan være at det oppstår et misforhold mellom vekt og beløp for enkelte enheter. Selskaper som har lav nettoinntekt i 1987 vil bli gitt høy vekt i undersøkelsene. Dersom disse selskapene har høye selvangivelses- og regnskapstall i 1988 vil de bli liggende med kombinasjonen høy vekt og høye beløp. Vi får ekstremer i utvalget.

Disse fanges imidlertid opp i ekstremtester og får justert sin vekt. Det er svært få enheter det har vært nødvendig å justere vektene på. Etterstratifisering i stor skala på grunn av at vi benytter 1987-registeret for å stratifisere og trekke utvalget til en 1988-undersøkelse er ikke funnet påkrevd.

Det er likevel grunn til å tro at vi på grunn av den nevnte tidsforskjellen mellom trekkefil og undersøkelsesår mister en del store selskaper i utvalget på grunn av variasjoner i nettotalene. Dessuten vet vi at verdien på denne variabelen alene ikke nødvendigvis gir holdpunkt for å si noe om selskapets størrelse.

Ubalanse i verdien på stratifiseringsvariablene mellom 1987 og 1988 for enkeltenheter vil langt på vei bli oppveid ved at det i utvalget også vil finnes enheter med de motsatte egenskapene.

Totaltallene i undersøkelsene for 1988 vil derfor i liten grad påvirkes av at vi trekker utvalget på 1987-årgangen av Etterskuddsregisteret.

Nettoinntekt og nettoformue som størrelsesmål

Nettoinntekt og nettoformue benyttes som størrelsesmål på to måter. Vi har nevnt at de benyttes som kriterium for å finne de store i forbindelse med stratifiseringen. I tillegg blir nettoinntekt bragt inn i forbindelse med selve utvalgstrekkningen.

I trekkemetoden, som vil bli presentert i detalj nedenfor, blir utvalget i de fleste strata trukket på en slik måte at de største, målt i nettoinntekt, blir trukket med sannsynlighet lik 1. De med størst negativ nettoinntekt/-formue underlegges den samme utvalgsbetingelsen.

Nettoinntekten kan variere for ett og samme selskap fra ett år til et annet. Den grunnleggende antakelsen er likevel at har et selskap en stor positiv eller negativ nettoinntekt i 1987, så er det et godt mål for størrelse. Det må nemlig ligge et betydelig volum av aktivitet bak store nettoinntekter, både positive og negative. Og er selskapet stort i 1987, så er det etter alt og dømme også stort i 1988.

Et visst antall store selskaper kan altså fanges opp ved hjelp av kriteriet stor positiv eller negativ nettoinntekt. Vektingen for selskaper med disse egenskapene skaper ingen problemer for oss. Trekkssannsynligheten er 1, og vekten blir den samme.

Problemet er å finne de store selskapene som har null eller beskjeden (positiv eller negativ) nettoinntekt. Nettoinntekt er et lite egnet hjelpemiddel til å fange opp disse enhetene. Vi risikerer å gå glipp av enkelte store enheter i utvalget vårt fordi vi ikke greier å identifisere dem via nettoinntekt eller nettoformue. Nettoinntekt må derfor betraktes som et brukbart størrelsesmål, men det har sine svakheter.

Vår vurdering er at det kan være en skjevhet i materialet som følge av bruken av nettoinntekt/-formue som størrelsesmål. Vi tror likevel at våre kontroller sikrer mot store utslag av disse svakhetene i materialet.

Det ideelle for oss hadde vært å kunne stratifisere på bakgrunn av bruttoinntekts/-formuestall, tall for omsetning eller aksjekapital.

Pr. i dag har vi ikke tilgang på slike variabler av god nok kvalitet. Ved senere undersøkelser kommer imidlertid alternative størrelsesmål til nettotall å bli vurdert.

Endring i koder

Et annet problem knyttet til å benytte 1987-registeret når vi skulle trekke utvalget, er endring i status når det gjelder koder mellom de to inntektsårene. Både næring og selskapstype er sentrale stratifiseringsvariabler. Dersom disse kodene endrer seg fra 1987 til 1988, vil selskaper kunne havne i feil strata.

Endring i beskatningsform for en enhet fra ett år til et annet er beskjeden. Få selskaper endrer selskapstype over kortere tidsrom. De aller fleste enhetene har selskapstype 01; vanlige aksjeselskaper. Mange av de øvrige har selskapstype og beskatningsform som ut fra sin juridiske/skattmessige status er entydige; sparebanker, forsikringsselskaper etc.

Det er klart at her er det få endringer over tid. Få selskaper i populasjonen endrer beskatningsstatus fra ett år til et annet.

Når det gjelder næringskode forekommer endringer hyppigere. Den næringskoden vi benytter er hovedforetakets næring. Denne koden speiler hovedaktiviteten til foretaket målt i omsetning, antall ansatte etc. I takt med at selskapenes næringsvirksomhet skifter innhold over tid, vil næringskoden endres. På denne koden kan det derfor forekomme en del endringer for et og samme selskap fra ett år til et annet.

For å bøte på disse feilkildene og samtidig skape mulighet for å kunne gi korrekte fordelinger på ulike koder ble hele utvalget gjennomgått og kontrollert mot kodene i Bedrifts- og Foretaksregisteret (B&F-registeret). De som har feil kode blir korrigert, men blir liggende i samme stratum.

På denne bakgrunn vurderer vi kvaliteten på kodene i utvalget i forhold til 1988-status for å være tilfredsstillende.

Feil i kode for selskapstype

Undersøkelsene ble også en nyttig test på kvaliteten av selskapstypekodene. Vi aggregerte foretakene opp omkring innenby(gd)s-enheten. For å kunne identifisere foretaket og i utsendingen av skjemaene, "treffe" ligningskontoret i kontorkommunen, var vi avhengige av at selskapstypekodene var korrekte.

Det viste seg snart at det var en del selskaper som feilaktig hadde fått tildelt innenby(gd)s selskapstype og som dermed ikke skulle vært med i utvalget. Vi registrerte dette ved at vi fikk skjemaene for disse i retur fra ligningskontorene med melding om at de ikke var innenby(gd)s skattytere i vedkommende kommune og med opplysning om hvor kontorkommunen var.

I kontakt med disse ligningskontorene forklarte vi sammenhengen mellom feilutsendelsen og ligningskontorenes egen tildeling av selskapstypekode. Dette problemet oppstod fordi denne tildelingen var feil.

Svært ofte så vi at vi likevel hadde den korrekte innenby(gd)s-enheten i utvalget. Vi mistet derfor ikke automatisk undersøkelses-enheten selv om vi bommet på en del utsendinger av skjema. Problemet var heller at disse "bomskuddene" opptok plass i utvalget.

Vi kommer tilbake til konsekvensene av dette under beskrivelsen av frafallsproblemet.

Disse feilene i selskapstype som er nevnt her førte til redusert presisjon i aggregeringen av skattyterenheter opp til foretak. I dette arbeidet er korrekte selskapstypekoder på dimensjonen innenby(gd)s- og utenby(gd)s skattyter helt avgjørende.

Kombinasjonen av at de fleste enhetene som er involverte i disse kodefeilene blir erstattet av allerede eksisterende enheter i utvalget og at

de enhetene som må legges ut fordi de reelt er utenby(gd)senheter metodisk kan betraktes på lik linje med de som er opphørt, gjør at den samlede effekt av dette problemet på utvalgstallene våre blir liten.

Fusjoner og fisjoner

Akkurat som selskapene kan endre sin skattemessige eller virksomhetsmessige status, kan de endre struktur og innhold. Flere selvstendige foretak kan slå seg sammen til en enhet, eller et stort foretak kan bli splittet opp i mindre enheter. Dette er det som kalles **fusjon og fisjon**. IFS-88 ble spesielt berørt av alle sammenslåingene av sparebanker som fant sted rundt 1988, altså fusjoner.

Som en konsekvens av dette måtte vi slå sammen foretak som i 1987 var selvstendige enheter, til et mindre antall (fusjonerte) undersøkelsesenheter.

Den metodiske utfordringen her var hvordan vi skulle beregne vekten til de nye enhetene. Dette er i utgangspunktet svært komplisert. Det viste seg imidlertid at de enhetene som var involverte hadde vekt lik 1. Det vil si at de pr. definisjon var "store" selskaper. Dermed kunne vekten til de nye fusjonerte enhetene heller ikke bli større enn 1.

4.2.2 Undersøkelsesenhet og enhetsdefinisjoner

Ved 1988-undersøkelsene var målet å velge en enhetsdefinisjon som sikret at vi kunne innhente både regnskaps-, saldo- og selvangivelsesdata for selskaper.

For dette formålet ble foretak vurdert som det mest hensiktsmessige enhetsvalg. Ved hjelp av foretaksnummer fra SSBs Bedrifts- og foretaksregister i kombinasjon med kode for selskapstype fra Etterskuddsregisteret, ble det konstruert en foretaksenhet. Den består av en eller flere etterskuddspliktige skattytere. Foretaksenheten gir mulighet til å lage statistikk som viser sammenhengen mellom regnskap, saldoavskrivninger, selvangivelse og skatt. Den betraktes derfor som synonymt med aksjeselskap eller laveste regnskapspliktige enhet.

Foretak kan defineres som en institusjonell enhet som omfatter all (økonomisk) virksomhet

drevet av samme eier. Vi aggregerer altså opp alle selskaper innen samme foretaksnummer (fra SSBs Bedrifts- og foretaksregister) til en enhet.

De etterskuddspliktige kan ha skattepliktig virksomhet i flere kommuner. Hovedmønsteret i ligningen av dem er at grunnlaget for skatt til staten blir rapportert til kontorkommunen og at samlet skatt til staten utlignes der. **Kommuneskatten** utlignes imidlertid i den kommunen der aktiviteten finner sted. Foretaksenheten kan derfor inneholde både innenby(gd)s og utenby(gd)s enheter.

Den enheten vi får etter aggregering gis **identen til innenby(gd)senheten** i selskapets kontorkommune, det vil si der selskapet har sin hovedaktivitet.

Hensikten med å gi foretaket **identen til innenby(gd)senheten** er ved utsending av skjema å gjøre det mulig å treffe den **ligningskommunen** der regskapet for hele **virksomheten** til et foretak foreligger som vedlegg til selvangivelsen.

Bak hver foretaksenhet skjuler det seg **ulike kombinasjoner av innenby(gd)s og utenby(gd)s selskapstyper**. Vi har utstyrt enhetene med forskjellige recordtypekoder, og en oversikt over disse er gitt i vedlegg 3.1.

Utfyllingen av returnerte skjema bekrefter en bra presisjon i metoden som benyttes for å definere foretaket. For de som har hatt riktige selskapstypekoder, har vi med få unntak fått data for ett aksjeselskap pr. skjema, både regnskaps-, selvangivelses- og saldo-opplysninger.

Dette viser at i hovedsak gir vår metode for aggregering av foretaksenheten en rimelig presis avgrensning av regnskapspliktig enhet, slik den opptrer i ligningssammenheng.

For å kontrollere antall enheter som inngår i hvert foretak ber vi dessuten ligningskontorene angi om og hvor selskapene har skattepliktig aktivitet utenom kontorkommunen. Antall angitte enheter i utenby(gd)s kommuner kan vi ved mottak sjekke mot tilsvarende opplysning i henhold til våre registerdata. Disse opplysningene for det enkelte foretaket er angitt på skjema. Mangelfull utfylling av disse feltene og begrenset kapasitet har likevel gjort at nytten av denne informasjonen til kvalitetskontroll har vært begrenset.

Det at vi benytter en enhet som er et aggregat av en eller flere skattyterenheter reiser også spørsmål om fordelinger på ulike kjennemerker blir korrekt.

Selskapstypene til de ulike skattyterne som inngår i hvert foretak kan i teorien være forskjellig, det samme kan næringskoden og koden for institusjonell sektor. Identen og kjennemerkene til foretaket blir imidlertid identiske med kodene til innenby(gd)senheten i hvert foretak. Det vi står igjen med er foretakets selskapstype, næring og sektor. I denne aggregeringsprosessen mister vi en del nyanser i forhold til status i populasjonen. Dette kan i utgangspunktet føre til skjevheter i fordelingene våre.

En test på om dette blir resultatet er f.eks. sammenligningen mellom nettotallene på Etterskuddsregisteret for 1988 og nettotallene for IFS-88.

Totaltallene for alle selskapstyper samt for den største beskatningsgruppen, vanlige aksjeselskaper viser, når en kontrollerer for aggregeringen på en utenby(gd)s/innenby(gd)s dimensjon, et avvik på under 5 prosent. På øvrige enkeltgrupper finner en mindre variasjon, men også betydelig større avvik mellom skattetallene og tallene fra IFS-88.

Siden vi ikke kan kontrollere for effekten på nettoinntekten av aggregering som går utover utenby(gd)s/innenby(gd)s dimensjonen på selskapstypeskalaen, er det vanskelig å fastslå om de største avvikene skyldes aggregering av ubeslektede selskapstyper, eller har sin årsak i andre egenskaper ved utvalget.

Det er derfor vanskelig å gi en presis vurdering av effekten av vårt enhetsvalg på kvaliteten på ulike kjennemerker.

Problemene knyttet til denne aggregeringen er altså flere. Kvaliteten på foretaksnummerkoden i SSBs B&F-register og kvaliteten på den samme koden etter overføring på Etterskuddsregisteret er ett problem.

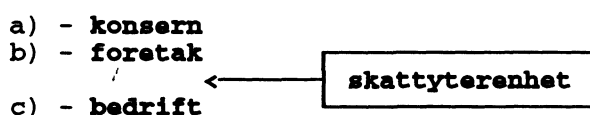
Den kanskje største utfordringen er nok likevel at det ikke er noen entydig juridisk eller logisk sammenheng eller avgrensning mellom **skattyter - selskap (etterskuddspliktig) - foretak og konsern**. Det vil si at det kan være vanskelig å vite hvor det ene slutter og det andre begynner.

Vi kan likevel fastlå at det er snakk om ulike funksjonelle og institusjonelle nivå. Egentlig er det tre nivå å forholde seg til når det gjelder å plassere selskapene:

Skattyterenheten plasserer seg normalt mellom **bedrift**, definert som lokalt avgrenset funksjonell enhet hvor det hovedsakelig drives aktiviteter som faller innenfor en bestemt næringsgruppe, og **foretak**. Bedrift er da laveste (funksjonelle) nivå, mens konsern er høyeste (institusjonelle) nivå.

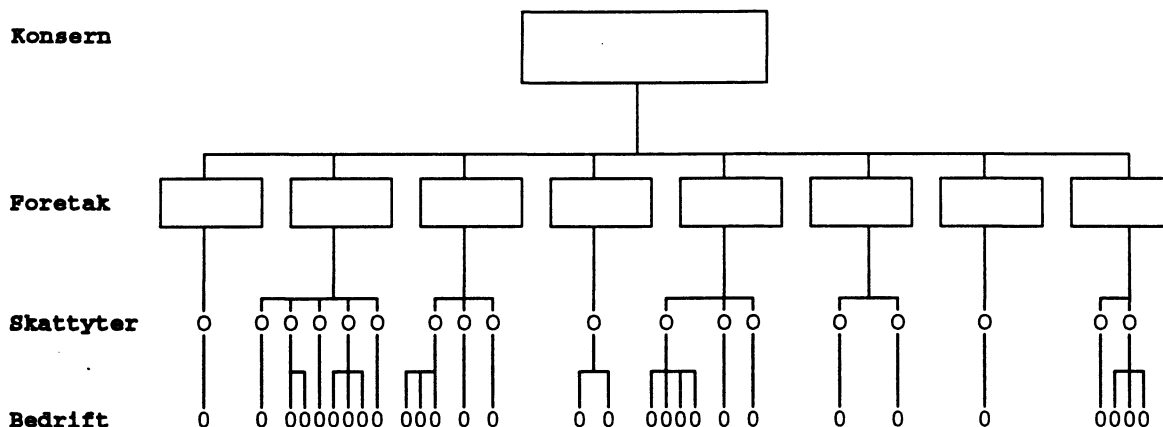
Konsern kan defineres som en sammenslutning av foretak hvor de enkelte foretakene juridisk sett er selvstendige, men økonomisk sett utgjør en enhet, det vil si en enhet bestående av både morselskap og datterselskap (Kinserdal 1987, Banken/Busch 1986). Følgende figur, som tar modell av et konkret tilfelle, kan illustrere forholdet mellom de ulike enhetsnivå for selskaper:

Figur 4.1. Skattyterenhets plassering i forhold til konsern, foretak og bedrift.

Figur 4.2. Forholdet mellom bedrift, skattyterenheter, foretak og konsern. Et konkret eksempel

Som figuren over illustrerer kan et konsern bestå av flere foretak, et foretak består av en eller flere skattyterenheter, og en skattyter-enhet av en eller flere bedrifter. Sammenhengen mellom de ulike enhetene kan variere, ut fra det enkleste tilfellet hvor foretak, skattyter-enhet og bedrift er samme enhet.

4.2.3 Stratifisering

Stratifisering vil ha en spesielt positiv effekt på kvaliteten til utvalgsundersøkelser som tar for seg **inhomogene populasjoner**. Det vil si populasjoner der enhetenes verdier på sentrale variabler varierer mye. Norske selskaper kommer i denne kategorien. Det er store forskjeller både i brutto og netto ligningstall, mellom ulike selskaper samme inntektsår, og for ett og samme selskap fra ett år til et annet.

Stratumkonstruksjon

Inndelingen av populasjonen av selskaper som IFS-utvalget skulle trekkes fra i ulike strata har den logikk at alle enheter, etter sine egenskaper, skal ha mulighet til å havne i et bestemt stratum. Enhetene på trekkefilen blir fordelt på ulike strata og tildelt et stratumnummer etter hvilke stratifiseringskriterier de oppfyller på hoveddimensjonene **størrelse, selskapstype og næring**.

Ved tildeling av hvert stratumnummer blir alle som ennå ikke er fordelt vurdert. De som ikke fanges opp på en bestemt verdi på en stratifiseringsvariabel går videre til neste runde helt til alle er fordelt.

Stratifiseringskjennemerker

Når en skal stratifisere en populasjon bør en stratifisere etter kjennemerker som er høyt korrelerte med den eller de variabler en ønsker å studere i undersøkelsen.

IFS-88 er en selvangivelsesundersøkelse som gir et selvangivelsesregnskap. Dette viser enkelt sagt bruttotall, fradrag og nettotall. Nettoinntekt og nettoformue er resultatet av de disposisjonene som gjøres i selvangivelsen og har derfor en direkte sammenheng med de selvangivelsestallene som studeres i undersøkelsen. Dette er bakgrunnen for at nettoinntekt og -formue er brukt som stratifiseringsvariabel ved IFS-88, og ved tidligere undersøkelser. De viktigste stratifiseringsvariablene ved IFS-88 er for øvrig **næring og selskapstype/beskattingsform**.

Begrunnelsen for å bringe disse inn som stratifiseringsvariabler, er behovet for å gi tall fordelt på disse kodene. For dette formålet trenger vi en viss representasjon av de ulike kategoriene i utvalget. Vi må med andre ord ha representanter for alle beskatningsformer og næringer på 1-sifret nivå med i utvalget, og i tilstrekkelig antall til å kunne gi rimelig sikre estimater. Derfor etablerer vi egne strata for dem.

Den store spredningen i enhetenes verdier på sentrale variabler innebærer bl.a. at et fåtall enheter utgjør relativt store andeler av totaltallene, dvs. summen av verdiene til hele populasjonen på enkeltvariabler.

Dette gjør det viktig å få med de store enhetene i utvalget. For å finne ut hvem de store er, har vi derfor hatt behov for et relevant størrelsesmål. Hittil har vi benyttet nettopp nettoinntekt eller netto formue ved kommuneskatteligningen for å få med denne dimensjonen ved stratifisering.

Vår vurdering er derfor at vi har oppfylt de grunnleggende kravene som stilles både for å ta stratifisering i bruk og i valg av stratifiseringsvariabler.

Stratifiseringsplan

Etter at fordeling på alle relevante variabler var gjort, stod vi igjen med 26 strata; 13 for hele landet minus Oslo og 13 for bare Oslo. (Det siste for å hindre en uforholdsmessig stor arbeidsbelastning på Oslo ligningskontor).

I tillegg til gruppering etter overnevnte kriterier, ble foretak med **negativ nettoinntekt og manglende foretaksnummer** lagt i egne strata. Stratifiseringsplanen er vist i vedlegg 4.2.

4.2.4 Utvalgstrekkning

Målet når en skal trekke ut enheter til en statistisk undersøkelse er generelt at alle enheter i en populasjon skal ha en kjent sannsynlighet for å komme med i utvalget.

Før vi kunne gå i gang med selve trekkingen av utvalget med tildeling av trekk sannsynlighet/vektorer, måtte vi imidlertid først bestemme størrelsen på det samlede utvalg og fordelingen på de ulike strataene.

Utvalgsstørrelse

Generelt minsker usikkerheten med størrelsen på utvalget. Det vil si at jo større prosent av enhetene i populasjonen som trekkes, desto sikrere blir estimatene. Flere forhold påvirker vurderingen av hva som er en rimelig utvalgsstørrelse. Bl.a. vil egenskapene til enhetene i populasjonen være retningsgivende for hvor stort utvalget bør være. Stor spredning på sentrale variabler i en populasjon betinger normalt et større utvalg enn det som er nødvendig i en mer egalitær populasjon. Statistiske mål for spredning kan derfor være en pekepinn for hvilken utvalgsprosent som bør benyttes.

Vurderingen av størrelsen på utvalget vil også være påvirket av et mer konkret behov for å gi sikrere tall i fordelinger på marginale eller detaljerte kjennemerker. Det vil si mer mikroorienterte tall.

Tre "eksterne" forhold satte rammen for hvor stort utvalget kunne være:

- Kapasiteten ved Seksjon for inntekt og lønn
- Kostnadene
- Kapasiteten og velviljen i ligningsetaten og SD

Ved disse undersøkelsene er vi helt avhengige av velvilje og samarbeid med SD og ligningsetaten. Ønsket om å unngå å påføre ligningsetaten en større (ekstra) arbeidsbyrde enn strengt nødvendig, var derfor et viktig moment under planleggingen og gjennomføringen av IFS-88. Dette la også føringer på beslutninger angående omfanget av utvalget.

Den eksakte utvalgsstørrelsen, innen de rammene faktorene ovenfor satte, ble imidlertid bestemt av behandlingen av de enkelte strata. Ved stratifisering ble det gjort bevisste valg; visse kategorier selskaper skulle med i utvalget i sin helhet, andre måtte vi sikre et innslag av og øvrige underla vi ingen spesielle tiltak bortsett fra at de skulle ha en kjent sannsynlighet for å komme med. Dette innebar konkret at i noen strata ble alle enheter trukket, fra andre strata ble enhetene trukket med sikker sannsynlighet og i øvrige strata ble enhetene trukket tilfeldig. Summen av disse tiltakene gav den eksakte utvalgsstørrelsen.

Trekkemetode og trekkeprogram

Etter at trekkefilen var ferdig stratifisert og tilrettelagt, ble utvalget trukket. Det ble benyttet en ny trekkemetode i forhold til tidligere undersøkelser. Som nevnt var foretak trekkeenheter. En enhet ble ansett som trukket dersom foretaket enheten tilhørte ble trukket ut.

Innen strataene 3, 4, 10, 16, 17, 20 og 23 ble alle foretakene trukket. I de øvrige strata ble utvalget trukket etter en metode som gjorde at de foretakene som hadde størst (positiv eller negativ) nettoinntekt i 1987 ble trukket med sannsynlighet = 1. Kriteriet (grensen) for å bli trukket med sannsynlighet 1 ble bestemt ved hjelp av en automatisk prosedyre.

Blant de foretak som ikke ble trukket med sannsynlighet 1, ble det tilegnet en mindre sannsynlighet for å bli trukket. Denne sannsynligheten var proposjonal med den positive (eventuelt negative) nettoinntekten som foretaket hadde i 1987. Vi tillot imidlertid ikke at trekkssannsynligheten ble lavere enn det som tilsvarte en nettoinntekt på 50 000 kr. Dette sikret også de mindre bedriftene en viss minste representasjon i utvalget.

At det ble benyttet en trekkemetode som tok mer hensyn til nettoinntektsvariabelen ved trekkingen av utvalget enn det tidligere metoder har gjort, gjorde det bl.a. unødvendig å ta med inntektsvariabelen ved stratifisering av trekkefilen.

Antallet foretak, det vil si enheter med ulike foretaksnummer som ble trukket var 4 541 enheter. **Konsernenhetene** som var kommet med i utvalget, det vil si enheter med record-type 2 og 3, ble så oppdelt i **foretaksenheter** ved match mot Etterskuddsregisteret for overføring av ident til alle innenby(gd)senhetene innen hvert foretaksnummer. Dette tiltaket økte antall enheter. Utvalget ble da på 5 482 enheter.

Enhetenes fordeling på de ulike strata etter trekkingen er vist i vedlegg 4.3.

Påkoblinger fra Etterskuddsregisteret

Fordi vi for selskapstypene 21, 22 og 61 har ufullstendige eller ubrukbare selvangivelsesdata, er disse holdt utenfor utvalget. I stedet henter vi over data fra Etterskuddsregisteret 1988. Samtlige enheter i disse gruppene tas inn i utvalget og relevante verdier registreres på ulike selvangivelsesposter etter et bestemt mønster og gis vekt = 1.

Strukturen i det endelige utvalget

Etter påkoblingene fra Etterskuddsregisteret består utvalget av i alt 7 292 enheter. For alle disse enhetene samler vi inn selvangivelses- og saldo-data, for en del av dem regnskapsdata, for noen enheter direkte fra ligningskontorene og for en siste gruppe fra andre kilder.

Tabell 4.1. Oppbygningen av utvalget til 1988-undersøkelsene

Antall enheter i endelig utvalg i alt:	7 292
Antall enheter vi samler inn selvangivelsesdata for:	5 466
Antall enheter vi henter data fra Etterskuddsreg. for:	1 826
Antall enheter vi samler inn regnskap for:	5 047
Antall enheter vi samler inn regnskap for selv:	4 175
Antall regnskap fra SSB, Ktr. for industristat.:	737
Antall regnskap fra SSB, Ktr. for finansstat:	135

4.2.5 Utvalgsvarians

Stor spredning i populasjonen når det gjelder enhetenes verdier på sentrale variabler gjør det vanskeligere å trekke "gode" utvalg. Erfaringsmessig vil gjennomsnittet til verdiene på en variabel i et utvalg avvike fra den gjennomsnittlige verdi på samme variabel i populasjonen.

Det vil bli gitt tabeller som viser selskapenes spredning på sentrale variabler i kapittel 6. Spredningen er generelt stor.

4.2.6 Målefeil

En står overfor målefeil når de estimerte verdier til enhetene i en undersøkelse avviker fra det korrekte. Det antas med andre ord at det for hver enhet finnes en "sann verdi" på den enkelte variabel. Feilkildene kan være flere.

Vår revidering av skjemaene samt de logiske kontrollene som er lagt inn i registreringsrutinen, vil fange opp de fleste av feilene som kan oppstå i forbindelse med overføring av selvangivelsesdata.

Kvaliteten i utfyllingen av saldoskopkjema virker god. Avkryssing for saldogruppe og poster- ingene er i hovedsak korrekte, fullstendige og logisk konsistente. I den grad det har vært uoverensstemmelser eller manglende konsi- stens i selskapenes utfylling, har vi en revide- ring og registreringskontroll som fanger opp dette. Den eneste usikkerheten har vært utfyl- ling av side 2 i saldoskopkjema; kontraktavskriv- ning. Dette avsnittet har vært så lite utfylt at vi har valgt å ikke publisere resultatene. Usik- kerheten her er knyttet til hvorvidt den lave utfyllingsfrekvensen skyldes lite bruk av kon- traktavskrivning eller at man på ligningskonto- rene har glemt å kopiere side 2 på saldoskopkjema.

Når det gjelder Alminnelig regnskapsskjema så har vi registrert at det har sine begrensninger bl.a. når det gjelder muligheten til å få frem enkelte ønskede underposter. Det virker som om spesielt store selskaper har problemer med å få "trykket" sine regnskapstall inn i Alminnelig regnskapsskjema. Skjemaet er ofte ikke detaljert nok. Resultatet blir enten at selskapene sender regnskapsskjema med omfat- tende bruk av "sekkeposter", det vil si enkelt- poster der respondenten putter de tallene han ikke finner plass til ellers i skjemaet, eller at de sender store datautskrifter til ligningskonto- rene som vedlegg til selvangivelsen.

På grunn av disse manglene ved skjema greier vi for enkelte store selskapers vedkommende ikke å få frem et helt korrekte bildet av de regnskapsmessige disposisjonene som har skjedd gjennom året. Hovedtallene er trolig riktige, men viktige underposter kommer ikke frem.

Ved revideringen av regnskapsskjemaene forsøker vi så langt som mulig å ta hensyn til disse forholdene. Vi prøver å få til en mest mulig korrekt sammenslåing av poster i detal- jerte regnskapsutskrifter, eller vi prøver å splitte opp tvilsomme sekkeposter som selskapene har gjort i skjemaet selv.

Dette er som regel vanskelig å få til og kon- sekvensen er at vi for en del selskaper trolig mister enkelte viktige nyanser i regnskaps- tallene.

Uavhengig av størrelse synes det også som om selskaper med bestemte typer virksomhet har problemer med å få frem vesentlige regnskaps- messige sider ved sin drift innenfor rammene av Alminnelig regnskapsskjema. Dette gjelder spesielt selskaper som har finansiering som en

del av sin virksomhet og de som har eieran- deler i andre selskaper. I revideringen av disse skjemaene greier vi likevel langt på vei å få plassert vanskelige poster i regnskapsskjema. Dette fører igjen til at hovedtallene blir riktige, men at mange underposter forsvinner i sekke- posteringer.

Regnskapene fra en del små selskaper har dårlig kvalitet. Mange av dem leverer ikke regnskapene sine på Alminnelig regnskaps- skjema, men rapporterer regnskapsdataene, ofte bare noen få opplysninger, på en enklere form, f.eks. maskinskrevne ark. De opplys- ningene som gis kan være både unøyaktige og mangelfulle, og det kan være vanskelig å få dataene inn i regnskapsskjema på en forsvarlig måte. Vi greier likevel stort sett å få dette til.

Selv om vi kan peke på tiltak som demper effekten av målefeil, er det klart at de er van- skelig å kontrollere.

Vi legger stor vekt på å få til en god utforming på egne undersøkelsesskjema. Men der vi må basere oss direkte på kopi av eksterne skjema, er det andre hensyn enn de statistiske som bestemmer skjemaets kvalitet. Vi prøver å fange opp en del av disse problemene ved reviderings- og kontrollrutiner, men en sikker forbedring får vi først når det enkelte undersøkelsesskjemaet er hensiktsmessig utformet.

Det gjennomføres også andre tiltak for å redu- sere innflytelsen av målefeil. Selve registrerin- gen av data er regulert av registreringsinstruk- ser, en for hvert statistikkområde. Registrer- ingsrutinene inneholder logiske kontroller som gir den som registrerer feilmeldinger ved ulike typer uoverensstemmelser mellom poster etc. Når alle data er ferdig registrert, blir det i tillegg kjørt tester på nivå og logisk sammen- heng i materialet.

En samlet vurdering av målefeil som mulig årsak til tendenser i materialet er at innsam- ling og behandling av data har vært såpass nøyaktig og reviderings- og kontrolltiltakene så grundige at vi ikke forventer noen stor effekt av systematiske målefeil (skjemasvakheter etc.) og heller ikke spesielt mange tilfeldige feil.

Den siste antakelsen styrkes av at man i et såpass stort materiale vil se at flere av de tilfeldige målefeilene utjevner hverandre.

Faren for skjevheter i datamaterialet som skyldes målefeil er likevel til stede.

4.2.7 Frafall og avgang

Frafall innebærer at vi ikke får tak i opplysninger om enheter som på undersøkelsestidspunktet tilhører populasjonen vi undersøker.

Ved IFS-88 var det mange enheter vi ikke fikk inn data for. Dette er enheter som grovt sett enten ikke tilhører populasjonen eller som har endret status slik at opplysningene om dem finnes i materialet, men knyttet til andre enheter enn de vi forutsatte.

Ut fra den definisjonen av frafall som er gitt ovenfor, er derfor ikke frafallsproblemet stort ved IFS-88. Et mer presist begrep er **avgang**.

Avgang innebærer altså at enheten vi mislykkes i å få tak i opplysninger om på undersøkelsestidspunktet ikke tilhører populasjonen.

Under dette punktet skal vi prøve å gjøre rede for avgangen av enheter på IFS-utvalget. Det vil bli forsøkt å illustrere avgangens innvirkning på flere kjennemerker. Med **IFS-utvalget** menes det endelige utvalget minus de enhetene vi henter data direkte fra Etterskuddsregisteret for. Altså kun de enhetene som ble trukket ut direkte med trekkeprogrammet. Det vil først bli gjort rede for avgangen på IFS. Frafalls-/avgangsproblemer på REGN-88 vil bli behandlet for seg.

Hovedtyper av avgang på IFS-utvalget

Avgangen ved IFS-88 kan deles i tre hovedkategorier:

- a) Avgang som skyldes at vi ikke har fått oppgaver/skjemaopplysninger fra ligningskontorene fordi selskapene er ute av drift og/eller ikke er lignet for ligningsåret 1988.
- b) Avgang som skyldes at det har skjedd mange fusjoner mellom 1987, som er den årsgangen av Etterskuddsregisteret vi trekker utvalget på, og 1988, som er det året vi samler inn data for.

- c) Avgang som skyldes at Etterskuddsregisteret inneholder mange enheter med feil selskapstype. Enheter som feilaktig ligger med innenby(gd)s selskapstype er blitt trukket ut.

Avgangstyper på IFS fordelt på ulike kjennemerker

Vi har laget tabeller som viser hvordan avgangen fordeler seg på forskjellige kjennemerker. Disse tallene speiler filen slik den ser ut etter at alle data er ferdig registrert og inkluderer de justeringene av koder som er blitt gjort underveis. Selskapstypene 61 (1544 enheter), 21 (50 enheter) og 22 (232 enheter) inngår ikke i tabellene.

Tidligere har vi sagt at selskapstypene 21, 22 og 61 ble holdt utenfor utvalget. Det var også resultatet når alle tiltak var gjort. Opprinnelig var det imidlertid kun selskapstypene 22 og 61 som ble holdt utenfor. Selskapstype 21 var med. Siden ble også denne selskapstypen, selgende gruppe, tatt ut. Deretter ble alle enheter med denne selskapstypen hentet inn i utvalget fra Etterskuddsregisteret sammen med selskapstype 22 og 61.

Det er 12 enheter med selskapstype 21 i utvalget. Når vi i de følgende tabeller opererer med 5 466 enheter i utvalget totalt, så er dette etter at det opprinnelige utvalget er redusert med selskapstype 21, samt at 4 dubletter er slettet.

Tabellene over avganger viser at av 5 466 enheter i utvalget totalt, var det 830 avganger. Protokollen over innkomne oppgaver viser at av disse var 687 i kategorien "Oppgave mangler" og 143 skyldes "fusjoner/selskapstypefeil". Vi har ingen kode for avgangstype på den IFS-filen, og har derfor ikke mulighet til å fordele avgangstype på næring, selskapstype mv.

Tabell 4.2. Avgang IFS-undersøkelsen fordelt på hovedforetakets næring

Næring	Antall i alt	Antall avganger	Antall etter avgang
Blank næring	32	23	9
0 Uoppgitt næring	247	87	160
1 Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	250	18	232
2 Oljeutvinning og bergverksdrift	316	53	263
3 Industri	672	91	581
4 Kraft- og vannforsyning	22	0	22
5 Bygge- og anleggsvirksomhet	307	36	271
6 Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	1405	196	1209
7 Transport, lagring, telekommunikasjon mv. .	502	73	429
8 Bank, finansiering, eiendomsdrift og forr. messig tjenesteyting	1509	229	1280
9 Offentlig, privat og sosial tjenesteyting	204	24	180
I alt	5466	830	4636

Tabell 4.3. Avgang IFS-undersøkelsen fordelt på selskapstype

Selskapstype	Antall i alt	Antall avganger	Antall etter avgang
01	4200	524	3676
02	29	10	19
04	13	0	13
05	185	42	143
07	4	0	4
08	61	19	42
09	42	15	27
20	11	0	11
31	13	10	3
41	180	24	156
42	34	21	13
51	158	13	145
65	6	3	3
66	316	68	248
71	66	14	52
72	56	8	48
73	8	6	2
86	48	18	30
87	1	0	1
95	35	35	0
I alt	5466	830	4636

Tabell 4.4. Avgang IFS-undersøkelsen fordelt på institusjonell sektorkode

Institusjonell sektorkode	Antall i alt	Antall avganger	Antall etter avgang
Blank	3	1	2
000	528	123	405
190	1	0	1
210	36	15	21
250	188	26	162
310	17	3	14
370	77	5	72
410	55	24	31
470	67	25	42
610	27	2	25
630	120	29	91
650	6	2	4
710	4031	544	3487
740	136	6	130
760	142	22	120
770	32	3	29
I alt	5466	830	4636

Tabell 4.5. Avgang IFS-undersøkelsen fordelt på stratumnummer

Stratumnummer	Antall i alt	Antall avganger	Antall etter avgang
1	454	81	373
2	1188	194	994
3	334	65	269
4	285	58	227
5	114	7	107
6	491	72	419
7	140	12	128
8	196	18	178
9	977	127	850
10	1	0	1
11	82	21	61
12	145	19	126
13	25	14	11
14	155	31	124
15	210	16	194
16	47	17	30
17	87	16	71
18	20	0	20
19	100	12	88
20	8	2	6
21	55	8	47
22	250	20	230
23	5	0	5
24	45	9	36
25	32	7	25
26	20	4	16
I alt	5466	830	4636

Frafalls- / avgangsproblemer

Et statistisk utvalg er ment å skulle gi opplysninger om enheter som ikke avviker systematisk fra enhetene i populasjonen. Frafall kan føre til at utvalget mister denne egenkapen og blir skjevt i stedet for representativt.

Det problemet avgang representerer, slik det er definert ovenfor og slik det fremtrer ved IFS-88, er mindre enn det en står overfor ved reint frafall.

Når det gjelder selskaper som er ute av drift og/eller ikke er lignet i 1988, (gruppe a) og som vi av den grunn mangler opplysninger for, så er de uproblematisk. Dette er en konsekvens av at utvalget er trukket på Etterskuddsregisteret for 1987, mens undersøkelsen gjelder for 1988. Disse selskapene er reelt ikke en del av populasjonen vi skal undersøke.

Avgang som skyldes fusjoner som har funnet sted mellom 1987 og 1988 (gruppe b) er mer problematiske, men representerer heller ikke noe stort problem i forhold til utvalget. Det som skjer er at det som i 1987 var flere selvstendige foretak er i 1988 blitt til en enhet. Sparebanker (selskapstype 41) er et godt eksempel på dette. Det skjedde en rekke fusjoner av mindre banker til større enheter i årene rundt 1987 og 1988.

Det metodiske problemet knyttet til dette er tosidig. Det første har med vekting å gjøre. Det er komplisert å beregne nye vekter til de få store enhetene som erstatter de mange små som er falt ut av utvalget. For det andre er det vanskelig å beregne effekten på resultatene av undersøkelsen av at de fusjonerte enhetene har opptatt plass i utvalget. Med Etterskuddsregisteret for 1988 som trekkegrunnlag, ville disse enhetene vært erstattet med andre selskaper.

Effekten av denne endringen i sammensetningen av populasjonen mellom 1987 og 1988 mildnes av at de fleste større enheter som de små fusjoneres opp rundt, er med i utvalget. Disse enhetene er også i hovedsak så store basert på 1987-opplysninger at de har vekt = 1. Det er samme vekt som de fusjonerte enhetene også ville fått dersom de hadde blitt trukket på trekkefilen. Det blir liten virkning for utvalget av at manglende enheter på trekkefilen konstrueres i etterkant. Når det gjelder frafall som skyldes at Etterskuddsregisteret inneholder mange enheter med feil

selskapstype (gruppe c), var vi inne på dette under avsnittet "Kvaliteten på registerførers tildeling av koder" i kapittel 3.1.1.

Foretaket, som er undersøkelsesenheten ved IFS-88, blir aggregert opp rundt identen til innenby(gd)senheten innen foretaket. På grunn av feil i selskapstypekoden på Etterskuddsregisteret, er det en del enheter som reelt har utenby(gd)s selskapstype, men som likevel kommer med i utvalget. Disse får vi ikke inn data for i de kommunene vi sender skjema til.

Som ved fusjonproblemet har vi her fått med enheter i trekkegrunnlaget som ikke skulle ha vært med og som er trukket ut på bekostning av andre. Heller ikke her er det grunn til stor bekymring når det gjelder effekten på kvaliteten til utvalget.

Det vi registrerer er at den enheten som er den reelle innenby(gd)senheten i foretaket ofte er med i utvalget i en annen kommune. (Ofte er det snakk om store selskaper med utenby(gd)s-aktivitet i mange kommuner. En enkelt feilkoding av selskapstype i en av disse kommunene kan være nok til at dette problemet oppstår.) Data for det aktuelle foretaket blir altså innhentet, men i en annen kommune og via en annen enhet.

Frafall på REGN-88

I tillegg til de hovedtyper av frafall som er beskrevet for IFS-88, har vi følgende typer frafall knyttet til gjennomføringen av regnskapsundersøkelsen:

- Enheter som utgår på grunn av mangler ved skjema
- Selskaper er ute av drift
- Sparebanker og borettslag er lagt ut

De tallene som gis for antall enheter i utvalget nedenfor, 5 047, er hele utvalget som trekkes minus de næringene som ikke inngår i datagrunnlaget for vår regnskapsstatistikk; **bank og finansiering og forsikring**. Disse næringene utarbeides det en egen regnskapsstatistikk for i SSB. (Det samme gjelder Industri og varehandel, men disse dataene er med i vårt materiale). Skal man få et fullstendig bilde av den regnskapsmessige situasjonen, det vil si en dekning på alle hovednæringer, må en derfor se begge undersøkelsene i sammenheng.

Tabell 4.6. Regnskapsundersøkelsen 1988. Utvalg, observasjoner og frafall

	Antall i utvalget	Observasjoner	Frafall
I alt	5478 ¹	3750	1728
Kilde 0 (egne data)	4175	3191	984
Kilde 3 (fra ktr.242)	566 ²	110	456 ²
Kilde 5 (fra ktr.233)	737	449	288

¹ Utvalget til IFS-88 var på 5478 enheter. REGN-88 omfatter ikke næringene 81 og 82, og utvalget for denne undersøkelsen var derfor 5047 enheter.

² Av disse tilhører 431 enheter næringene 81 og 82 og skulle derfor ikke dekkes av REGN-88.

Tabell 4.7. Regnskapsundersøkelsen 1988. Utvalg, observasjoner og frafall fordelt på stratum

Str.nr.	Antall i utvalget	Antall observasjoner				Frafall
		I alt	Kilde 0	Kilde 3	Kilde 5	
01	455	325	325			130
02	1188	647	394	13	240	541
03	334	257	239	1	17	77
04	285	55		55		230
05	114	91			91	23
06	491	392	392			99
07	140	113	113			27
08	196	161	161			35
09	978	812	812			166
10	6	1	1			5
11	82	50	50			32
12	145	110	110			35
13	25	9	9			16
14	155	94	94			61
15	210	163	94	4	65	47
16	47	27	9	2	16	20
17	87	35		35		52
18	20	20			20	-
19	100	74	74			26
20	8	6	6			2
21	55	43	43			12
22	250	211	211			39
23	10	4	4			6
24	45	27	27			18
25	32	13	13			19
26	20	10	10			10
ALLE	5478	3750	3191	110	449	1728

Tabell 4.8. Regnskapsundersøkelsen 1988. Utvalg, observasjoner og frafall fordelt på selskapstype

Sel.type	Antall i utvalget	Antall observasjoner				Frafall
		I alt	Kilde 0	Kilde 3	Kilde 5	
01	4200	3253	2767	105	381	947
02	29	18	16		2	11
04	13	11	11			2
05	185	124	124			61
07	4	2	2			2
08	61	2	2			59
09	42	29	1	3	25	13
20	11	8	8			3
21	12					12
31	13	1	1			12
41	180					180
42	34					34
51	158	108	108			50
65	6	2	1		1	4
66	316	127	93		34	189
71	66	22	20	1	1	44
72	56	21	20	1		35
73	8					8
86	48	22	17		5	26
87	1					1
95	35					35
ALLE	5478	3750	3191	110	449	1728

Tabell 4.9. Regnskapsundersøkelsen 1988. Utvalg, observasjoner og frafall fordelt på næring

Næring	Antall i utvalget	Antall observasjoner				Frafall
		I alt	Kilde 0	Kilde 3	Kilde 5	
-	32	4	4			28
0	250	131	125	6		119
1	250	172	168	4		78
2	316	252	230	6	16	64
3	672	528	311	29	188	144
4	22	16	15	1		6
5	307	258	257	1		49
6	1410	1010	778	15	217	400
7	502	388	377	11		114
8	1513	841	789	25	27	672
9	204	150	137	12	1	54
ALLE	5478	3750	3191	110	449	1728

Tabell 4.10. Regnskapsundersøkelsen 1988. Utvalg, observasjoner og frafall fordelt på institusjonell sektor

Sektor	Antall i utvalget	Antall observasjoner				Frafall
		I alt	Kilde 0	Kilde 3	Kilde 5	
---	3	2	2			1
000	531	333	333			198
190	1					1
210	36					36
250	188	1	1			187
310	17					17
370	78	8	7	1		70
410	55	1	1			54
470	67	1	1			66
610	27	2		2		25
630	120	103	1	102		17
650	6	4	4			2
710	4039	3157	2711	5	441	882
740	136	25	20		5	111
760	142	99	96		3	43
770	32	14	14			18
ALLE	5478	3750	3191	110	449	1728

5. Hovedtall

I dette kapittelet blir det gitt hovedtall, som regel i tidsserier, for de ulike statistikk-områdene. Målet er å vise hovedtrekkene i utviklingen over tid frem til 1988.

5.1 Regnskapsstatistikk

Regnskapsstatistikken som blir presentert her omfatter alle selskaper unntatt bank-, finansierings- og forsikringsvirksomhet og kraftselskaper. Regnskapstallene er, som tidligere nevnt, beregnet på bakgrunn av en utvalgsundersøkelse. Utvalgs- og trekkemetode ved 1988-undersøkelsen er forbedret i forhold til 1985-undersøkelsen. Dette innebærer bl.a. at regnskapstallene for 1985 regnes som mer usikre enn 1988-tallene. De utviklingstrekk fra 1985 til 1988 som fokuseres og kommenteres nedenfor, må vurderes i lys av denne usikkerheten.

Tabell 5.1 viser hovedtall fra regnskapet for inntektsårene 1985 og 1988.

Hovedtendensen er en nedgang på 20 prosent i driftsinntekter og på 17 prosent i driftskostnader fra 1985 til 1988. Dette gav en nedgang i driftsresultatet i perioden på 54 prosent, til 49 mrd. kroner i 1988. Det negative finansresultatet for 1985 på +19 mrd., var omtrent det samme i 1988.

Resultat før årsoppgjørdisposisjoner og årsresultat gikk ned med 68 og 83 prosent fra 1985 til 1988, til henholdsvis 29 mrd. og 4 mrd. kroner.

Balansetallene viser at for eiendeler og gjeld og egenkapital pr. 31. desember 1985 og 1988, er det svært små endringer. Nivået er nesten det samme. Tallene viser en liten nedgang fra 1985 til 1988. Samtlige resultatposter er lavere i 1988 enn i 1985. Egenkapitalen sank med 30 prosent til 109 mrd. i 1988. Betinget skattefrie avsetninger og reserver økte fra 1985 med 111 prosent til 135 mrd. kroner pr. 31. desember 1988.

Tabell 5.1. Hovedtall fra regnskapsundersøkelsene 1985 og 1988. Resultatregnskap. Mill. kr

Resultatregnskap	1985	1988
Driftsresultat	104 550	48 535
Driftsinntekter	1 164 895	928 939
Driftskostnader	1 060 345	880 404
Finansresultat	-18 588	-19 010
Finansinntekter	33 677	38 016
Finanskostnader	52 265	57 034
Ekstraord. resultat	3 744	-856
Ekstraord. inntekter	19 155	24 714
Ekstraord. kostnader	15 411	25 572
Resultat før årsoppgjørdisposisjoner	89 706	28 660
Årsoppgjørdisposisjoner	-66 414	-24 647
Årsresultat	23 292	4 014
Antall observasjoner	4 816	3 750

Tabell 5.1 (forts.). Hovedtall fra regnskapsundersøkelsene 1985 og 1988. Balanse. Mill. kr

Balanse	Pr. 1.1. 1985	Pr. 31.12. 1985	Pr. 1.1. 1988	Pr. 31.12. 1988
Eiendeler	751 878	869 781	853 234	864 788
Omløpsmidler	338 878	377 999	373 872	372 016
Anleggsmidler	413 002	491 782	479 374	492 787
Gjeld og egenkapital	751 878	869 781	853 233	864 787
Kortsiktig gjeld	306 227	371 719	339 605	320 295
Langsiktig gjeld	261 776	277 605	286 182	300 879
Betinget sk.frie avsetn., reserver	50 569	63 964	122 942	135 080
Egenkapital	133 312	156 501	104 523	108 552
Antall observasjoner	4 816	4 816	3 750	4 816

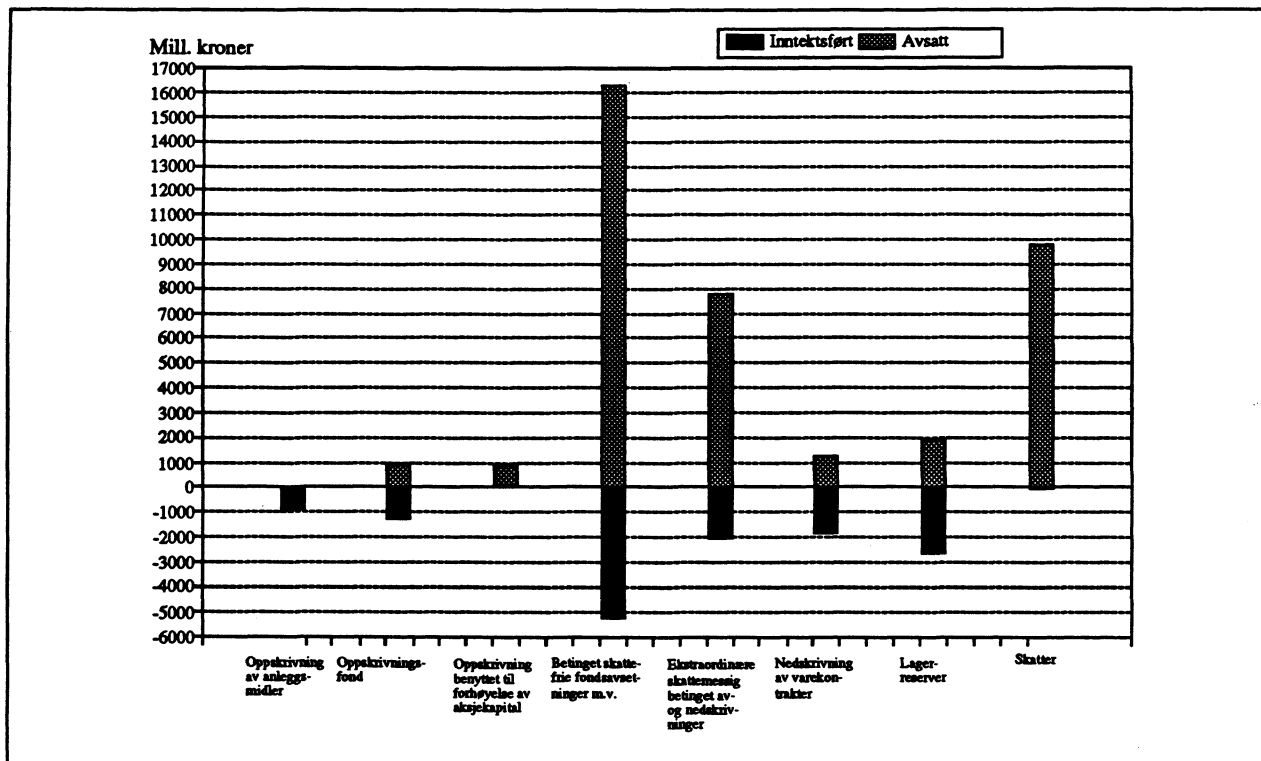
Tabell 5.2. Regnskapsstatistikk for aksjeselskaper og andre etterskuddspliktige. Hovedtall fra resultatregnskapet. 1985 og 1988. Relative tall

	1985	1988
Resultat før årsoppgjørdisposisjoner. Mill.kr	89 706	28 660
	Prosent	
Resultat før årsoppgjørdisposisjoner	100	100
Driftsresultat	117	169
Driftsinntekter	1299	3241
Driftskostnader	1182	3072
Finansresultat	-21	-66
Finansinntekter	38	133
Finanskostnader	58	199
Ekstraordinært resultat	4	-3
Ekstraordinære inntekter	21	86
Ekstraordinære kostnader	17	89
Årsoppgjørdisposisjoner	-74	-86
Herav:		
Overført fra fond mv.	8	18
Avsatt til fond mv.	11	57
Ekstraordinære skattemessig betinget av- og nedskrivninger	11	20
Skatt på formue og inntekt	59	34
Årsresultat	26	14

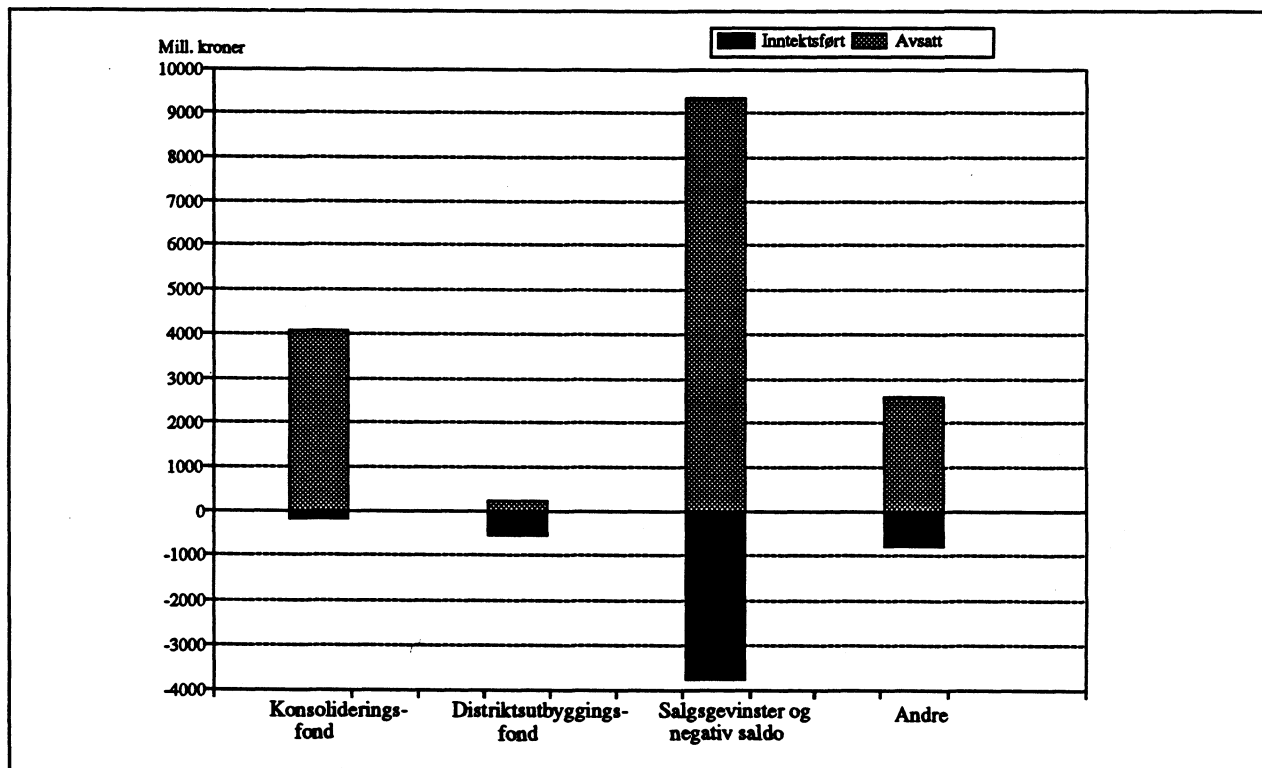
For å gi et inntrykk av forholdet mellom sentrale regnskapsvariabler, er det i tabell 5.2 gitt relative tall som viser variablenes verdi i prosent av resultat før årsoppgjørdisposisjoner. Tabellen viser bl.a. at mens årsresultatet utgjorde 26 prosent av resultat før årsoppgjørdisposisjoner i 1985, så var denne andelen sunket til 14 prosent i 1988. Dette indikerer at selskapene i større grad enn tidligere har

benyttet seg av fradragmulighetene som gis under årsoppgjørdisposisjonene i 1988 enn i 1985. Den tilsynelatende dramatiske økningen i finanspostenes forhold til resultat før årsoppgjørdisposisjoner skyldes et lavere resultat i 1988 enn i 1985. Av tabell 5.1 går det frem at nivået på finanspostene har økt noe, men ikke så betydelig som de relative tallene i tabell 5.2 kan gi inntrykk av.

Figur 5.1. Regnskapsundersøkelsen 1988. Årsoppgjørdisposisjoner

Figur 5.2. Regnskapsundersøkelsen 1988. Betinget skattefrie fondsavsetninger, salgsgvinster mv.

Figur 5.1 viser hvordan årsoppgjør-disposisjonene i resultatregnskapet virker inn på årsresultatet. Den største posten, både når det gjelder avsetning og inntektsføring, er betinget skattefrie fondsavsetninger mv. Denne posten er ytterligere spesifisert i figur 5.2.

I figur 5.2 ser vi at av de betinget skattefrie fondsavsetningene, representerer salgsgevinster og negative saldi mv. de største beløpene, både for avsetning og inntektsføring.

Tabell 5.3 gir balansetall i prosent av verdien på den enkelte variabel pr. 1. januar 1985. Størst prosentvis økning fra 1. januar 1985 ser vi på posten betinget skattefrie avsetninger og reserver med 167 prosent pr. 31. desember 1988.

I tabell 5.4 vises den prosentvise andelen som eiendeler, gjeld og egenkapital har av totaltallene. Mens betinget skattefrie avsetninger har økt sin andel med 9 prosentpoeng fra 1. januar 1985 til 31. desember 1988, er den mest iøynefallende utvikling nedgangen i egenkapital. Den gikk ned med 5 prosentpoeng i samme periode.

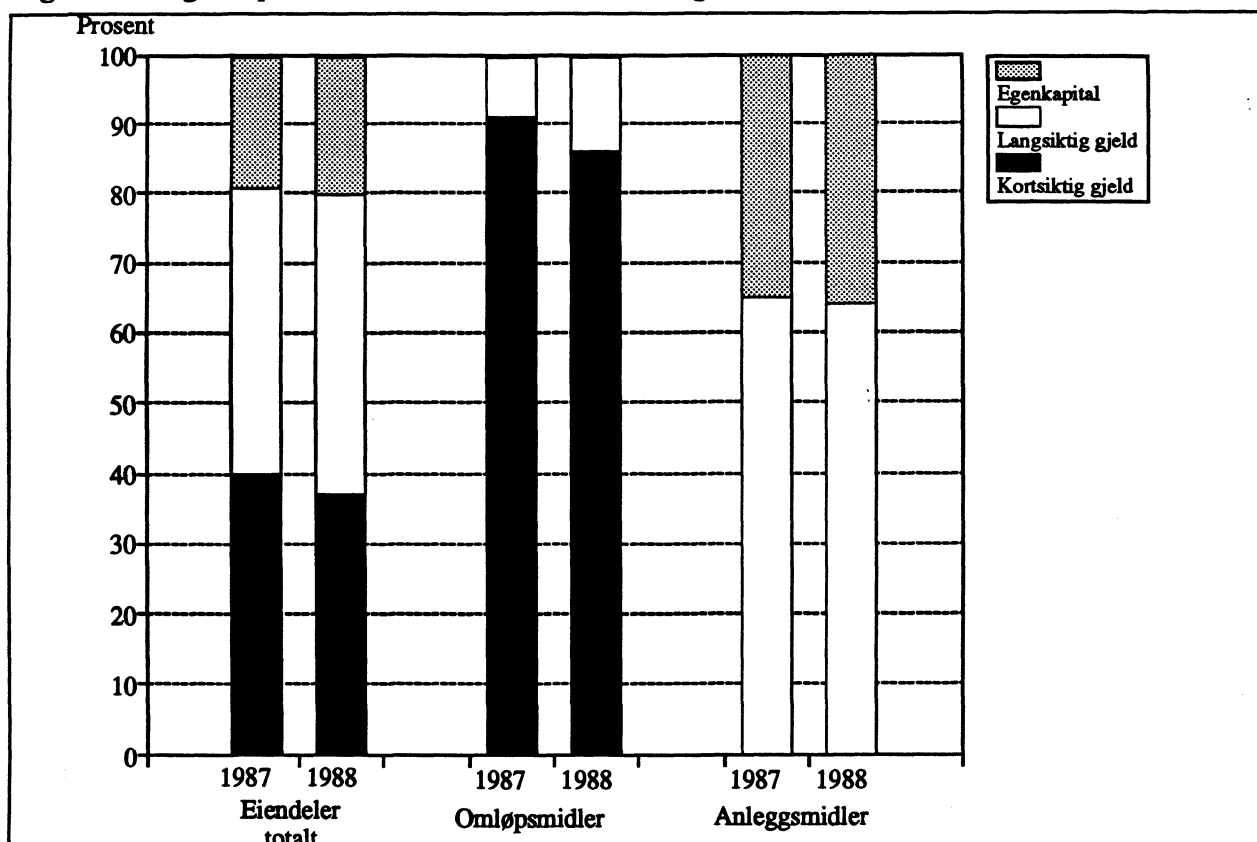
Tabell 5.3. Regnskapsstatistikk for aksjeselskaper og andre etterskuddspliktige. Hovedtall fra balansen. 1985 og 1988. Relative tall

	1.1.1985 Mill.kr	1985		1988	
		1.1.	31.12	1.1.	31.12
		Prosent			
Eiendeler	751 878	100	116	113	115
Omløpsmidler	338 878	100	112	110	110
Anleggsmidler	413 002	100	119	116	119
Gjeld og egenkapital	751 878	100	116	113	115
Kortsiktig gjeld	306 227	100	121	111	105
Langsiktig gjeld	261 776	100	106	109	115
Betinget skattefrie avsetn.	50 569	100	127	243	267
Egenkapital	133 312	100	117	78	81

Tabell 5.4. Regnskapsstatistikk for aksjeselskaper og andre etterskuddspliktige. Hovedtall fra balansen. 1985 og 1988. Relative tall

		1985		1988	
		1.1.	31.12	1.1.	31.12
Eiendeler Mill. kr	751 878	869 781	853 234	864 788	
		Prosent			
Eiendeler	100	100	100	100	
Omløpsmidler	45	43	44	43	
Anleggsmidler	55	57	56	57	
Gjeld og egenkapital Mill. kr	751 878	869 781	853 233	864 787	
		Prosent			
Gjeld og egenkapital	100	100	100	100	
Kortsiktig gjeld	41	43	40	37	
Langsiktig gjeld	35	32	34	35	
Betinget skattefrie avsetn.	7	7	14	16	
Egenkapital	18	18	12	13	

Figur 5.3. Regnskapsundersøkelsen 1988. Finansiering av eiendelene

Figur 5.3 gir et bilde av finansieringsstrukturen. Den viser hvordan eiendeler totalt, omløpsmidler og anleggsmidler er finansiert med egenkapital, langsiktig eller kortsiktig gjeld. Figuren indikerer en svak forbedring av finansieringen i løpet av inntektsåret 1988, ved at den kortsiktige gjelden er redusert i forhold til den langsiktige kapitalen. Andelen egenkapital har også økt i forhold til gjelden, slik at egenkapitalandelen samlet sett har bedret seg noe i løpet av perioden.

Et klart svakhetstrekk ved finansieringsstrukturen er at en svært liten andel av omløpsmidlene er langsiktig finansiert. Dette har riktignok bedret seg noe i løpet av 1988, men andelen er fortsatt lav.

Tabell 5.5 og 5.6 gir resultatregnskapstall etter hovednæring for 1988. Tallene viser at industri hadde et resultat før årsoppgjørdisposisjoner på 11 mrd. kroner. Dette utgjorde 4 prosent av driftsinntektene. Tilsvarende tall for oljeutvinning og bergverksdrift var henholdsvis 8 mrd. kroner og 11 prosent. Industriens årsresultat var på 3,9 mrd. kroner. Dette utgjorde 1 prosent av driftsinntektene. Oljeutvinning og bergverksdrift hadde et årsresultat på 3,5 mrd. kroner. Dette utgjorde 5 prosent av driftsinntektene.

Det relativt sett beste driftsresultatet i forhold til samlede driftsinntekter har oljeutvinning og bergverksdrift, mens varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet har det relativt sett svakeste. Også næringen jordbruk, skogbruk, fiske og fangst har et høyt driftsresultat i forhold til driftsinntektene.

Tabell 5.5. Regnskapsundersøkelsen 1988. Resultatregnskap etter hovednæring. Mill. kr

I alt	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	Oljeutvinning og bergverksdrift	Industri	Bygge- og anleggsvirksomhet	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	Transport, lagring, post og telekommunikasjon	Eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting	Offentlig, sosial og privat tjenesteyting	Uopp-gitt næring	
Driftsresultat	48535	821	12308	14536	2022	5207	6896	4571	1524	652
Driftsinntekter	928939	5821	72759	308106	58748	327042	64554	54386	31579	5945
Driftskostnader	880404	5000	60451	293570	56727	321836	57658	49815	30055	5293
Finansresultat	-19019	-829	-3590	-3000	-256	-3186	-3005	-3943	-371	-839
Finansinntekter	38016	209	3580	15151	984	5629	3527	7415	550	971
Finanskostnader	57034	1038	7169	18151	1240	8815	6532	11357	921	1811
Ekstraordinært resultat	-856	-322	-854	-119	-395	133	1538	-1466	296	333
Ekstraordinære inntekter	24714	261	2245	6294	951	3155	6679	3632	464	1035
Ekstraordinære kostnader	25572	583	3099	6413	1346	3023	5141	5098	168	701
Resultat før årsoppgjør-disposisjoner	28660	-331	7864	11417	1370	2154	5430	-839	1449	146
Årsoppgjør-disposisjoner	24647	190	4293	7514	864	2283	5134	2698	1168	503
Årsresultat	4014	-520	3571	3902	506	-129	295	-3536	281	-357
Antall observasjoner	3750	172	252	528	258	1010	388	841	150	151

Tabell 5.6. Regnskapsundersøkelsen 1988. Resultatregnskap etter hovednæring. Relative tall

I alt	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	Oljeutvinning og bergverksdrift	Industri	Bygge- og anleggsvirksomhet	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	Transport, lagring, post og telekommunikasjon	Eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting	Offentlig, sosial og privat tjenesteyting	Uopp-gitt næring	
Driftsinntekter Mill. kr	928939	5821	72759	308106	58748	327042	64554	54386	31579	5945
	Prosent									
Driftsresultat	5	14	17	5	3	2	11	8	5	11
Driftsinntekter	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Driftskostnader	95	86	83	95	97	98	89	92	95	89
Finansresultat	-2	-14	-5	-1	0	-1	-5	-7	-1	-14
Finansinntekter	4	4	5	5	2	2	5	14	2	16
Finanskostnader	6	18	10	6	2	3	10	21	3	30
Ekstraordinært resultat	0	-6	-1	0	-1	0	2	-3	1	6
Ekstraordinære inntekter	3	4	3	2	2	1	10	7	1	17
Ekstraordinære kostnader	3	10	4	2	2	1	8	9	1	12
Resultat før årsoppgjør-disposisjoner	3	-6	11	4	2	1	8	-2	5	2
Årsoppgjør-disposisjoner	3	3	6	2	1	1	8	5	4	8
Årsresultat	0	-9	5	1	1	0	0	-7	1	-6
Antall observasjoner	3750	172	252	528	258	1010	388	841	150	151

Balansetallene i tabell 5.7 og 5.8 viser at sum eiendeler/gjeld og egenkapital økte fra 853 mrd. kroner pr. 1. januar 1988 til 865 mrd. pr. 31. desember 1988. Dette er en svakt positiv utvikling.

Tallene viser at 63 prosent av eiendelene ble finansiert ved hjelp av langsiktig kapital ved utgangen av 1988, mens tilsvarende andel var 60 prosent ved inngangen av året.

For bygge- og anleggsvirksomhet ble 32 prosent av eiendelene finansiert ved hjelp av langsiktig kapital ved utgangen av året. Tilsvarende andel for industri var 62 prosent og for transport, lagring, post og telekommunikasjon var den 79 prosent.

Andelen av et selskaps eiendeler sier noe om hvor god finansieringsstrukturen er, det vil si selskapets soliditet. Tallene i tabell 5.7 og 5.8 kan tyde på at det er næringsvise forskjeller i finansieringsstrukturen.

Tabell 5.7. Regnskapsundersøkelsen 1988. Balanse etter hovednæring. Mill. kr

	I alt	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	Oljeutvinning og bergverksdrift	Industri	Bygge- og anleggsvirksomhet	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	Transport, lagring, post og telekommunikasjon	Eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting	Offentlig, sosial og privat tjenesteyting	Uopp-gitt næring
Pr. 31.12.88										
Eiendeler	864788	10770	118294	241180	34135	154382	101999	160208	19572	24248
Omløpsmidler	372016	3252	23149	130572	21426	98230	32059	48724	8722	5882
Anleggsmidler	492787	7518	95145	110610	12711	56156	69942	111488	10851	18366
Gjeld og egenkapital	864787	10770	118294	241180	34135	154382	101999	160207	19572	24248
Kortsiktig gjeld	320295	3852	32119	91303	23120	85372	21043	46082	7199	10203
Langsiktig gjeld	300879	5922	44327	75781	5383	32780	43761	80519	3482	8925
Betinget skattefrie avsetn., reserver	135080	1136	26239	34678	3441	17852	31071	13039	5774	1850
Egenkapital	108552	-140	15609	39421	2194	18383	6124	20572	3120	3270
Pr. 1.1.88										
Eiendeler	853234	9480	113887	252127	35762	146726	100902	154828	19049	20471
Omløpsmidler	373872	2863	16066	141935	21469	100521	25129	51798	8778	5314
Anleggsmidler	479374	6617	97822	110194	14295	46210	75775	103033	10272	15157
Gjeld og egenkapital	853233	9480	113887	252127	35762	146726	100902	154828	19049	20471
Kortsiktig gjeld	339605	5112	23294	116489	25455	84769	21919	47432	7704	7431
Langsiktig gjeld	286182	2891	52499	70238	5727	26446	45505	72096	2585	8195
Betinget skattefrie avsetn., reserver	122942	1074	24169	30791	3064	17566	27405	11901	5508	1464
Egenkapital	104523	403	13925	34612	1518	17952	6074	23404	3253	3382
Antall observasjoner	3750	172	252	528	258	1010	388	841	150	151

Tabell 5.8. Regnskapsundersøkelsen 1988. Balanse etter hovednæring. Relative tall

	I alt	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	Oljeutvinning og bergverksdrift	Industri	Bygge- og anleggsvirksomhet	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	Transport, lagring, post og telekommunikasjon	Eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting	Offentlig, sosial og privat tjenesteyting	Uopp-gitt næring
Pr. 31.12.88										
Eiendeler/gjeld og egenkapital										
Mill. kr	864788	10770	118294	241180	34135	154382	101999	160208	19572	24248
						Prosent				
Eiendeler	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Omløpsmidler	43	30	20	54	63	64	31	30	45	24
Anleggsmidler	57	70	80	46	37	36	69	70	55	76
Gjeld og egenkapital	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kortsiktig gjeld	37	36	27	38	68	55	21	29	37	42
Langsiktig gjeld	35	55	37	31	16	21	43	50	18	37
Betinget skattefrie avsetn., reserver	16	11	22	14	10	12	30	8	29	8
Egenkapital	13	-1	13	16	6	12	6	13	16	13
Pr. 1.1.88										
Eiendeler/gjeld og egenkapital										
Mill. kr	853234	9480	113887	252127	35762	146726	100902	154828	19049	20471
						Prosent				
Eiendeler	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Omløpsmidler	44	30	14	56	60	69	25	33	46	26
Anleggsmidler	56	70	86	44	40	31	75	67	54	74
Gjeld og egenkapital	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kortsiktig gjeld	40	54	20	46	71	58	22	31	40	36
Langsiktig gjeld	34	30	46	28	16	18	45	47	14	40
Betinget skattefrie avsetn., reserver	14	11	21	12	9	12	27	8	29	7
Egenkapital	12	4	12	14	4	12	6	15	17	17
Antall observasjoner	3750	172	252	528	258	1010	388	841	150	151

Tabell 5.9. Regnskapsstatistikk for aksjeselskaper og andre etterskuddspliktige. Hovedtall for inntekter og kostnader. 1985 og 1988. Relative tall

	1985	1988
Sum inntekter mill.kr	1 229 917	1 000 476
	Prosent	
Sum inntekter	100,0	100,0
Driftsinntekter	94,7	92,8
Finansinntekter	2,7	3,8
Herav:		
Renteinntekter	1,5	2,7
Utdeling på aksjer	0,1	0,2
Agio	0,9	0,5
Ekstraordinære inntekter	1,6	2,5
Herav:		
Vinning ved avgang av anleggsmidler	0,7	1,4
Årsoppgjørdisposisjoner	1,0	0,9
Herav:		
Overført fra konsolideringsfond ...	0,0	0,0
Overført fra distrikts-utbyggingsfond	0,1	0,0
Salgsgevinster og negativ saldo ...	0,3	0,4
Sum kostnader mill. kr	1 206 626	996 466
	Prosent	
Sum kostnader	100,0	100,0
Driftskostnader	87,9	88,4
Herav:		
Forbruk av innkjøpte råvarer mv. ...	52,9	48,9
Lønninger, feriepenge, honorarer, arbeidsgiveravgift, pensjonskostnader og andre personalkostnader	14,9	16,9
Frakt og spedisjon	1,4	1,8
Husleie, tomteleie, lys og varme ..	1,2	1,6
Bilskostnader, reise- og diettkostnader og bilgodtgjørelse ..	1,0	1,2
Ordinære avskrivninger	3,8	3,8
Finanskostnader	4,3	5,7
Herav:		
Rentekostnader	3,5	4,3
Disaigo	0,6	0,3
Ekstraordinære kostnader	1,3	2,6
Herav:		
Tap ved avgang av anleggsmidler ...	0,1	0,4
Årsoppgjørdisposisjoner	6,5	3,4
Herav:		
Avsatt til konsolideringsfond	0,3	0,4
Avsatt til distrikts-utbyggingsfond	0,1	0,0
Salgsgevinster og negativ saldo ...	0,3	0,9
Ekstraordinære skattemessig betinget av- og nedskrivninger	0,8	0,6
Skatt på formue og inntekt	4,4	1,0
Årsresultat i prosent av sum inntekter	1,9	0,4

Tabell 5.9 setter fokus på de ulike inntekts- og kostnadsartene til selskapene slik vi finner dem i årsregnskapet. Driftsinntektene er den dominerende inntektsart med over 90 prosent av sum inntekt både i 1985 og 1988. Under kostnader er naturlig nok driftskostnadene langt de største med 87-88 prosent av sum kostnad begge år.

Størst endring fra 1985 til 1988 ser en på årsoppgjørdisposisjoner hvor den prosentvise andel av sum kostnader sank fra 6,5 i 1985 til 3,4 prosent i 1988.

Avsetning til skatt på formue og inntekt er den enkeltpost under årsoppgjørdisposisjoner som har sunket mest i perioden, fra 4,4 prosent i 1985 til 1 prosent av sum kostnader i 1988.

Tabell 5.10 viser driftsresultat, årsoppgjørdisposisjoner, og årsresultat i prosent av resultat før årsoppgjørdisposisjoner for ulike næringer i 1985 og 1988. I 1988 utgjorde årsresultatet samlet 14 prosent av resultat før årsoppgjørdisposisjoner. For oljeutvinning og bergverksdrift var dette tallet 45 prosent, for bygge- og anleggsvirksomhet 37 og for industrien 34 prosent. For enkelte næringer er resultat før årsoppgjørdisposisjoner negativt. Dette gjør at de prosentuerte størrelsene i enkelte tilfeller blir tilsynelatende svært store.

I tabell 5.11 er det beregnet regnskapsmessige nøkkeltall fordelt på næring.

Totalrentabiliteten viser avkastningen på investert kapital, både egenkapital og gjeld, mens egenkapitalrentabiliteten gir uttrykk for avkastningen på egenkapitalen som er investert. Utdelingsforholdet viser utdelt utbytte i forhold til resultat før årsoppgjørdisposisjoner.

Likviditetsgradene gir indikatorer på betalingsevne. Et vanlig krav er at likviditetsgrad

1 skal være over 2, og likviditetsgrad 2 skal være over 1.

Egenkapitalprosenten viser selskapenes soliditet, det vil si evne til å tåle tap. Gjeldsgraden, arbeidskapitalen og andelen langsiktig kapital gir alle uttrykk for finansieringsstrukturen, og dermed selskapenes grad av økonomisk handlefrihet.

Definisjoner av nøkkeltallene er gitt i vedlegg 5.1.

Et hovedtrekk er at egenkapitalprosenten økte fra 19,5 pr. 1. januar 1988 til 20,4 pr. 31. desember 1988, mens gjeldsgraden gikk ned fra 4,1 til 3,9. Arbeidskapitalen utgjorde 6 prosent av totalkapitalen ved utgangen av 1988, mens tilsvarende andel ved inngangen av året var 4 prosent.

Totalrentabilitet før skatt har gått ned fra 9,8 prosent i 1985 til 7,2 prosent i 1988. Egenkapitalandelen var pr. 31. desember 1985 på 21,7 prosent, mens det tilsvarende tallet pr. 31. desember 1988 er på 20,4 prosent. Som vi tidligere har vært inne på, har det i løpet av 1988 funnet sted en svak bedring av finansieringsstrukturen. Pr. 1. januar 1988 var langsiktig kapital i prosent av anleggsmidler på 107,1 prosent, mens det tilsvarende tallet ved årets slutt er på 110,5 prosent.

Sammenligner vi totalrentabilitet før skatt mellom næringer, finner vi at oljeutvinning og bergverksdrift kommer best ut, med 10,2 prosent. Svakest er eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting med 4,8 prosent. Egenkapitalrentabiliteten er preget av at enkelte tall som inngår i beregningene er negative. Den klart største gjeldsgraden pr. 31. desember 1988 finner vi i jordbruk, skogbruk, fiske og fangst, med 24,2 prosent. Denne næringen har også følgelig den laveste egenkapitalandelen, med 4 prosent. Lavest gjeldsgrad, og høyest egenkapitalandel, har offentlig, privat og sosial tjenesteyting. Her er tallene henholdsvis 2,3 og 30,7 prosent.

Tabell 5.10. Regnskapsstatistikk for aksjeselskaper og andre etterskuddspliktige. Hovedtall fra resultatregnskapet, etter hovednæring. 1985 og 1988. Relative tall

	Resultat før årsoppgjør-disposisjoner		Driftsresultat		Årsoppgjør-disposisjoner		Årsresultat	
	1985	1988	1985	1988	1985	1988	1985	1988
	Prosent							
I alt	100	100	117	169	74	86	26	14
Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	100	100	75	-248	98	-57	2	157
Oljeutvinning og bergverksdrift	100	100	99	157	73	55	27	45
Industri	100	100	111	127	64	66	36	34
Bygge- og anleggsvirksomhet.....	100	100	104	148	88	63	12	37
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	100	100	102	242	76	106	24	-6
Transport, lagring, post og telekommunikasjon	100	100	185	127	34	95	66	5
eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting	100	100	240	-545	115	-322	-15	422
Offentlig, sosial og privat tjenesteyting ..	100	100	46	105	128	81	-28	19
Uoppgitt næring	100	100	1023	447	220	345	-120	-245

Nøkkel- alle 1985, tall for 1988		Alle, 1988		Indu- stri- bygg-		Bygge- og anlegg- virksom- het	
Nærings- meringer		fagst fiske og skogbruk, vinnings- verks- dritt		Olfant- vinnings- dritt		anlegg- virksom- het	
4.9	9.4	10.3	5.1	9.4	10.3	4.9	9.4
0.2	16.9	20.8	-0.1	0.4	20.8	0.2	16.9
0.9	1.4	0.7	0.8	0.7	0.7	0.9	1.4
0.6	1.1	0.6	0.4	0.7	0.6	0.6	1.1
11.5	23.5	24.3	4.0	3.1	24.3	11.5	23.5
7.7	3.2	3.1	24.2	3.2	3.1	7.7	3.2
-5.0	16.3	-7.6	-5.6	16.3	-7.6	-5.0	16.3
86.7	135.5	90.6	92.0	135.5	90.6	86.7	135.5
1.1	1.2	0.7	0.6	1.2	0.7	1.1	1.2
0.8	0.9	0.6	0.6	0.9	0.6	0.8	0.9
8.5	19.8	22.8	9.9	4.0	22.8	8.5	19.8
10.7	4.0	3.4	9.1	4.0	3.4	10.7	4.0
1.1	1.1	0.6	1.1	1.1	0.6	1.1	1.1
4.3	4.3	-6.3	4.0	4.3	-6.3	4.3	4.3
-11.1	10.1	-6.3	-23.7	10.1	-6.3	-11.1	10.1
107.9	107.9	66.0	107.1	107.9	66.0	107.9	107.9
3750	4816	172	4816	3750	172	3750	4816
258	528	252	528	258	252	258	528
4.9	6.6	4.8	6.8	6.6	4.8	4.9	6.6
-1.3	8.7	-7.0	25.0	8.7	-7.0	-1.3	8.7
-1.8	1.3	-0.3	0.0	1.3	-0.3	-1.8	1.3
0.6	1.2	1.1	1.5	1.2	1.1	0.6	1.2
0.5	1.0	1.0	1.5	1.0	1.0	0.5	1.0
17.3	30.7	16.9	21.2	30.7	16.9	17.3	30.7
4.8	2.3	4.9	3.7	2.3	4.9	4.8	2.3
-17.8	7.8	1.6	10.8	7.8	1.6	-17.8	7.8
76.5	114.0	102.4	115.7	114.0	102.4	76.5	114.0
0.7	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	0.7	1.1
0.7	0.8	1.1	1.1	0.8	1.1	0.7	0.8
20.1	31.5	19.0	19.6	31.5	19.0	20.1	31.5
4.0	2.2	4.3	4.1	2.2	4.3	4.0	2.2
-10.3	5.6	2.8	3.2	5.6	2.8	-10.3	5.6
86.0	110.5	104.2	104.2	110.5	104.2	86.0	110.5
151	150	841	388	150	841	151	150

Tabell 5.11. Regnskapsundersøkelsene 1988 og 1985. Nøkkel-tall etter hovednærings

5.2 Saldostatistikk

Saldostatistikk er et nytt område som ble etablert i forbindelse med IFS-88. Tabellene nedenfor gir tall for av- og nedskrivninger og for negativ saldo for selskaper fordelt på ulike saldogrupper.

Tabell 5.12 viser at saldogrunnlag for alle saldogrupper pr. 1. januar 1988 var på 176,6 mrd. kroner. Driftsløsøre var den saldogruppen som hadde størst andel av totalen med 29 prosent. Bygg og anlegg (maks. sats 7 prosent) fulgte deretter med 15 prosent.

Grunnlag for årets saldoavskrivning/negativ saldo var på i alt 217,6 mrd. Gruppen driftsløsøre hadde det største avskrivningsgrunnlaget med 36 prosent av totalen, fulgt av skip mv. med 20 prosent og bygg og anlegg (maks. sats 7 prosent) med 14 prosent av totalen.

Sum årets saldoavskrivninger/utgiftsføring av rest på saldo i 1988 var i alt på 38,1 mrd. kroner. Den største saldoavskrivningen finner en i gruppen driftsløsøre med 50 prosent av totalen, fulgt av skip mv. med 32 prosent og bygg og anlegg (maks. sats 7 prosent) med 5 prosent av totalen.

Sum årets av- og nedskrivninger for 1988 var på 65,5 mrd. kroner. Driftsløsøre er dominerende saldogruppe også her med 38 prosent av totalen. Deretter følger skip mv. med 31 prosent, fly med 10 prosent og bygg og anlegg (maks. sats 7 prosent) med 6 prosent av totalen.

Tabell 5.13 viser at sum avsatt negativ saldo 1982-1988 var på 27,1 mrd. kroner. Gruppen skip mv. hadde den største avsetningen med 52 prosent av totalen, fulgt av fly med 16 prosent.

Sum anvendt negativ saldo 1982-1988 var på 8 mrd. Sum rest negativ saldo var på 19 mrd. Igjen var det gruppen skip mv. som hadde størst andel, med 46 prosent av totalen. Fly hadde 23 prosent, bygg og anlegg (maks. sats 7 prosent) hadde 8 prosent og forretningsbygg (maks. sats 4 prosent ev. 2 prosent) hadde 7 prosent av totalen. Gruppen driftsløsøre er en samlesaldo, og dette er mye av årsaken til at denne utgjør betydelige beløp.

Tallene fra saldstatistikken tyder på at de muligheter for skattekreditter som gis gjennom saldosystemet har størst effekt (utnyttes i sterkeste grad) av selskaper som har et betydelig innslag av skip og fly blant sine driftsmidler.

Saldostatistikken viser at saldogruppene driftsløsøre og bygg og anlegg (maks. sats 7 prosent) står for det meste av startavskrivningene etter distriktsskatteloven, med henholdsvis 75 og 73 millioner kroner. Til sammen står disse saldogruppene for 91,9 prosent av samlet startavskrivning.

Posten "tidligere kontraktsavskrivninger" domineres av saldogruppen skip mv., hvor denne posten utgjør 279 millioner kroner. Dette er 47,8 prosent av totale "tidligere kontraktsavskrivninger".

Saldogruppen skip mv. dominerer også posten "nedskrivning med salgsgevinst som reinvesteres". Samlet sett utgjør "nedskrivning med salgsgevinst" 604 millioner kroner, og saldogruppen skip mv. har 523 millioner kroner av dette. Det tilsvarer 86,6 prosent. Dette samsvarer med det som tidligere er påpekt. Ordningen med negative saldi ser ut til å ha størst betydning for selskaper som har et betydelig innslag av skip blant sine driftsmidler.

Tabell 5.12. Saldostatistikk. Av- og nedskrivninger for selskaper. 1988. Mill. kr

	Drifts- løsøre, (maskiner, inventar o.l.), maks. sats 30 prosent	Person- biler an- skaffet fom. 1986, maks. sats 20 prosent	Bygg og anlegg o.l., maks. sats 7 prosent	Skip mv., maks. sats 25 prosent	Fly, maks. sats 15 pro- sent	Bygg og anlegg o.l. maks. sats 11 prosent	Forret- nings- bygg an- skaffet før 1.1.1984 maks. sats 4 prosent evt. 2 prosent
Saldogrunnlag pr. 1.1. 1988 .	51814	3967	27102	40761	7014	10989	13621
Beregnet nedskrevet verdi ved utskillelse av driftsmidler	248	9	244	20	0	8	52
a Kostpris	30709	3022	5328	9801	1611	3764	327
b Påkostninger	862	76	371	198	64	71	170
c Nedskrivning med beløp nyttet fra DU-/miljøfond . .	70	0	132	1	0	24	2
d Startavskrivning i distriktutbyggingsområde .	75	0	73	0	0	11	0
e Tidligere kontraktav- skrivninger	20	0	88	279	91	23	0
f Nedskrivning med salg- gevinst som reinvesteres . .	39	18	5	523	0	4	3
g Offentlig bidrag o.l.	31	0	1	0	0	10	0
h Sum tillegg	31335	3080	5401	9196	1583	3763	492
i Andel av post 3h som fyller opp negativ saldo. Overføres post 13b	30	1	1	20	0	0	51
Avhendelse/tap/uttak	5588	1741	1376	7417	5375	207	1389
Sum	77314	5298	30883	42520	3222	14537	12672
Negativ saldo overført fra andre saldoer/nedskrivning med salgsgevinst etablert før 1.1. 1984	99	11	98	151	19	20	33
Grunnlag for årets saldo- avskrivning/negativ saldo . . .	77215	5287	30785	42369	3203	14517	12638
Negativ saldo inntektsført/ avregnet mot annen positiv saldo. Overføres post 13c . . .	303	11	880	5961	68	68	927
Årets saldoavskrivninger/ utgiftsføring av rest på saldo	19087	934	2045	12226	1029	1494	390
Saldo (overføres 1989)	58431	4365	29620	36104	2241	13090	13175
Sum årets av- og ned- skrivninger (kolonne 1)	25018	2704	3730	20338	6424	1770	1869
Forretn.bygg. Historisk kostpris.	20	0	33	0	0	5	8798
Nedskrivningsverdi pr. 1.1. 1984	2	0	22	0	0	1	6393
Nedre grense for avskrivning	18	0	13	0	0	4	2709

Tabell 5.12 (forts.). Saldostatistikk. Av- og nedskrivninger for selskaper. 1988. Mill. kr

	Forretningsbygg, maks. sats 4 prosent evt. 2 prosent	Hoteller o.l., maks. sats 6 prosent	Hoteller o.l., maks. sats 10 prosent	"Goodwill"	Leiekontrakter/leasing	Uoppgitt	Totalt, alle saldo-grupper
Saldogrunnlag pr. 1.1. 1988 .	19554	1703	191	45	92	-263	176591
Beregnet nedskrevet verdi ved utskillelse av driftsmidler	63	150	-	-	-	-	794
a Kostpris	6663	4115	13	1	69	72	65495
b Påkostninger	2389	28	2	5	-	-	4236
c Nedskrivning med beløp nyttet fra DU-/miljøfond ..	54	7	3	-	-	0	293
d Startavskrivning i distriktutbyggingsområde .	0	1	-	-	1	-	161
e Tidligere kontraktsavskrivninger	81	-	-	-	-	-	584
f Nedskrivning med salgsgjavnst som reinvesteres ..	13	-	-	-	-	-	604
g Offentlig bidrag o.l.	0	-	-	-	-	-	43
h Sum tillegg	8903	4135	13	6	68	71	68045
i Andel av post 3h som fyller opp negativ saldo. Overføres post 13b	1	-	-	-	-	20	123
Avhendelse/tap/uttak	2059	63	132	1	51	52	25451
Sum	26335	5625	71	49	109	-244	218391
Negativ saldo overført fra andre saldoer/nedskrivning med salgsgjavnst etablert før 1.1. 1984	300	11	-	-	-	0	743
Grunnlag for årets saldoavskrivning/negativ saldo ...	26035	5614	71	49	109	-244	217648
Negativ saldo inntektsført/avregnet mot annen positiv saldo. Overføres post 13c ...	1087	89	-	-	5	121	9520
Årets saldoavskrivninger/utgiftsføring av rest på saldo	612	149	31	18	15	59	38090
Saldo (overføres 1989)	26510	5555	40	31	99	-183	189078
Sum årets av- og nedskrivninger (kolonne 1)	3040	231	166	19	67	132	65509
Forretn.bygg. Historisk kostpris.	651	-	-	-	-	2	9508
Nedskrivningsverdi pr. 1.1. 1984	465	-	-	-	-	1	6884
Nedre grense for avskrivning	213	-	-	-	-	1	2956

Tabell 5.13. Saldostatistikk. Negativ saldo for selskaper. 1988. Mill. kr

	Drifts- løsure, (maskiner, inventar o.l.), maks. sats 30 prosent	Person- biler an- skaffet fom. 1986, maks. sats 20 prosent	Bygg og anlegg o.l., maks. sats 7 prosent	Skip mv., maks. sats 25 prosent	Fly, maks. sats 15 pro- sent	Bygg og anlegg o.l. maks. sats 11 prosent	Forret- nings- bygg an- skaffet før 1.1.1984 maks. sats 4 prosent evt. 2 prosent
Sum avsatt negativ saldo 1982-1988	-1176	-25	-2313	-14050	-4422	-382	-1496
Sum fylt opp negativ saldo 1982-1988	30	1	4	20	0	0	53
Sum anvendt 1982-1988	233	9	786	5289	1	2	464
Sum rest negativ saldo 1982-1988	-913	-16	-1522	-8741	-4421	-380	-979
Avsatt 1982 (post 10)	0	0	0	-10	0	0	0
Fylt opp 1982 (post 3i)	0	0	0	0	0	0	0
Anvendt 1982 (post 8)	0	0	0	0	0	0	0
Rest negativ saldo 1982	0	0	0	-10	0	0	0
Avsatt 1983 (post 10)	0	0	0	0	0	0	0
Fylt opp 1983 (post 3i)	0	0	0	0	0	0	0
Anvendt 1983 (post 8)	0	0	0	0	0	0	0
Rest negativ saldo 1983	0	0	0	0	0	0	0
Avsatt 1984 (post 10)	-30	-7	-626	-1033	-2	0	-32
Fylt opp 1984 (post 3i)	0	0	3	0	0	0	0
Anvendt 1984 (post 8)	29	7	623	838	1	0	17
Rest negativ saldo 1984	-1	0	0	-195	-1	0	-15
Avsatt 1985 (post 10)	-108	-2	-48	-5898	-41	-7	-212
Fylt opp 1985 (post 3i)	0	0	0	0	0	0	3
Anvendt 1985 (post 8)	1	0	1	4192	0	0	54
Rest negativ saldo 1985	-106	-2	-47	-1706	-41	-7	-156
Avsatt 1986 (post 10)	-226	-3	-593	-928	-297	-11	-300
Fylt opp 1986 (post 3i)	1	0	0	0	0	0	2
Anvendt 1986 (post 8)	31	0	72	199	0	0	137
Rest negativ saldo 1986	-194	-3	-521	-729	-297	-11	-161
Avsatt 1987 (post 10)	-266	-3	-411	-2599	-697	-327	-570
Fylt opp 1987 (post 3i)	29	1	1	20	0	0	48
Anvendt 1987 (post 8)	24	1	59	56	0	2	239
Rest negativ saldo 1987	-213	-1	-351	-2523	-697	-326	-283
Avsatt 1988 (post 10)	-546	-10	-635	-3582	-3385	-37	-382
Fylt opp 1988 (post 3i)	0	0	0	0	0	0	0
Anvendt 1988 (post 8)	148	1	31	3	0	0	17
Rest negativ saldo 1988	-398	-9	-604	-3579	-3385	-37	-365

Tabell 5.13 (forts.). Saldostatistikk. Negativ saldo for selskaper. 1988. Mill. kr

	Forret- nings- bygg, maks. sats 4 prosent evt. 2 pro- sent	Hoteller o.l., maks. sats 6 prosent	Hoteller o.l., maks. sats 10 prosent	"Goodwill"	Leie- kon- trakter/ leasing	Uoppgitt	Totalt, alle saldo- grupper
Sum avsatt negativ saldo 1982-1988	-2299	-99	-256	0	0	-588	-27104
Sum fylt opp negativ saldo 1982-1988	1	0	0	0	0	20	128
Sum anvendt 1982-1988	980	89	0	0	0	121	7974
Sum rest negativ saldo 1982-1988	-1318	-10	-256	0	0	-447	-19002
Avsatt 1982 (post 10)	0	0	0	0	0	0	-10
Fylt opp 1982 (post 3i)	0	0	0	0	0	0	0
Anvendt 1982 (post 8)	0	0	0	0	0	0	0
Rest negativ saldo 1982	0	0	0	0	0	0	-10
Avsatt 1983 (post 10)	0	0	0	0	0	0	0
Fylt opp 1983 (post 3i)	0	0	0	0	0	0	0
Anvendt 1983 (post 8)	0	0	0	0	0	0	0
Rest negativ saldo 1983	0	0	0	0	0	0	0
Avsatt 1984 (post 10)	-18	-89	0	0	0	0	-1836
Fylt opp 1984 (post 3i)	1	0	0	0	0	0	4
Anvendt 1984 (post 8)	17	89	0	0	0	0	1620
Rest negativ saldo 1984	0	0	0	0	0	0	-212
Avsatt 1985 (post 10)	-79	-	-235	-	-	-45	-6674
Fylt opp 1985 (post 3i)	-	-	-	-	-	-	3
Anvendt 1985 (post 8)	-	-	-	-	-	1	4249
Rest negativ saldo 1985	-79	-	-235	-	-	-44	-2422
Avsatt 1986 (post 10)	-967	-1	-	-	-	-38	-3365
Fylt opp 1986 (post 3i)	-	-	-	-	-	-	2
Anvendt 1986 (post 8)	929	-	-	-	-	-	1370
Rest negativ saldo 1986	-38	-1	-	-	-	-38	-1993
Avsatt 1987 (post 10)	-896	-8	-	-	-	-492	-6269
Fylt opp 1987 (post 3i)	0	-	-	-	-	20	119
Anvendt 1987 (post 8)	34	-	-	-	-	120	535
Rest negativ saldo 1987	-862	-8	-	-	-	-352	-5615
Avsatt 1988 (post 10)	-339	-	-20	-	-	-13	-8949
Fylt opp 1988 (post 3i)	-	-	-	-	-	-	-
Anvendt 1988 (post 8)	-	-	-	-	-	-	200
Rest negativ saldo 1988	-339	-	-20	-	-	-13	-8750

5.3 Selvangivelsesstatistikk

Inntekts- og formuesundersøkelsene gir en oversikt over selskapenes selvangivelsesregnskap fra brutto til nettotall. Under dette avsnittet vil det både bli gitt hovedtall i tidsserier samt mer detaljerte tabeller for 1988.

Tabell 5.14 og 5.15 gir tidsserietall på sentrale selvangivelsesvariabler fra 1982 til 1988. Tabellene viser at mens sum inntekter økte med 117 prosent fra 1982 til 109 mrd. i 1988, var økningen i fradrag i samme periode på 11 prosent, til 101 mrd. i 1988.

Netto næringsinntekt har fra 1982 til 1988 økt relativt sett mindre enn renteinntekter/utbytte av utenlandske aksjer. I 1982 utgjorde netto næringsinntekt 84,9 prosent av sum inntekter, mens det tilsvarende tallet for 1988 er redusert til 73,6 prosent.

Renter av gjeld dominerer fradragene med 73 mrd. av i alt 101 mrd. i 1988. Renter av gjeld har økt sin andel av totale fradrag fra 1982 til 1988. I 1982 utgjorde renter av gjeld 48,7 prosent av totale fradrag, mens det tilsvarende tallet for 1988 er 73,1 prosent. Avsetninger til konsoliderings- og distriktsutbyggingsfond er omtrent uforandret fra 1985 til 1988, med omtrent 5 mrd. kroner begge år. Dette betyr at den relative betydningen av dette fradraget er noe redusert (fra 5,1 prosent av totalen i 1982 til 4,7 prosent i 1988).

Sum nettoinntekt var negativ hele perioden, men var betydelig mindre i 1988 enn i 1982, med henholdsvis -3 mrd. mot -40 mrd. kroner.

Positiv eller skattbar nettoinntekt ifølge IFS-undersøkelsene økte med 123 prosent fra 1982, til 23 mrd. i 1988.

Tabell 5.14 Inntektsstatistikk for etterskuddspliktige skattytere. Hovedtall fra inntektsregnskapet. 1982, 1985 og 1988. Mill. kr

	1982	1985	1988
Sum inntekter	50 246	80 783	108 847
Herav:			
Netto næringsinntekt	42 652	52 047	80 164
Renteinntekter/utbytte av utenlandske aksjer	6 316	16 769	23 031
Inntektsførte konsolideringsfond ...	..	2 552	349
Sum fradrag	90 726	89 673	100 508
Herav:			
Renter av gjeld	44 200	48 883	73 428
Avsetning til konsolideringsfond og distriktsutbyggingsfond	..	4 608	4 673
Nettoinntekt	-40 481	-8 890	-2 548
Korreksjon for negativ nettoinntekt ...	50 855	25 626	25 674
Positiv nettoinntekt	10 375	16 736	23 126

Tabell 5.15 Inntektsstatistikk for etterskuddspliktige skattytere. Hovedtall fra inntektsregnskapet. 1982, 1985 og 1988. Relative tall

	1982	1982	1985	1988
	Mill. kr			
	Prosent			
Sum inntekter	50 246	100	161	217
Herav:				
Netto næringsinntekt	42 652	100	122	188
Renteinntekter/utbytte av utenlandske aksjer	6 316	100	266	365
Inntektsførte konsolideringsfond ...	..	..	100	14
Sum fradrag	90 726	100	99	111
Herav:				
Renter av gjeld	44 200	100	111	166
Avsetning til konsolideringsfond og distriktsutbyggingsfond	..	..	100	101
Nettoinntekt	-40 481	100	22	6
Korreksjon for negativ nettoinntekt ...	50 855	100	50	50
Positiv nettoinntekt	10 375	100	161	223

Tabell 5.16 Inntektsstatistikk for etterskuddspliktige skattytere, etter selskapstype. 1982, 1985 og 1988. Mill. kr

	Netto næringsinntekt			Sum inntekter			Sum fradrag		
	1982	1985	1988	1982	1985	1988	1982	1985	1988
I alt	42652	52057	80164	50246	80783	108847	90726	89673	100508
Aksjeselskaper og olje-utvinningselskaper	29150	35333	59867	35455	56787	83342	74893	65620	73680
Rederier, fangst og bergingsvirksomhet	2160	2250	3265	2946	5227	5074	5299	6372	5237
Aksjebanker, gjensidige livs- og skadeforsikringselskaper	7241	10432	10525	7498	13223	12600	7019	12745	12917
Sparebanker	..	1184	1196	..	1212	1247	..	833	1402
Boligselskaper	244	0	1	303	434	770	1410	1586	2641
Kraftselskaper	1723	1937	2981	1728	1937	2981	337	95	121
Andelsmeierier, forbruksforeninger, innkjøps- og salgslag/samvirkelag	1278	348	383	1392	419	660	1432	535	749
Institusjoner, foreninger og pensjonsfond	215	135	1479	236	1023	1565	223	1139	1479
Utenlandske aksjeselskaper/forsikringselskaper	639	428	461	666	508	565	111	745	2251
Aksjefond, selgende gruppe og utenlandske styremedlemmer	1	1	5	23	13	43	1	5	31

Tabell 5.16 (forts.). Inntektsstatistikk for etterskuddspliktige skattytere etter selskapstype. 1982, 1985 og 1988. Mill. kr

	Nettoinntekt ved kommuneskattelign.			Korreksjon for negativ nettoinntekt			Positiv (skattbar) nettoinntekt		
	1982	1985	1988	1982	1985	1988	1982	1985	1988
I alt	-40481	-8890	-2548	50855	25626	25674	10375	16736	23126
Aksjeselskaper og olje- utvinningsselskaper	-39438	-8833	46	46886	21522	18733	7447	12690	18779
Rederier, fangst og bergingsvirksomhet	-2353	-1145	-748	2573	1385	966	219	241	218
Aksjebanker, gjensidige livs- og skadefor- sikringselskaper	479	478	-465	34	458	719	512	936	254
Sparebanker	..	379	-158	..	15	695	..	394	536
Boligselskaper	-1107	-1152	-1905	1109	1204	1947	2	52	43
Kraftselskaper	1391	1842	2860	20	0	0	1411	1843	2860
Andelsmeierier, forbruks- foreninger, innkjøps- og salgslag/samvirkelag	-40	-116	-178	188	299	400	148	183	222
Institusjoner, foreninger og pensjonsfond	13	-116	62	28	161	22	41	45	84
Utenlandske aksjeselskaper/ forsikringselskaper	555	-237	-2070	17	582	2184	572	345	114
Aksjefond, selgende gruppe og utenlandske styremedlemmer	22	8	8	0	0	8	22	8	16

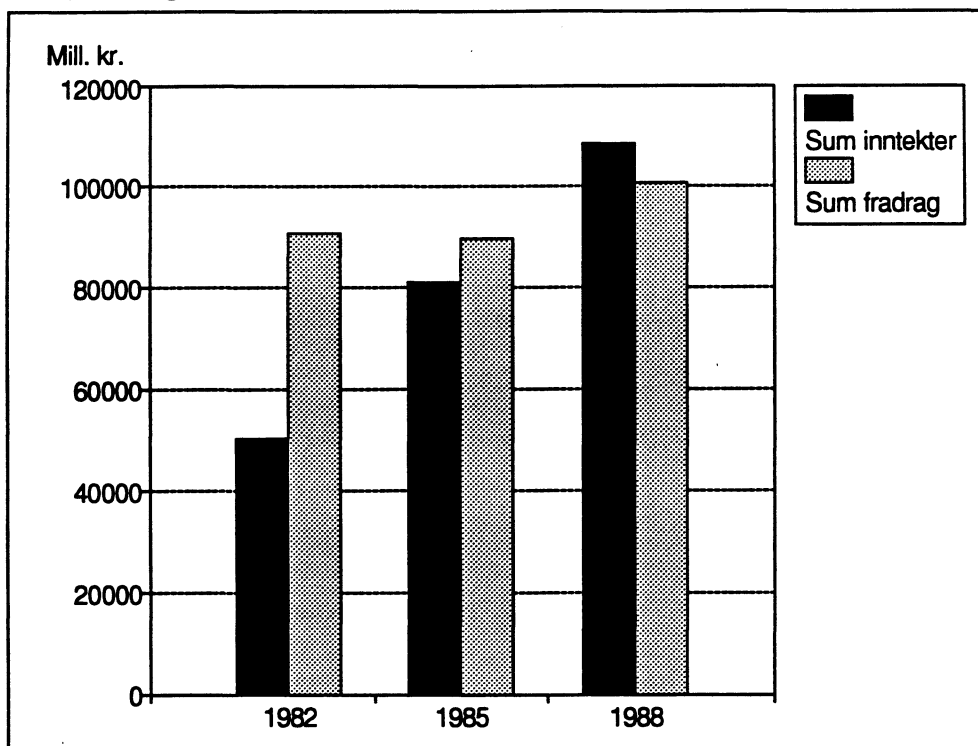
Tabell 5.16 gir selskapstypfordelte tidsserietall på flere sentrale selvangivelsesvariabler. Posten korreksjon av negativ nettoinntekt viser hvor stor del av nettoinntekten som er negativ. Gruppen aksjeselskaper m.m. er den største skattytergruppen og dominerer også totaltallene. Denne gruppens andel av total netto næringsinntekt i 1988 var på 75 prosent, andelen av sum inntekt var 77 prosent, sum fradrag 73 prosent og positiv/skattbar nettoinntekt var 81 prosent. Aksjebanker, gjensidige livs- og skadeforsikringselskaper hadde 12 prosent av sum inntekt i 1988, 13 prosent av sum fradrag og 1 prosent av skattbar nettoinntekt.

Rederier, fangst og bergingsvirksomhet hadde 5 prosent av sum inntekt i 1988, 5 prosent av sum fradrag og 1 prosent av total skattbar nettoinntekt. Kraftselskapene hadde også 3 prosent av sum inntekt, 0,1 prosent av sum fradrag og 12 prosent av skattbar nettoinntekt.

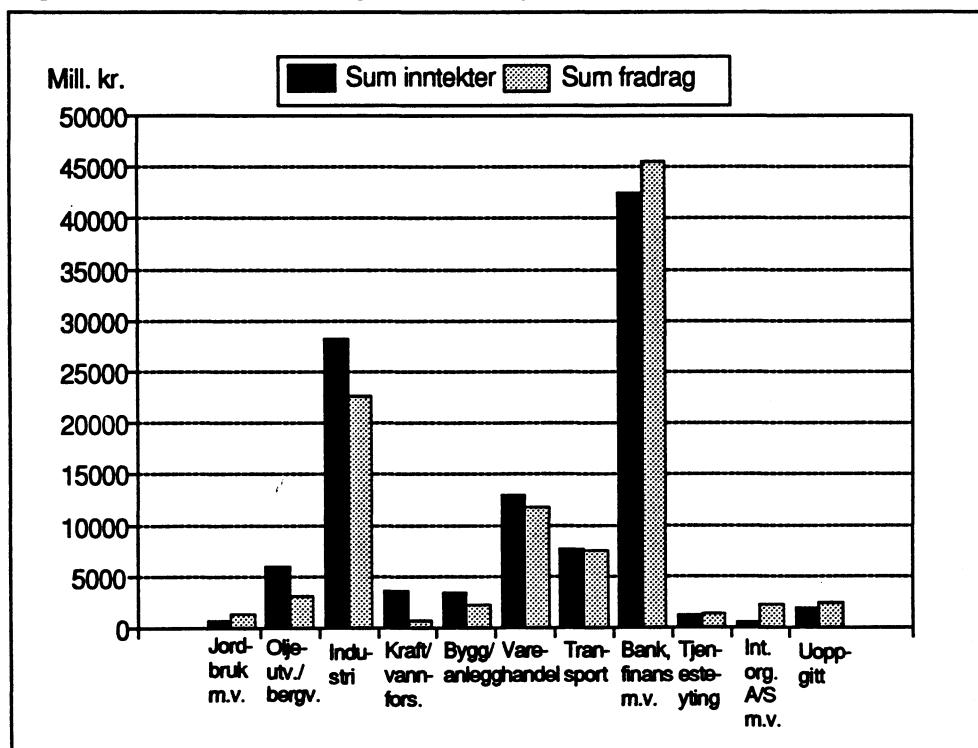
For aksje- og oljeutvinningsselskaper er netto næringsinntekt mer enn fordoblet i perioden 1982 til 1988. Også institusjoner, foreninger og pensjonsfond har hatt en betydelig økning i netto næringsinntekt, fra 215 millioner kroner i 1982 til 1,5 milliarder kroner i 1988. For boligselskaper og andelsmeierier mv. har det funnet sted en kraftig reduksjon i netto næringsinntekt fra 1982 til 1988.

Endringene i netto næringsinntekt følger stort sett endringene i sum inntekter. Unntaket er for boligselskaper, hvor sum inntekter har økt fra 303 millioner kroner i 1982 til 770 millioner kroner i 1988, samtidig som det har vært en betydelig reduksjon i netto næringsinntekt. Sum fradrag har gjennomgående hatt en mer stabil utvikling fra 1982 til 1988 enn sum inntekter. Dette går også frem av figur 5.4, som viser utviklingen over tid i sum inntekter og sum fradrag.

Figur 5.4. Etterskuddspliktige skattytere. Sum inntekter og sum fradrag. 1982, 1985 og 1988. Mill. kr

Figur 5.5. Sum inntekter og sum fradrag fordelt på næring. 1988. Mill. kr.

Tabell 5.17. Inntektsregnskap for etterskuddspliktige etter hovednæring. 1988. Mill.kr

	I alt	Jordbruk, skogbruk, fiske og bergverks- fangst	Oljeut- vinning og bergverks- drift	Industri	Kraft- og vann- forsyning	Bygge- og anleggs- virksomhet
SUM INNTEKTER	108847	675	5999	28269	3606	3440
Netto næringsinntekt	80164	513	5511	17653	3478	2564
Nettoinntekt av fast eiendom	1411	2	0	68	0	7
Nettoinntekt av prosentlignet eiendom i boligselskap	555	-	0	1	-	-
Gevinst ved tomtesalg og ved ekspropriasjon av fast eiendom ..	96	1	0	15	0	5
Renter, utbytte av utenlandske aksjer mv.	23031	134	341	9569	118	664
Avkastning på "sparedelen" av livsforsikring	33	-	-	0	-	-
Inntektsførte konsoliderings- fond etc.	349	15	2	64	-	27
Andre inntekter	3208	9	145	901	10	173
SUM FRADRAG	100508	1300	3028	22587	605	2234
Renter av pantegjeld	19542	624	81	4879	59	351
Renter av annen gjeld	53886	408	2823	9465	274	858
Underskudd i næring og ved drift av fast eiendom	17731	192	28	3826	4	485
Avsetning til konsolideringsfond	4329	37	85	1563	33	352
Avsetning til distriktsutbyggingsfond	344	17	6	220	-	11
Andre fradrag	4675	22	5	2634	235	177
BEREGNING AV POSITIV NETTOINNTEKT VED KOMMUNESKATTELIGNINGEN						
Nettoinntekt før underskudd de siste 10 åra	8339	-626	2971	5682	3002	1206
-Udekket underskudd de siste 10 åra	10887	169	340	3014	29	642
Nettoinntekt ved kommuneskatteligningen	-2548	-795	2630	2669	2973	564
Korreksjon for negativ netto- inntekt kommune og fylke	25674	930	765	2775	15	767
POSITIV NETTOINNTEKT VED KOMMUNESKATTELIGNINGEN	23126	134	3395	5444	2987	1331
BEREGNING AV POSITIV NETTOINNTEKT VED STATSSKATTELIGNINGEN						
Nettoinntekt før underskudd de siste 10 åra	5474	-626	2971	5682	142	1206
+Mottatt aksjeutbytte, renter på grunnfondsbevis	2099	6	251	942	0	24
-Avsatt aksjeutbytte	6403	23	1306	2601	48	140
-Udekket underskudd de siste 10 åra	10978	169	337	2955	29	634
Nettoinntekt ved statsskatteligningen	-9802	-813	1578	1069	65	456
Korreksjon for negativ netto- inntekt stat	25405	931	547	2723	15	758
POSITIV NETTOINNTEKT VED STATSSKATTELIGNINGEN	15603	118	2125	3791	80	1214
Antall observasjoner	7292	250	316	672	1566	306

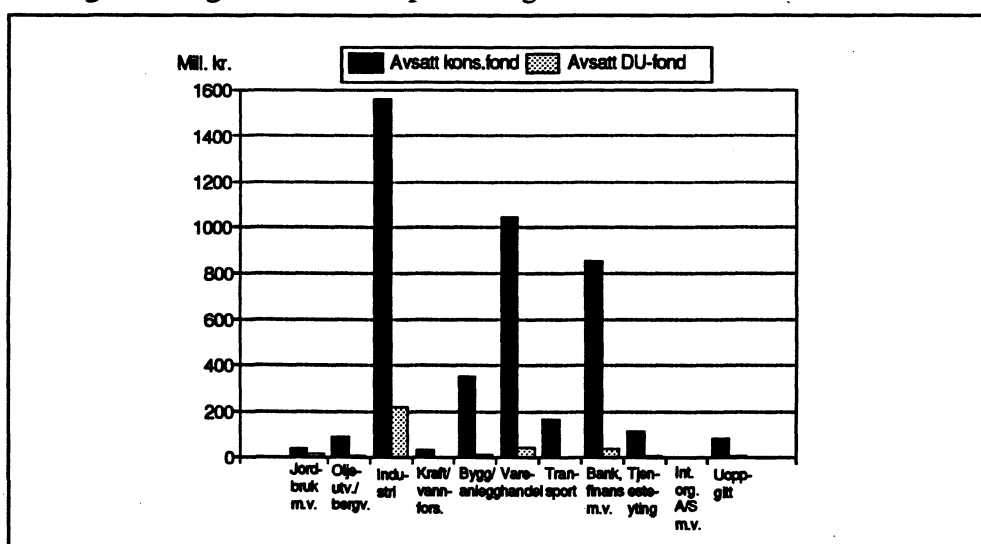
Tabell 5.17 (forts.). Inntektsregnskap for etterskuddspliktige etter hovednæring. 1988. Mill.kr

	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	Transport, lagring, post og telekommunikasjon	Bank-, finansierings- og forsikringsvirksomhet, eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting	Offentlig, sosial og privat tjenesteyting	Internasjonale organisasjoner og utenlandske ambassader, styremedlemmer og aksjeselskaper	Oppgitt
SUM INNTEKTER	12984	7679	42491	1243	526	1934
Netto næringsinntekt	9671	4939	33321	871	435	1208
Nettoinntekt av fast eiendom	108	40	1115	16	13	43
Nettoinntekt av prosentlignet eiendom i boligselskap	0	-	551	2	-	-
Gevinst ved tomtesalg og ved ekspropriasjon av fast eiendom ..	36	9	27	3	-	-
Renter, utbytte av utenlandske aksjer mv.	2574	2499	6642	169	18	303
Avkastning på "sparedelen" av livsforsikring	25	4	3	0	-	0
Inntektsførte konsolideringsfond etc.	128	14	80	2	-	17
Andre inntekter	441	174	752	180	60	364
SUM FRADRAK	11784	7518	45465	1423	2175	2388
Renter av pantegjeld	2547	4812	5304	344	-	541
Renter av annen gjeld	4938	955	32810	527	0	828
Underskudd i næring og ved drift av fast eiendom	2896	1391	5777	347	2173	611
Avsetning til konsolideringsfond	1047	163	852	112	2	83
Avsetning til distriktsutbyggingsfond	41	2	40	4	-	4
Andre fradrag	315	195	683	89	-	321
BEREGNING AV POSITIV NETTOINNTTEKT VED KOMMUNESKATTELIGNINGEN						
Nettoinntekt før underskudd de siste 10 åra	1201	161	-2974	-181	-1649	-454
-Udekket underskudd de siste 10 åra	2300	1056	2399	196	384	358
Nettoinntekt ved kommuneskatteligningen	-1099	-895	-5372	-377	-2033	-812
Korreksjon for negativ nettoinntekt kommune og fylke	5303	1629	9282	854	2129	1226
POSITIV NETTOINNTTEKT VED KOMMUNESKATTELIGNINGEN	4204	734	3909	477	96	414
BEREGNING AV POSITIV NETTOINNTTEKT VED STATSSKATTELIGNINGEN						
Nettoinntekt før underskudd de siste 10 åra	1201	161	-2974	-181	-1653	-455
+Mottatt aksjeutbytte, renter på grunnfondsbevis	97	212	501	2	2	61
-Avsatt aksjeutbytte	794	328	961	54	72	75
-Udekket underskudd de siste 10 åra	2296	1072	2547	199	320	420
Nettoinntekt ved statsskatteligningen	-1792	-1027	-5982	-431	-2039	-887
Korreksjon for negativ nettoinntekt stat	5269	1611	9337	857	2065	1294
POSITIV NETTOINNTTEKT VED STATSSKATTELIGNINGEN	3477	585	3355	426	25	407
Antall observasjoner	1405	502	1509	185	241	340

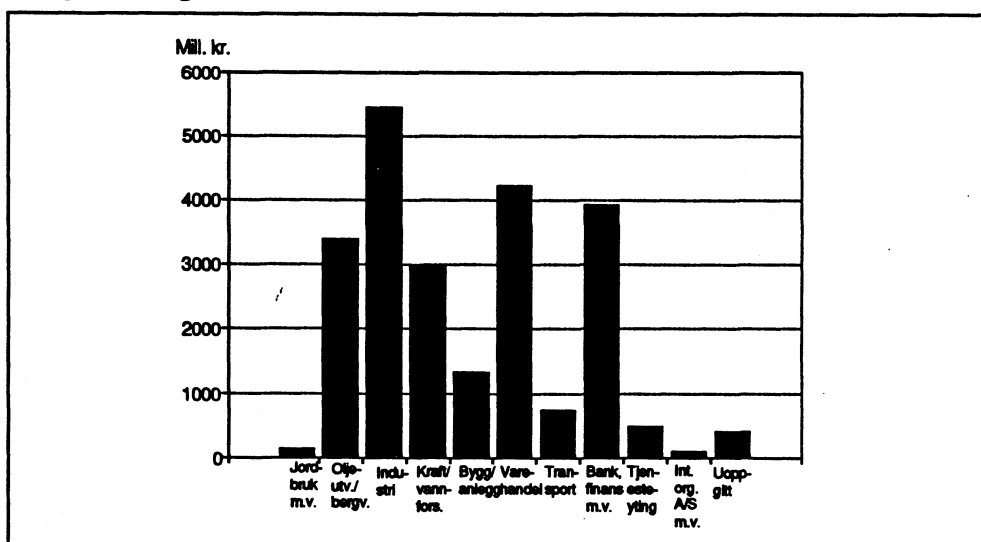
Tabell 5.17 viser at næringen bank, finansieringsvirksomhet mv. står for den største andelen av sum inntekter, med 42,5 milliarder kroner. Dette tilsvarer 39 prosent av sum inntekter for alle næringer. De tilsvarende tallene for industri og varehandel mv. er henholdsvis 28,3 milliarder kroner (26 prosent) og 13 milliarder kroner (11,9 prosent). I figur 5.6 er avsetning til konsolideringsfond og distriktsskattefond som fradrag i selvangivelsen fordelt på næring i 1988.

Figuren viser klart at fradrag i form av avsetning til konsolideringsfond utgjør betydelig større beløp enn det tilsvarende fradrag for avsetning til distriktsskattefond. Størst fradrag, både for avsetning til konsoliderings- og distriktsskattefond, har næringen industri. Figur 5.7 viser positiv (skattbar) nettoinntekt ved kommuneskatteligningen fordelt på næring i 1988. Den skattbare nettoinntekten er klart størst innen industrien (5,4 milliarder kroner) fulgt av varehandel mv. (4,2 milliarder kroner) og bank- og finansieringsvirksomhet mv. (3,9 milliarder kroner).

Figur 5.6. Avsetning til konsolideringsfond og distriktsskattefond som fradrag i selvangivelsen fordelt på næring. 1988. Mill. kr

Figur 5.7. Positiv (skattbar) nettoinntekt ved kommuneskatteligningen fordelt på næring. 1988. Mill. kr

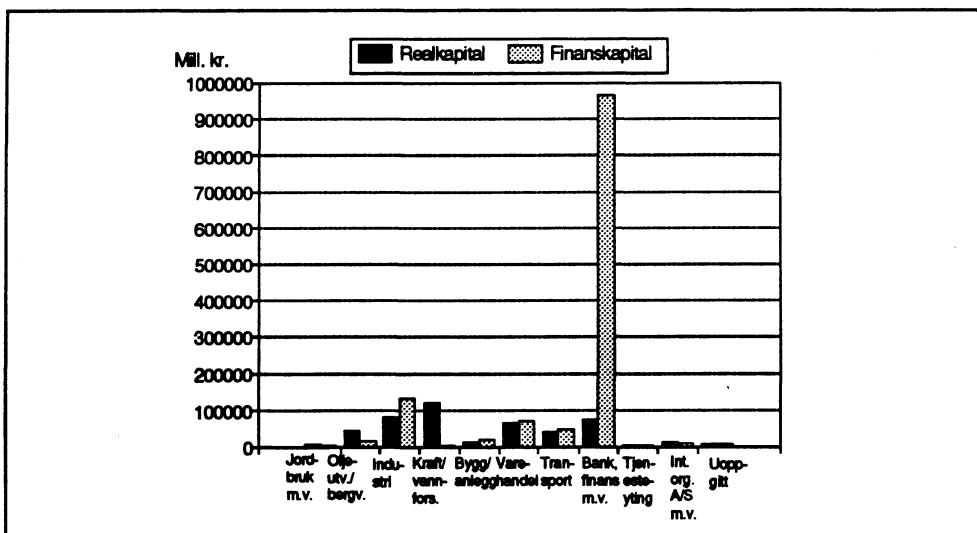
Tabell 5.18. Formuesregnskap for etterskuddspliktige etter hovednaring. 1988. Mill.kr

	I alt	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	Oljeut- vinning og bergverks- drift	Industri	Kraft- og vann- forsyning	Bygge- og anleggs- virksomhet
BRUTTOFORMUE	1755175	8040	58708	216313	124998	33700
REALKAPITAL	473623	5998	42962	82079	121811	13453
Faste eiendommer av enhver art, herunder skog	300998	1571	35439	36105	121503	2263
Driftsløssere	59782	702	6484	16664	164	3246
Buskap, herunder også travhester, pelsdyr og rein	674	376	1	113	0	0
Beholdning av råstoffer og varer og avling for salg	75056	1199	1028	28477	74	7765
Skip, fiske- og fangstfartøy m.m.	37113	2150	10	720	70	179
FINANSKAPITAL	1281553	2043	15746	134234	3187	20247
Utestående fordringer	407152	1018	10496	84886	2336	13359
Pantobligasjoner og gjeldsbrev ..	525369	41	63	5684	551	1016
Innskudd i innenlandske banker og innestående på postgiro	105824	757	1301	25515	155	4529
Ihendehaverobligasjoner	114531	25	46	8659	53	284
Aksjer i utenlandske selskaper ..	13141	13	2566	5894	46	44
Innskudd i utenlandske banker ...	5579	20	60	570	-	36
Kontantbeholdning	2844	33	5	84	0	43
Livsforsikringspoliser	1747	7	7	6	-	4
Annen formue (ikke aksjer)	105367	128	1202	2934	46	931
GJELD	1592680	9365	49480	171160	63968	30365
Pantegjeld	449862	5451	976	39434	594	3289
Iliggede, ikke betalte skatter ..	5904	13	16	162	4	70
Annen gjeld	1136915	3901	48489	131564	63370	27007
NETTOFORMUE	162496	-1325	9228	45153	61030	3334
Korreksjon for negativ nettoformue	88659	3078	2019	5871	828	2225
POSITIV NETTOFORMUE	251155	1753	11247	51024	61858	5559
AKSJER I NORSKE AKSJESELSKAPER OG LIKESTILTE SELSKAPER	50330	329	2376	13511	2495	452
Antall observasjoner	7292	250	316	672	1566	306

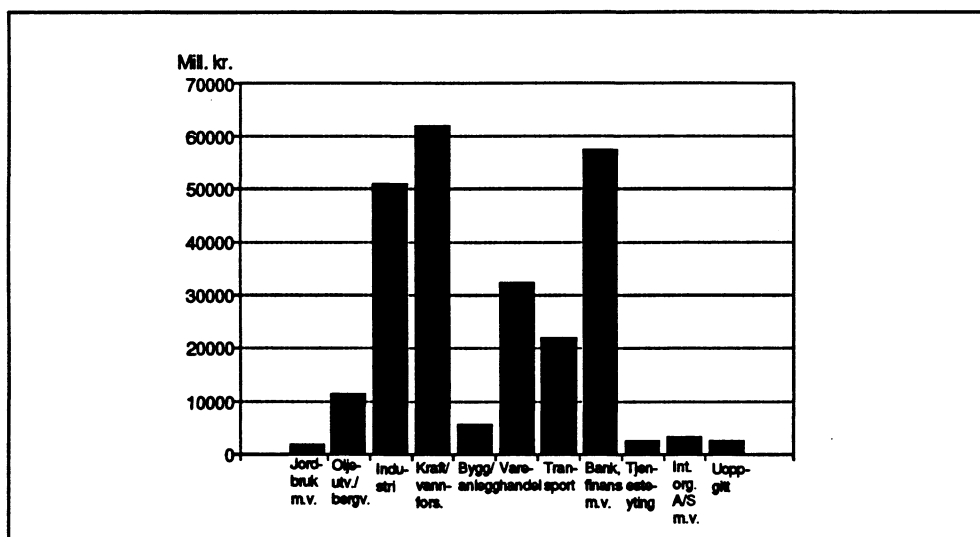
Tabell 5.18 (forts.). Formuesregnskap for etterskuddspliktige etter hovednæring. 1988. Mill.kr

	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	Transport, lagring, post og telekommunikasjon	Bank-, finansierings- og forsikringsvirksomhet, eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting	Offentlig, sosial og privat tjenesteyting	Internasjonale organisasjoner og utenlandske ambassader, styremedlemmer og aksjeselskaper	Uoppgitt
BRUTTOFORMUE	137221	89859	1040693	9500	22710	13434
REALKAPITAL	66676	40447	76345	4901	13123	5828
Faste eiendommer av enhver art, herunder skog	22549	16923	57886	2097	6	4655
Driftsløssere	10870	5061	14661	1315	52	563
Buskap, herunder også travhester, pelsdyr og rein	54	4	34	3	-	88
Beholdning av råstoffer og varer og avling for salg	32741	706	1409	1475	0	182
Skip, fiske- og fangstfartøy m.m.	462	17752	2355	10	13064	340
FINANSKAPITAL	70545	49412	964347	4600	9587	7606
Utestående fordringer	48468	19949	220500	2597	1	3542
Pantobligasjoner og gjeldsbrev ..	2153	1160	513597	154	-	950
Innskudd i innenlandske banker og innestående på postgiro	14754	19781	32930	1417	3396	1288
Ihendehaverobligasjoner	1391	3067	99907	112	-	986
Aksjer i utenlandske selskaper ..	384	1018	2842	10	-	324
Innskudd i utenlandske banker ...	273	409	4005	0	7	197
Kontantbeholdning	603	139	1874	49	0	13
Livsforsikringspoliser	68	13	1642	-	-	-
Annen formue (ikke aksjer)	2451	3875	87050	261	6183	305
GJELD	115994	72650	1032159	8497	22361	16680
Pantegjeld	20717	46966	325084	2562	-	4790
Illgnede, ikke betalte skatter ..	331	253	4858	173	3	21
Annen gjeld	94946	25431	702217	5762	22358	11869
NETTOFORMUE	21227	17209	8533	1003	349	-3247
Korreksjon for negativ nettoformue	11044	4708	48689	1603	2902	5693
POSITIV NETTOFORMUE	32271	21916	57222	2607	3251	2446
AKSJER I NORSKE AKSJESELSKAPER OG LIKESTILTE SELSKAPER	3923	9085	16003	394	-	1763
Antall observasjoner	1405	502	1509	185	241	340

Figur 5.8. Fordeling av real- og finanskapital på næring. 1988. Mill. kr

Figur 5.9. Positiv (skattbar) nettoformue fordelt på næring. 1988. Mill. kr

Figur 5.8. viser bruttoformue delt inn i realkapital og finanskapital, fordelt på næring. Ikke overraskende finner vi den største andelen finanskapital innen bank- og finansieringsvirksomhet mv. Den største andelen realkapital finner vi innen kraft- og vannforsyning, men også industrien har en betydelig andel av den samlede realkapital.

Figur 5.9 viser at den største positive nettoformuen befinner seg innen kraft- og vannforsyning, med 61,9 milliarder kroner. Dette utgjør 24,6 prosent av samlet positiv nettoformue. Også bank, finansieringsvirksomhet mv. og industri har betydelige nettoformuer. Her er de tilsvarende tallene henholdsvis 57,2 milliarder kroner (22,8 prosent) og 51 milliarder

kroner (20,3 prosent). Den minste positive nettoformuen finner vi innen jordbruk, skogbruk, fiske og fangst, med 1,8 milliarder kroner. Dette utgjør 0,7 prosent av total positiv nettoformue.

Tabell 5.19 gir selvangivelsesregnskap fordelt på selskapstype. Tallene viser at selskapstypen aksje- og oljeutvinningsselskaper representerer den klart største andelen.

Av sum inntekter står denne selskapstypen for 76,6 prosent av totalen. De tilsvarende tallene for sum fradrag og positiv nettoinntekt ved kommuneskatteligningen er henholdsvis 73,3 og 81,2 prosent.

Tabell 5.19. Inntektsregnskap for etterskuddspliktige etter selskapstype. 1988. Mill.kr

	I alt	Aksje- og oljeut- vinnings- selskaper	Rederier, fangst og bergings- virksomhet	Aksje- banker, gjensidige livs- og skadefor- sikrings- selskaper	Spare- banker	Bolig- selskaper
SUM INNTEKTER	108847	83342	5074	12600	1247	770
Netto næringsinntekt	80164	59867	3265	10525	1196	1
Nettoinntekt av fast eiendom	1411	1304	20	16	2	32
Nettoinntekt av prosentlignet eiendom i boligselskap	555	17	-	-	0	534
Gevinst ved tomtesalg og ved ekspropriasjon av fast eiendom ..	96	93	2	-	0	1
Renter, utbytte av utenlandske aksjer mv.	23031	18990	1715	1916	22	200
Avkastning på "sparedelen" av livsforsikring	33	31	1	-	-	-
Inntektsførte konsoliderings- fond etc.	349	322	1	19	6	-
Andre inntekter	3208	2717	69	123	22	2
SUM FRADRAG	100508	73680	5237	12917	1402	2641
Renter av pantegjeld	19542	12595	4055	30	36	2421
Renter av annen gjeld	53886	39824	493	11481	492	150
Underskudd i næring og ved drift av fast eiendom	17731	12607	530	1290	697	3
Avsetning til konsolideringsfond	4329	4080	48	49	133	-
Avsetning til distriktsutbyggingsfond	344	323	-	-	20	-
Andre fradrag	4675	4251	110	67	24	67
BEREGNING AV POSITIV NETTOINNTTEKT VED KOMMUNESKATTELIGNINGEN						
Nettoinntekt før underskudd de siste 10 åra	8339	9661	-163	-317	-155	-1870
-Udekket underskudd de siste 10 åra	10887	9616	584	148	3	34
Nettoinntekt ved kommuneskatteligningen	-2548	46	-748	-465	-158	-1905
Korreksjon for negativ netto- inntekt kommune og fylke	25674	18733	966	719	695	1947
POSITIV NETTOINNTTEKT VED KOMMUNESKATTELIGNINGEN	23126	18779	218	254	536	43
BEREGNING AV POSITIV NETTOINNTTEKT VED STATSSKATTELIGNINGEN						
Nettoinntekt før underskudd de siste 10 åra	5474	9661	-163	-317	-155	-1870
+Mottatt aksjeutbytte, renter på grunnfondsbevis	2099	1750	184	95	36	-
-Avsatt aksjeutbytte	6403	6045	200	57	10	-
-Udekket underskudd de siste 10 åra	10978	9783	584	119	1	34
Nettoinntekt ved statsskatteligningen	-9802	-4415	-764	-399	-129	-1905
Korreksjon for negativ netto- inntekt stat	25405	18649	925	625	682	1947
POSITIV NETTOINNTTEKT VED STATSSKATTELIGNINGEN	15603	14234	161	226	553	42
Antall observasjoner	7292	4275	198	108	180	158

Tabell 5.19 (forts.).. Inntektsregnskap for etterskuddspliktige etter selskapstype. 1988.
Mill.kr

	Kraft- selskaper	Andels- meierier, forbruks- foreninger innkjøps- og salgs- lag/sam- virkeleg	Institu- sjoner, foreninger og pensjons- fond	Uten- landske aksje- selskaper/ for- sikrings- selskaper	Aksjefond selgende gruppe uten- landske styre- medlemmer
SUM INNTEKTER	2981	660	1565	565	43
Netto næringsinntekt	2981	383	1479	461	5
Nettoinntekt av fast eiendom	-	1	23	13	-
Nettoinntekt av prosentlignet eiendom i boligselskap	-	1	2	-	-
Gevinst ved tomtesalg og ved ekspropriasjon av fast eiendom ..	-	0	-	1	-
Renter, utbytte av utenlandske aksjer mv.	-	75	55	34	24
Avkastning på "sparedelen" av livsforsikring	-	-	-	-	-
Inntektsførte konsoliderings- fond etc.	-	-	1	-	0
Andre inntekter	-	200	5	57	14
SUM FRADRAK	121	749	1479	2251	31
Renter av pantegjeld	-	260	144	0	-
Renter av annen gjeld	-	152	1284	9	0
Underskudd i næring og ved drift av fast eiendom	-	334	18	2235	18
Avsetning til konsolideringsfond	-	0	9	6	3
Avsetning til distriktsutbyggingsfond	-	1	1	-	-
Andre fradrag	121	2	21	1	10
BEREGNING AV POSITIV NETTOINNTTEKT VED KOMMUNESKATTELIGNINGEN					
Nettoinntekt før underskudd de siste 10 åra	2860	-89	87	-1686	12
-Udekket underskudd de siste 10 åra	-	89	25	384	3
Nettoinntekt ved kommuneskatteligningen	2860	-178	62	-2070	8
Korreksjon for negativ netto- inntekt kommune og fylke	-	400	22	2184	8
POSITIV NETTOINNTTEKT VED KOMMUNESKATTELIGNINGEN	2860	222	84	114	16
BEREGNING AV POSITIV NETTOINNTTEKT VED STATSSKATTELIGNINGEN					
Nettoinntekt før underskudd de siste 10 åra	-	-89	87	-1686	7
+Mottatt aksjeutbytte, renter på grunnfondsbevis	-	13	0	2	18
-Avsatt aksjeutbytte	-	0	-	73	18
-Udekket underskudd de siste 10 åra	-	108	25	320	4
Nettoinntekt ved statsskatteligningen	-	-184	62	-2076	7
Korreksjon for negativ netto- inntekt stat	-	416	22	2120	19
POSITIV NETTOINNTTEKT VED STATSSKATTELIGNINGEN	-	232	84	44	26
Antall observasjoner	1544	322	130	84	293

Tabell 5.20. Formuesregnskap for etterskuddspliktige etter selskapstype. 1988. Mill.kr

	I alt	Aksje- selskaper og oljeut- vinnings- selskaper	Rederier, fangst og bergings- virksomhet	Aksje- banker, gjensidige livs- og skadefor- sikrings- selskaper	Spare- banker	Bolig- selskaper
BRUTTOFORMUE	1755175	780527	59564	515004	190757	27216
REALKAPITAL	473623	265047	29120	4101	3018	25158
Faste eiendommer av enhver art, herunder skog	300998	129876	13103	3172	1659	25084
Driftsløssøre	59782	55009	386	928	1359	69
Buskap, herunder også travhester, pelsdyr og rein	674	650	6	0	0	-
Beholdning av råstoffer og varer og avling for salg	75056	70820	272	-	-	1
Skip, fiske- og fangstfartøy m.m.	37113	8691	15353	1	-	3
FINANSKAPITAL	1281553	515481	30444	510903	187739	2059
Utestående fordringer	407152	283374	10858	59774	43790	656
Pantobligasjoner og gjeldsbrev ..	525369	86969	2030	320332	105333	22
Innskudd i innenlandske banker og innestående på postgiro	105824	69378	12780	10984	4021	1356
Ihendehaverobligasjoner	114531	41055	2580	38322	32033	0
Aksjer i utenlandske selskaper ..	13141	11291	941	773	132	-
Innskudd i utenlandske banker ...	5579	3342	216	1463	469	1
Kontantbeholdning	2844	1046	97	148	1398	1
Livsforsikringspoliser	1747	1635	20	-	75	-
Annen formue (ikke aksjer)	105367	17390	922	79106	488	23
GJELD	1592680	696612	52451	505698	184494	38542
Pantegjeld	449862	111352	38086	253738	10382	30868
Ilignede, ikke betalte skatter ..	5904	983	209	4681	16	5
Annen gjeld	1136915	584278	14157	247279	174096	7668
NETTOFORMUE	162496	83915	7112	9307	6263	-11325
Korreksjon for negativ nettoformue	88659	57145	4446	6308	404	17196
POSITIV NETTOFORMUE	251155	141061	11559	15615	6667	5871
AKSJER I NORSKE AKSJESELSKAPER OG LIKESTILTE SELSKAPER	50330	37195	6252	4620	709	359
Antall observasjoner	7292	4275	198	108	180	158

Tabell 5.20 (forts.). Formuesregnskap for etterskuddspliktige etter selskapstype. 1988. Mill.kr

	Kraft- selskaper	Andels- meierier, forbruks- foreninger innkjøps- og salgs- lag/sam- virkelag	Institu- sjoner, foreninger og pensjons- fond	Uten- landske aksje- selskaper/ for- sikrings- selskaper	Aksjefond selgende gruppe uten- landske styre- medlemmer
BRUTTOFORMUE	119245	25775	13723	23351	12
REALKAPITAL	119245	12455	2132	13347	-
Faste eiendommer av enhver art, herunder skog	119245	7026	1819	13	-
Driftsløsøre	-	1620	258	152	-
Buskap, herunder også travhester, pelsdyr og rein	-	18	-	-	-
Beholdning av råstoffer og varer og avling for salg	-	3791	54	118	-
Skip, fiske- og fangstfartøy m.m.	-	0	-	13064	-
FINANSKAPITAL	-	13320	11591	10004	12
Utestående fordringer	-	7778	580	341	0
Pantobligasjoner og gjeldsbrev ..	-	500	10183	0	-
Innskudd i innenlandske banker og innestående på postgiro	-	3384	447	3467	7
Ihendehaverobligasjoner	-	177	358	-	5
Aksjer i utenlandske selskaper ..	-	3	0	0	-
Innskudd i utenlandske banker ...	-	76	0	11	-
Kontantbeholdning	-	148	6	0	-
Livsforsikringspolicer	-	17	-	-	-
Annen formue (ikke aksjer)	-	1236	18	6183	-
GJELD	59623	19517	12924	22818	1
Pantegjeld	-	4015	1414	7	-
Illignede, ikke betalte skatter ..	-	2	5	3	-
Annen gjeld	59623	15500	11505	22808	1
NETTOFORMUE	59623	6258	799	532	11
Korreksjon for negativ nettoformue	-	107	143	2908	-
POSITIV NETTOFORMUE	59623	6365	942	3440	11
AKSJER I NORSKE AKSJESELSKAPER OG LIKESTILTE SELSKAPER	-	719	19	-	457
Antall observasjoner	1544	322	130	84	293

Tabell 5.20 gir formuesregnskap fordelt på selskapstype. Også her er aksje- og oljeutvinningselskaper den dominerende selskapstypen. Av bruttoformue står aksje- og oljeutvinningselskapene for 44,5 prosent av totalen, mens det tilsvarende tallet for positiv nettoformue er 56,2 prosent.

Når det gjelder finanskapital representerer aksje- og oljeutvinningselskapene fortsatt den største andelen av totalen med 40,2 prosent,

tett fulgt av aksjebanker mv., med 39,9 prosent. Sparebanker står for 14,7 prosent av samlet finanskapital. Til sammen representerer disse tre selskapstypene 94,7 prosent av finanskapitalen.

Fordelingen av realkapital på selskapstype viser at aksje- og oljeutvinningselskaper sammen med kraftselskapene er dominerende. Disse to selskapstypene representerer henholdsvis 56 og 25,2 prosent av total realkapital.

5.4 Inntekts- og formuesundersøkelsen for selskaper skattlagt etter petroleumsskatteloven (sokkelselskaper)

Selskaper med aktivitet på norsk kontinentalsokkel er gjenstand for en egen inntekts- og formuesundersøkelse. Nedenfor gis verdier på sentrale selvangivelsesvariabler for denne gruppen i tidsserier fra 1985 til 1990.

Tallene viser store variasjoner i resultat, beregningsgrunnlag og skatt i perioden. Den store nedgangen i verdien på disse variablene fra 1985 til 1988 faller i hovedsak sammen med prisnedgangen på olje og det følgende fallet i

bruttoprodukt i oljeutvinningssektoren i samme periode (jf. NOS; "Olje- og gassutvinningen 4. kvartal 1989" og SSBs Rapport 90/1; "Naturressurser og miljø 1989").

Fra 1985 til 1986 viser tallene at det fant sted en kraftig reduksjon i inntektene fra petroleumsvirksomheten. Deretter har inntektene ligget på et jevnere nivå, men med en markert oppgang fra 1988 til 1989.

Utviklingen i beregningsgrunnlagene for inntektsskatter for de utenlandske sokkelselskapene følger samme mønster som for de norske. Det fant riktignok sted en liten økning fra 1986 til 1987, hvilket det ikke gjorde for de norske selskapene. Samlet sett er trenden den samme.

Tabell 5.21. Hovedtall fra inntektsregnskapet for norske selskaper skattlagt med hjemmel i petroleumsskatteloven 1985 - 1990. Mill. kr

	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Brutto resultat av petroleumsvirksomhet	50 825,9	19 430,7	15 047,6	10 431,0	23 248,6	33 105,5
Beregningsgrunnlag for inntektsskatt sokkel K	49 416,0	16 657,2	12 602,3	8 993,3	17 424,1	29 089,6
Beregningsgrunnlag for inntektsskatt sokkel S	41 348,6	10 255,8	9 043,2	3 213,0	10 889,8	19 155,9
Beregningsgrunnlag for sarskatt	44 390,1	10 700,7	5 793,7	4 018,2	10 392,0	20 366,7
Inntektsskatt sokkel K (23 prosent)	11 374,8	3 855,2	2 898,6	2 069,9	4 018,8	6 690,6
Inntektsskatt sokkel S (27.8 prosent) ¹	12 169,6	3 289,5	2 751,8	1 465,0	3 541,6	6 172,2
Sarskatt	15 536,5	3 745,3	1 738,1	1 205,2	3 121,5	6 110,6

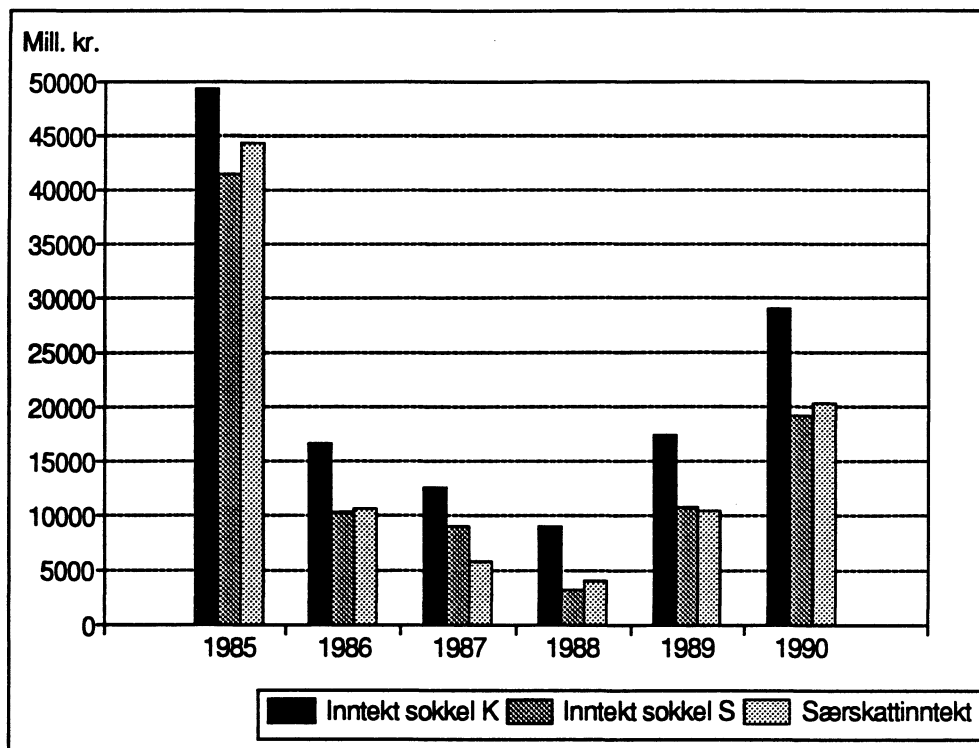
¹ Inkl. kildeskatt.

Tabell 5.22. Hovedtall fra inntektsregnskapet for norske selskaper skattlagt med hjemmel i petroleumsskatteloven 1985 - 1990. Relative tall

	1985 Mill. kr.	1985	1986	1987	1988	1989	1990
			Prosent				
Brutto resultat av petroleumsvirksomhet	50 825,9	100	38,2	29,6	20,5	45,7	65,1
Beregningsgrunnlag for inntektsskatt sokkel K ...	49 416,0	100	33,7	25,5	18,2	35,3	58,9
Beregningsgrunnlag for inntektsskatt sokkel S ...	41 348,6	100	24,8	21,9	7,8	26,3	46,3
Beregningsgrunnlag for sarskatt	44 390,1	100	24,1	13,1	9,1	23,4	45,9
Inntektsskatt sokkel K (23 prosent)	11 374,8	100	33,9	25,5	18,2	35,3	58,8
Inntektsskatt sokkel S (27.8 prosent) ¹	12 169,6	100	27,0	22,6	12,0	29,1	50,7
Sarskatt	15 536,5	100	24,1	11,2	7,8	20,1	39,3

¹ Inkl. kildeskatt.

Figur 5.10. Norske selskaper skattlagt etter petroleumsskatteloven. Beregningsgrunnlag for inntektsskatt sokkel K, sokkel S og særskatt. 1985-1990

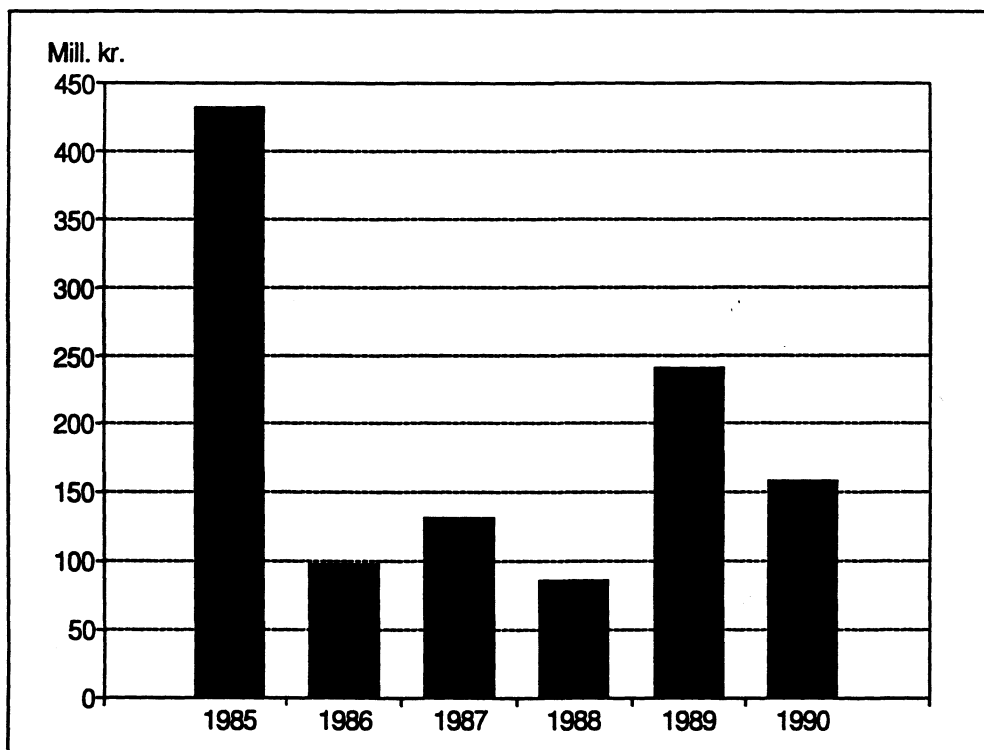
Tabell 5.23. Hovedtall fra inntektsregnskapet for utenlandske selskaper skattlagt med hjemmel i petroleumsskatteloven 1985 - 1990. Mill. kr

	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Bruttoinntekt	..	..	1 937,0	859,6	2 587,0	2 010,6
Sum inntekter	..	..	2 000,8	902,4	2 601,1	2 054,1
Direkte kostnader	..	..	1 767,6	652,4	2 084,2	1 646,9
Sum kostnader	..	..	2 188,0	856,3	2 355,2	1 952,0
Beregningsgrunnlag for inntektsskatt sokkel K	432,3	97,9	130,8	85,7	239,5	157,7
Beregningsgrunnlag for inntektsskatt sokkel S	432,3	97,9	130,8	85,6	239,5	157,7
Inntektsskatt sokkel K (23 prosent)	112,5	24,0	40,1	19,5	55,1	36,4
Inntektsskatt sokkel S (27.8 prosent)	136,0	29,0	39,8	23,6	66,6	44,0

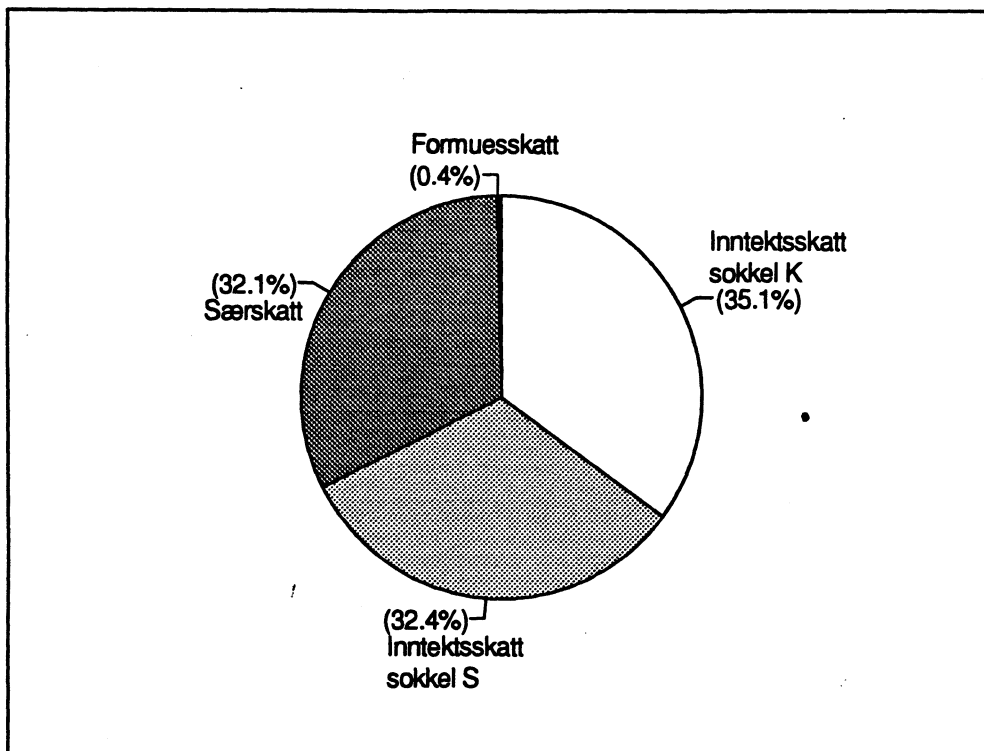
Tabell 5.24 Hovedtall fra inntektsregnskapet for utenlandske selskaper skattlagt med hjemmel i petroleumsskatteloven 1985 - 1990. Relative tall

	1985 Mill. kr.	1985	1986	1987	1988	1989
			Prosent			
Beregningsgrunnlag for inntektsskatt sokkel K	432.3	100	22,6	30,3	19,8	55,4
Beregningsgrunnlag for inntektsskatt sokkel S	432.3	100	22,6	30,3	19,8	55,4
Inntektsskatt sokkel K (23 prosent)	112.5	100	21,3	35,6	17,3	49,0
Inntektsskatt sokkel S (27.8 prosent) ...	136.0	100	21,3	29,3	17,4	49,0

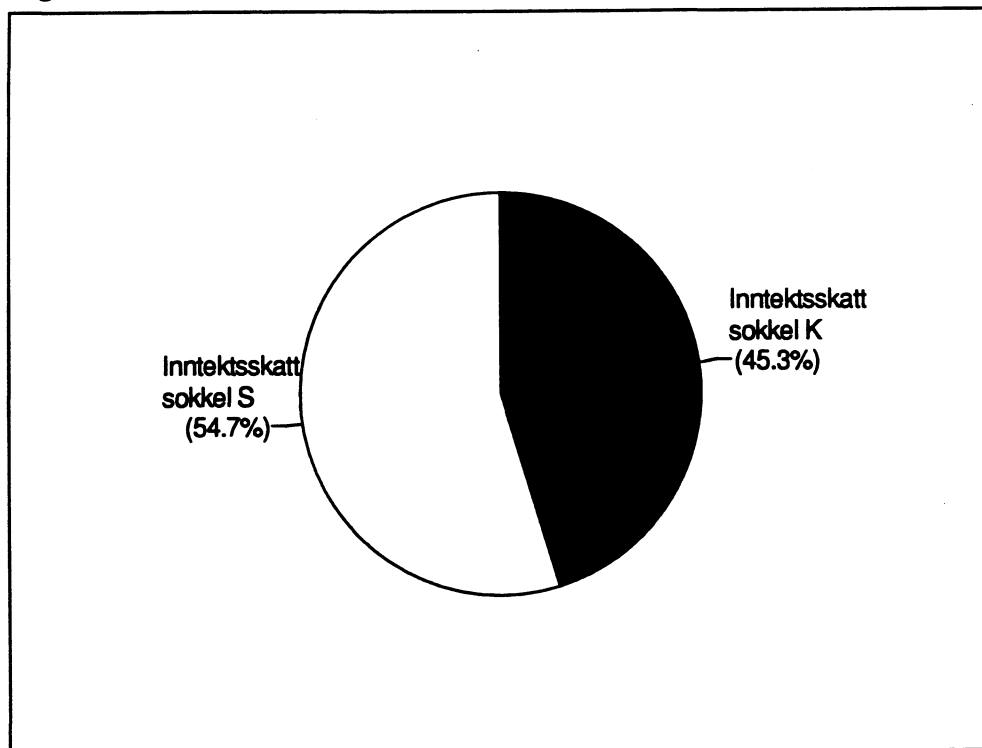
**Figur 5.11. Utenlandske sokkelselskaper skattlagt etter petroleumsskatte-
loven. Beregningsgrunnlag for inntektsskatt sokkel K og sokkel S (samme
grunnlag). 1985-1990**

Figur 5.12. Totale skatteinntekter fra norske sokkelselskaper. 1990

Figur 5.13. Totale skatteinntekter fra utenlandske sokkelselskaper. 1990

Figur 5.13 viser at formuesskatten fra de norske sokkelselskapene utgjør en meget liten andel av de samlede skatteinntekter (0,6 prosent). De øvrige skatteartene (inntektsskatte) utgjør tilnærmet like store andeler.

For de utenlandske sokkelselskapene som driver aktivitet på norsk kontinentalsokkel, utgjør inntektsskatt sokkel S den største andelen, med 54,7 prosent.

5.5 Skattestatistikk

Skattestatistikken gir grovt sett nettotall og utlignet skatt (ulike skattearter) for den totalt og for enkelte gruppe av selskaper/etterskuddspliktige.

De etterskuddspliktige kan inndeles i ulike grupper, bl.a. etter beskatningsform. For å vise

utviklingen i beskatningen gis det under dette avsnittet noen hovedtall fra de siste års skattestatistikk for etterskuddspliktige/selskaper.

Totaltallene viser at for perioden 1985 til 1988 har sum skatt fra de etterskuddspliktige falt betydelig. Fra 1988 til 1989 har det vært en ny økning.

Denne utviklingen følger variasjonene i skatteinngangen fra sokkelvirksomheten i samme periode. Den utgjør det alt vesentlige av statskatten, som har samme profil.

Når det gjelder øvrige skattearter som skatt til kommune og fylke, skatt til staten utenom sokkelaktiviteten og fellesskatt, så har det bare vært mindre endringer i nivå fra 1985 til 1989. Hovedtendensen er en svak økning i utlignet skatt.

Tabell 5.25. Etterskuddspliktige skattytere inkl. sokkelselskaper¹. Utlignet skatt ved kommune- og statsskatteligningen. 1986 - 1990

	1986		1987		1988		1989		1990	
	Antall skatt- ytere	Beløp mill. kr.	Antall skatt- ytere	Beløp mill. kr.	Antall skatt- ytere	Beløp mill. kr.	Antall skatt- ytere	Beløp mill. kr.	Antall skatt- ytere	Beløp mill. kr.
Sum skatt	68226	19532,6	72826	18165,9	75515	14895,1	78183	22145,6	79780	30059,6
Sum inntekts- og formuesskatt til staten	53348	14727,7	57816	12312,8	59939	9129,1	62541	15928,0	64666	23907,6
Ekskl. sokkel- selskaper	53169	3763,2	57574	4797,5	59771	4296,8	62369	5062,1	64487	4784,6
Fra sokkel- selskapene	179	10964,5	242	7515,3	168	4832,2	171	10865,9	179	19123,0
Fellesskatt	44530	361,5	50188	436,3	48690	424,8	49292	446,8	49376	453,0
Sum inntekts- og formuesskatt til kommune og fylke	50913	4361,8	47966	5230,3	55125	5229,9	55659	5477,0	55623	5554,7
Skatt på gevinst ved aksjesalg	168	81,7	981	186,5	611	111,4	1121	293,8	871	144,3

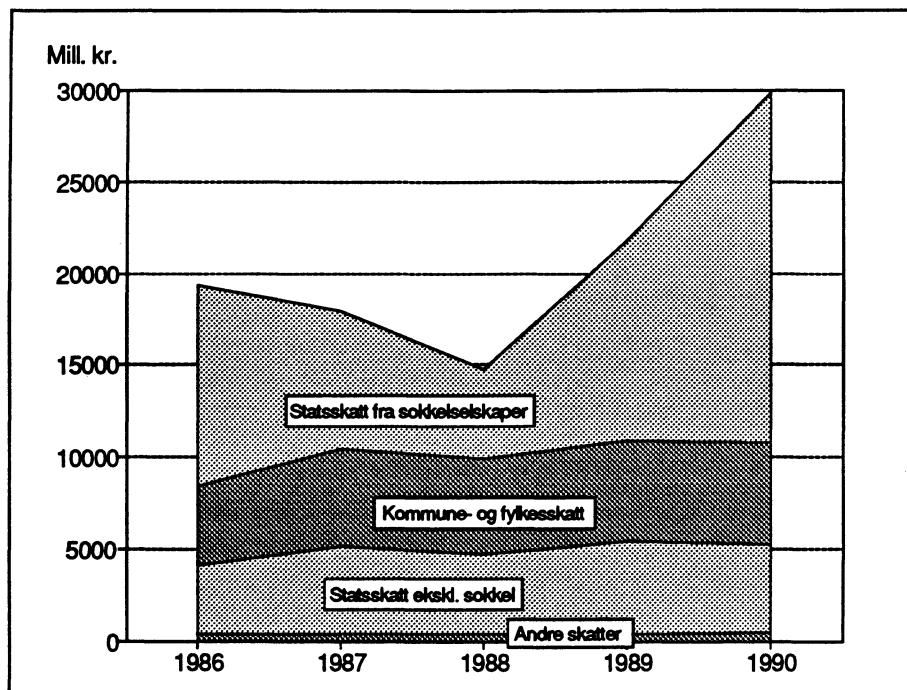
¹ Selskaper skattlagt med hjemmel i petroleumsskatteloven.

Tabell 5.26 Etterskuddspliktige skattytere inkl. sokkelselskaper¹. Utlignet skatt ved kommune- og statsskatteligningen. Relative tall. 1986 - 1990

	1986 Mill. kr	Prosent				
		1986	1987	1988	1989	1990
Sum skatt	19532,6	100	93	76	113	154
Sum inntekts- og formuesskatt til staten	14727,7	100	84	62	108	162
Ekskl. sokkelselskaper	3763,2	100	127	114	135	127
Fra sokkelselskapene	10964,5	100	69	44	99	174
Fellesskatt	361,5	100	121	118	124	125
Sum skatt til kommune og fylke	4361,8	100	120	120	126	127
Skatt på gevinst ved aksjesalg	81,7	100	228	136	360	177

¹ Selskaper skattlagt med hjemmel i petroleumsskatteloven.

Figur 5.14. Etterskuddspliktige. Oversikt over skatteligningen. 1986-1990. Mill. kr

Tabell 5.27. Etterskuddspliktige skattytere etter skattytergruppe. Utlignet skatt til kommune og fylke. 1985, 1987, 1989 og 1990. Mill. kr

Skattytergruppe	Skatt på formue				Skatt på inntekt				Sum skatt til kommune og fylke			
	1985	1987	1989	1990	1985	1987	1989	1990	1985	1987	1989	1990
I alt	460	651	747	758	3440	4580	4730	4797	3900	5230	5477	5555
Aksjeselskaper, aksjebanker og forsikringsselskaper registrerte i Norge	-	-	0	-	2768	3658	3722	3701	2768	3658	3722	3701
Rederier, fangst og bergingsvirksomhet	-	-	-	-	66	49	54	83	66	49	54	83
Gjensidige livs- og skadeforsikringsselskaper	2	0	0	0	15	3	4	43	17	3	4	43
Sparebanker	17	16	21	18	81	149	165	122	98	165	185	140
Boligselskaper	26	36	47	51	9	12	16	14	35	48	62	66
Kraftselskaper	387	557	636	643	384	576	641	666	771	1133	1277	1309
Andelsmeierier	2	2	2	2	2	2	2	2	4	4	4	4
Forbruksforeninger, innkjøps- og salgslag/samvirkeag	16	21	24	24	33	43	44	44	48	63	68	67
Institusjoner/foreninger og pensjonsfond	10	17	18	17	17	21	20	19	27	38	38	36
Konsignasjonslager	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Utenlandske aksjeselskaper/ forsikringsselskaper	1	2	1	2	64	55	55	93	64	56	56	96
Aksjefond/selgende gruppe/ utenlandske styremedlemmer ..	-	-	-	-	2	12	6	11	2	12	6	11

Tabell 5.27 viser at sum skatt til kommuner og fylker, i 1985 var på 3,9 mrd. kroner. I 1989 var dette tallet 5,5 mrd. Dette var en økning fra 1985 til 1989 på 1,6 mrd. kroner, eller 40 prosent. Økningen i inntektsskatten i samme periode var på 1,3 mrd. kroner og formuesskatten med 287 mill.

Skatteinngangen fra aksjeselskaper, aksjebanker og forsikringsselskaper alene ved kommune- og fylkesskatteligningen i 1989 var på 3,7 mrd. kroner. Dette var en økning på 954 millioner, eller 35 prosent fra 1985 til 1989.

En gruppe med stor økning i perioden var kraftselskaper. Skatteinngangen fra disse økte med 66 prosent, fra 771 mill. i 1985, til 1,3 mrd. i 1989.

Tabellen 5.28 viser at sum skatt til staten ilignet virksomhet i fastlands-Norge, i 1985

var på 3,8 mrd. kroner. I 1989 var dette tallet 5,5 mrd. Dette var en økning på 1,7 mrd. kroner, eller 45 prosent.

Økningen i inntektsskatten i samme periode var på 1,1 mrd. kroner og formuesskatten med 291 mill. Økningen i den totale skatteinngang for selskaper eksklusiv sokkel henger sammen med økningen for den dominerende selskapstypen; aksjeselskaper mv. Skatteinngangen fra disse økte med 70 prosent fra 1985 til 1988.

En annen gruppe med stor økning i perioden var rederier, fangst og bergingsvirksomhet. Fra disse økte skatteinngangen med 114 prosent.

Nivået på ilignet skatt for denne selskapstypen, henholdsvis 98 millioner i 1985 og 210 millioner i 1989, er imidlertid beskjedent i forhold til den totale skatteinngangen samme år.

Tabell 5.28. Etterskuddspliktige skattytere etter skattytergruppe. Eksklusiv sokkelselskaper. Utlignet skatt til staten. 1985, 1987, 1989 og 1990. Mill. kr

Skattytergruppe	Skatt på formue				Skatt på inntekt				Sum skatt til staten ¹			
	1985	1987	1989	1990	1985	1987	1989	1990	1985	1987	1989	1990
I alt	328	412	619	544	3147	4386	4441	4240	3805	5234	5507	5238
Aksjeselskaper, aksjebanker og forsikringsselskaper registrerte i Norge	296	376	569	493	2880	4073	4008	3790	3443	4798	4932	4626
Rederier, fangst og bergingsvirksomhet	11	25	37	34	80	58	167	91	98	89	210	133
Gjensidige livs- og skade-forsikringsselskaper	-	-	-	-	23	5	28	67	24	5	28	72
Sparebanker	-	-	-	-	-	60	80	60	8	73	94	70
Boligselskaper	-	-	-	-	7	9	12	11	7	9	12	11
Kraftselskaper	-	-	-	-	-	-	-	-	37	55	62	65
Andelsmeierier	-	-	-	-	2	2	3	4	2	2	3	4
Forbruksforeninger, innkjøps- og salgslag/samvirkelag	-	-	-	-	61	78	79	78	64	82	83	82
Institusjoner/foreninger og pensjonsfond	-	-	-	-	14	20	17	16	16	22	19	18
Konsignasjonslager	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Utenlandske aksjeselskaper/forsikringsselskaper	20	11	12	17	77	75	37	117	103	91	51	140
Aksjefond/selgende gruppe/utenlandske styremedlemmer	-	-	-	-	3	7	10	16	3	8	11	17

¹ Inkl. fellesskatt (fellesskatten = sum skatt - formues og inntektsskatt).

Tabell 5.29. Etterskuddspliktige skattytere etter skattytergruppe. Eksklusiv sokkelselskaper. Antall etterskuddspliktige og antall skattytere. 1985, 1987, 1989 og 1990

Skattytergruppe	Antall etterskuddspliktige				Antall skatteyttere ved kommunetellingen				Antall skatteyttere ¹ ved statsskatteligningen			
	1985	1987	1989	1990	1985	1987	1989	1990	1985	1987	1989	1990
I alt	104741	126609	143430	147027	47974	54085	55658	55623	57316	67420	72581	64487
Aksjeselskaper, aksjebank og forsikringsselskaper registrerte i Norge	78656	101349	118071	121990	36438	43115	44649	44767	50895	60738	65826	60145
Rederier, fangst og bergingsvirksomhet	12026	11229	11173	10761	1501	1038	1100	1042	932	1073	1273	1255
Gjensidige livs- og skade-forsikringsselskaper	77	91	94	88	27	16	18	25	21	18	19	10
Sparebanker	595	600	592	601	560	547	488	480	191	170	136	122
Boligselskaper	5769	5660	5825	5932	3629	3562	3616	3652	1222	1276	1380	1314
Kraftselskaper	1398	1517	1578	1592	1347	1450	1507	1524	1310	1415	1497	-
Andelsmeierier	484	495	479	479	435	442	438	351	21	17	12	13
Forbruksforeninger, innkjøps- og salgslag/samvirkelag	2347	2243	2211	2162	1824	1739	1694	1697	1397	1368	1219	907
Institusjoner/foreninger og pensjonsfond	2677	2627	2510	2506	1779	1724	1696	1663	883	871	864	386
Konsignasjonslager	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Utenlandske aksjeselskaper/forsikringsselskaper	392	461	567	548	211	245	246	202	216	262	143	136
Aksjefond/selgende gruppe/utenlandske styremedlemmer	320	337	330	368	223	207	206	220	228	212	212	199

¹ Inkl. etterskuddspliktige med fellesskatt.

Tabell 5.29 viser utviklingen i antall selskaper/etterskuddspliktige fra 1986 til 1990 og antall skattytere. Skattytere er etterskuddspliktige som blir ilignet skatt.

Antall selskaper i 1990 var 147 027, mot 104 741 i 1985. Aksjeselskaper m.m. er den dominerende gruppen. Disse utgjorde 83 prosent av de etterskuddspliktige i 1990. Som tabell 5.27 ovenfor viser, utgjorde de til sammenligning 67 prosent av sum skatt til kommune og fylke, og 88 prosent av sum skatt til staten eksklusiv sokkel.

Kraftselskapene utgjorde 1 prosent av de etterskuddspliktige totalt og 3 prosent av skattyterne ved kommuneskatteligningen for 1990. Tabell 5.27 viser at denne gruppen likevel stod for 24 prosent av sum skatt til kommune og fylke.

Både tabell 5.30 og tabell 5.31 viser sammenhengen mellom inntektstrinn, definert som

høyeste verdi av nettoinntekt kommune og stat, antall skattytere og ilignet skatt til staten. Forskjellen er at i tabell 8 er skatt fra aktiviteten på sokkelen (olje-/gassproduksjon) inkludert.

Under 1 prosent av skattyterne i 1985 hadde en nettoinntekt på 5 mill. eller mer. Til gjengjeld stod disse for 50 prosent av skatt til staten, eksklusiv sokkel.

I 1990 var situasjonen nesten identisk. Under 1 prosent av skattyterne hadde en nettoinntekt på 5 mill. eller mer. Nå var andelen ilignet statsskatt for denne gruppen sunket til 46 prosent av totalen.

I 1985 hadde 27 prosent av skattyterne null i nettoinntekt. I 1990 var dette tallet 15 prosent. Den statsskatten disse selskapene ble ilignet i 1985 og 1990, henholdsvis 3 og 4 prosent av totalen, er formuesskatt.

Tabell 5.30. Etterskuddspliktige skattytere etter inntektstrinn. Eksklusiv sakkelselskaper. Statsskatteligningen. 1985, 1987, 1989 og 1990. Mill. kr

	1985		1987		1989		1990	
	Antall skatt- ytere	Skatt til staten mill. kr	Antall skatt- ytere	Skatt til staten mill. kr	Antall skatt- ytere	Skatt til staten mill. kr	Antall skatt- ytere	Skatt til staten mill. kr
I alt	57316	3505	67420	5234	72581	5507	64487	5238
0	15782	115	16940	149	18565	235	9716	206
100 - 4 999	13424	33	16481	55	19807	159	20249	102
5 000 - 9 999	2854	8	3060	10	3134	11	3293	14
10 000 - 19 999	3869	19	3948	21	4137	24	4211	24
20 000 - 49 999	5915	63	6273	69	6495	76	6555	75
50 000 - 99 999	4713	107	5734	131	5696	133	5843	136
100 000 - 199 999	4050	186	5187	236	5500	242	5779	261
200 000 - 499 999	3599	375	4997	501	5061	503	4812	491
500 000 - 999 999	1551	360	2313	512	1978	439	1932	431
1 000 000 - 1 999 999	800	367	1260	547	1097	487	1044	460
2 000 000 - 4 999 999	456	435	803	754	682	634	663	624
5 000 000 og over	303	1736	424	2248	429	2564	390	2414

Tabell 5.31. Etterskuddspliktige skattytere etter inntektstrinn. Inklusiv sakkelselskaper. Statsskatteligningen. 1985, 1987, 1989 og 1990. Mill. kr

	1985		1987		1989		1990	
	Antall skatt- ytere	Skatt til staten mill. kr	Antall skatt- ytere	Skatt til staten mill. kr	Antall skatt- ytere	Skatt til staten mill. kr	Antall skatt- ytere	Skatt til staten mill. kr
I alt	57553	43214	67662	12749	72753	16373	64666	24361
0...	15790	115	16962	159	18583	238	9721	206
100 - 4 999 ..	13431	33	16485	55	19809	159	20259	104
5 000 - 9 999 ..	2862	8	3068	10	3139	11	3299	15
10 000 - 19 999 ..	3881	20	3960	21	4148	24	4216	24
20 000 - 49 999 ..	5943	64	6304	70	6517	76	6578	76
50 000 - 99 999 ..	4735	108	5769	133	5710	133	5864	137
100 000 - 199 999 ..	4079	188	5217	238	5522	243	5801	263
200 000 - 499 999 ..	3637	382	5033	507	5080	506	4842	496
500 000 - 999 999 ..	1569	366	2336	520	1991	443	1941	434
1 000 000 - 1 999 999 ..	814	377	1268	552	1105	492	1055	467
2 000 000 - 4 999 999 ..	466	451	816	772	689	645	668	631
5 000 000 og over	326	41102	444	9713	460	13401	422	21510

Tabell 5.32. Etterskuddspliktige skattytere skattlagt med hjemmel i petroleumsskatteloven. 1985, 1987, 1989 og 1990

	1985		1987		1989		1990	
	Antall skatt- ytere	Sum skatt mill. kr	Antall skatt- ytere	Sum skatt mill. kr	Antall skatt- ytere	Sum skatt mill. kr	Antall skatt- ytere	Sum skatt mill. kr
I alt	217	39409	242	7515	171	10866	179	19123
Oljeutvinnings- og rørledningselskaper ...	35	39160	35	7452	39	10744	49	19043
Utenlandske aksjeselskaper	182	249	207	63	132	122	130	80

Når vi trekker inn direkte skatter fra petroleumsselskapene er konsentrasjonen i ilignet skatt rundt de store selskapene målt i nettoinntekt enda større. I 1985 ble under 1 prosent av de etterskuddspliktige ilignet 95 prosent av skatten til staten. Samme andel av selskapene i 1990, med 5 mill. og mer i nettoinntekt, stod for 88 prosent av sum skatt til staten.

Dette viser at det er stor spredning i skatte-tallene. Et fåtall selskaper bidrar med det vesentligste av innbetalt skatt.

Tall som presenteres er gjenstand for stor spredning i selskapenes verdier på andre sentrale variabler, som regnskaps- og selvangivelsesvariabler, og ikke sjelden har noen få selskaper en stor andel av totaltallene.

Utviklingen når det gjelder skatt fra petroleumsselskaper er, som tidligere antydnet, preget av en sterk nedgang fra 1985 til 1990. Ilignet skatt sank med 20,3 mrd. i perioden, en nedgang på 52 prosent. Antallet selskaper gikk i samme periode ned med 18 prosent til 179 i 1990.

5.6 Aksjestatistikk

Statistisk sentralbyrå har utarbeidet aksjestatistikk for inntektsårene 1984 og 1990 på grunnlag av aksje- og andelsopplysningene fra Skattedirektoratet, og årsberetningen fra Oslo-, Bergen- og Trondheim Børs. Antall selskaper har steget jevnt fra 57 416 selskaper i 1984 til 101 729 i 1990. Den største stigningen hadde vi fra 1986 til 1987 på 10 236 selskaper, som var en stigning på 14 prosent.

Skiller vi på børs og ikke-børsnoterte selskaper så har de ikke-børsnoterte selskapene hatt en jevn stigning hele tiden, fra 57 283 i 1984 til 101 602 i 1990. Den største stigningen var fra 1986 til 1987 med 10 242 selskaper, en økning på 14 prosent. De børsnoterte selskapene hadde en økning fra 1984 til 1985 på 86 selskaper som utgjør en stigning på 64 prosent. Etter 1985 har antall børsnoterte selskaper blitt mindre for hvert år, og er i 1990 nede på 127, som er 6 færre enn i 1984.

Den totale pålydende verdien var i 1984 på 45,9 milliarder kroner. Tilsvarende verdi var i 1990 på 129,4 milliarder. Den største økningen hadde vi fra 1987 til 1988 på 20,2 milliarder kroner som var en stigning på 24,6 prosent.

Når vi skiller på børs og ikke-børsnoterte selskaper, så har de ikke-børsnoterte selskapene hatt en jevn stigning i pålydende verdi, mens de børsnoterte har en liten stigning. Dette skyldes i hovedsak at de ikke-børsnoterte selskapene har steget jevnt hele tiden når det gjelder antall selskaper, mens de børsnoterte selskapene har hatt et stabilt antall, utenom toppåret 1985. De ikke-børsnoterte selskapene hadde den største økningen fra 1987 til 1988 med 17,9 milliarder kr, en stigning på 29,7 prosent. De børsnoterte selskapene hadde den største økningen i pålydende verdi fra 1986 til 1987 på 3,1 milliarder kroner, en økning på 16,5 prosent. For de ikke-børsnoterte selskapene var pålydende verdi i 1984 31,8 milliarder mot 100,3 milliarder i 1990. De børsnoterte selskapene hadde en pålydende verdi på 14,2 i 1984, mens pålydende verdi i 1990 var på 29,5 milliarder kroner. Selskapene hadde en samlet markeds-/ligningsverdi i 1984 på 97,1 milliarder kroner, mot 257 milliarder kroner i 1990. Det var en kraftig stigning fra 1984 til 1985 på hele 37,3 milliarder, som var en stigning på 38,4 prosent. Fra 1985 til 1987 var det en liten stigning, mens det ble en ny kraftig stigning fra 1987 til 1988 på hele 46,8 milliarder kroner, en stigning på 33 prosent. Fra 1988 til 1989 fikk vi en enda kraftigere stigning. Den var på hele 73,9 milliarder kroner, en stigning på hele 39,2 prosent. Fra 1989 til 1990 har samlet markedsverdi sunket med 2,1 prosent.

Den sterke økningen i markeds-/ligningsverdi skyldes i hovedsak økningen for de børsnoterte selskapene. Fra 1984 til 1985 hadde de børsnoterte selskapene en økning på 22,3 milliarder kroner, som var en stigning på 41,2 prosent. Denne økningen faller sammen med en kraftig økning på antall børsnoterte selskaper i samme tidsrom. Fra 1985 til 1987 fikk vi så en liten nedgang på markedsverdien for de børsnoterte selskapene, som også faller sammen med reduksjonen i antall børsnoterte selskaper. Fra 1987 til 1988 fikk vi så en kraftig stigning på hele 32,5 milliarder kroner, som var en stigning på 43,2 prosent. Fra 1988 til 1989 ble det en enda kraftigere økning på hele 60,1 milliarder kroner, en stigning på hele 55,7 prosent. Markedsverdien på de børsnoterte selskapene sank med 8 prosent fra 1989 til 1990.

For de ikke-børsnoterte selskapene har markeds-/ligningsverdi steget mer moderat. Fra 1984 til 1985 hadde de en økning på 15 milliarder, som tilsvarer 34,9 prosent. Fra 1985 til 1987 var det en liten stigning, mens det for 1987 til 1988 og 1988 til 1989 var en økning på

henholdsvis 14,3 og 13,8 milliarder, som tilsvarer 21,5 og 17,2 prosent. Fra 1989 til 1990 steg markedsverdien med 8 milliarder kroner, tilsvarende 8,5 prosent.

Utbetalt utbytte var for 1984 på 7,4 milliarder kroner mot 11,9 milliarder kroner i 1990. Den største økningen i utbytte hadde vi fra 1989 til 1990 med en oppgang på 2,7 milliarder kroner. Dette utgjør 29,3 prosent. Ellers har det, med unntak av årene 1984 til 1985, som hadde en økning på 1,6 milliarder kroner, vært en nedgang i det totalt utbetalt utbytte helt frem til 1988.

I 1990 utgjorde aksjekapitalen i pålydende verdier for børsnoterte selskaper 22,7 prosent av samlet aksjekapital i pålydende verdi. De børsnoterte aksjene utgjorde videre 60,1 prosent av aksjekapitalen i norske aksjeselskaper m.m., målt i markedsverdi. Av i alt 11,9 milliarder kroner som ble utbetalt i aksjeutbytte i 1990, ble 24,4 prosent utbetalt av børsnoterte selskaper.

Tabell 5.33. Aksjekapitalen i pålydende verdi, markedsverdi¹ og utbetalt utbytte. 1984 - 1990. 1 000 kr

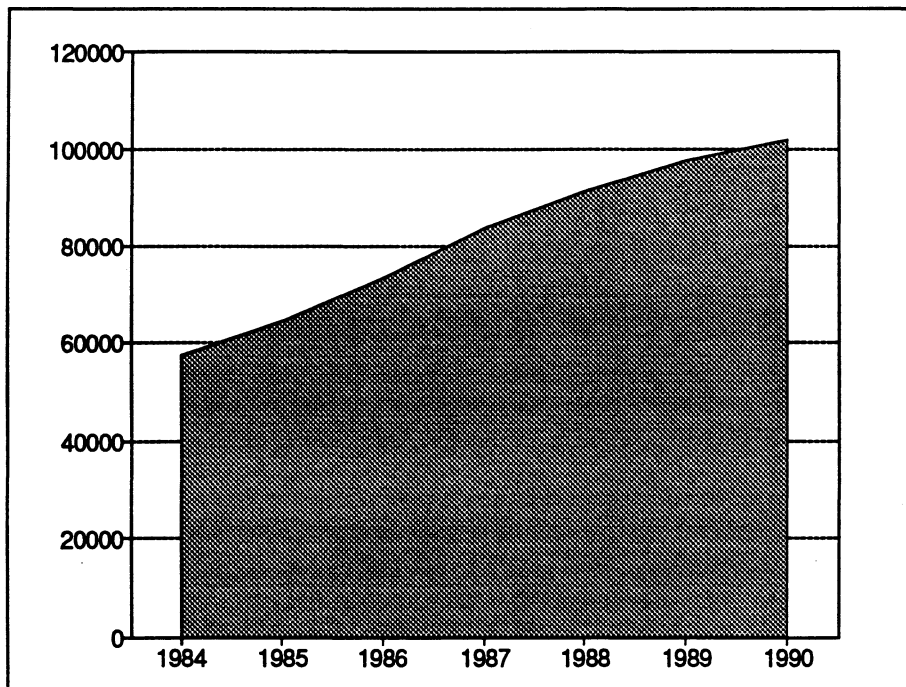
	Alle	Børs	Ikke børs
Antall selskaper			
1984	57 416	133	57 283
1985	64 479	219	64 260
1986	73 277	169	73 108
1987	83 511	161	83 350
1988	91 087	149	90 938
1989	97 414	139	97 275
1990	101 729	127	101 602
Pålydende verdier			
1984	45 979 914	14 213 464	31 766 450
1985	55 153 153	16 643 304	38 509 849
1986	68 835 008	18 942 899	49 892 109
1987	82 314 567	22 066 074	60 248 494
1988	102 553 009	24 391 589	78 161 420
1989	117 177 787	27 267 531	89 910 256
1990	129 856 102	29 522 363	100 333 739
Markedsverdier¹			
1984	97 142 944	54 273 589	42 869 355
1985	134 435 796	76 613 274	57 822 522
1986	136 720 447	75 906 279	60 814 167
1987	141 746 144	75 361 345	66 384 798
1988	188 573 184	107 907 502	80 665 682
1989	262 462 335	167 964 507	94 497 828
1990	256 971 140	154 460 332	102 510 807
Utbetalt utbytte			
1984	7 367 993	1 879 740	5 488 253
1985	8 979 415	1 985 924	6 993 491
1986	8 666 808	2 078 978	6 587 831
1987	7 899 128	1 645 049	6 254 078
1988	6 700 289	1 856 521	4 843 768
1989	9 240 617	2 033 294	7 207 323
1990	11 913 746	2 938 734	8 975 012

¹ Markedsverdien for ikke-børsnoterte selskaper er satt lik ligningsverdien. I de tilfeller hvor ligningsverdien er null, er pålydende verdi benyttet.

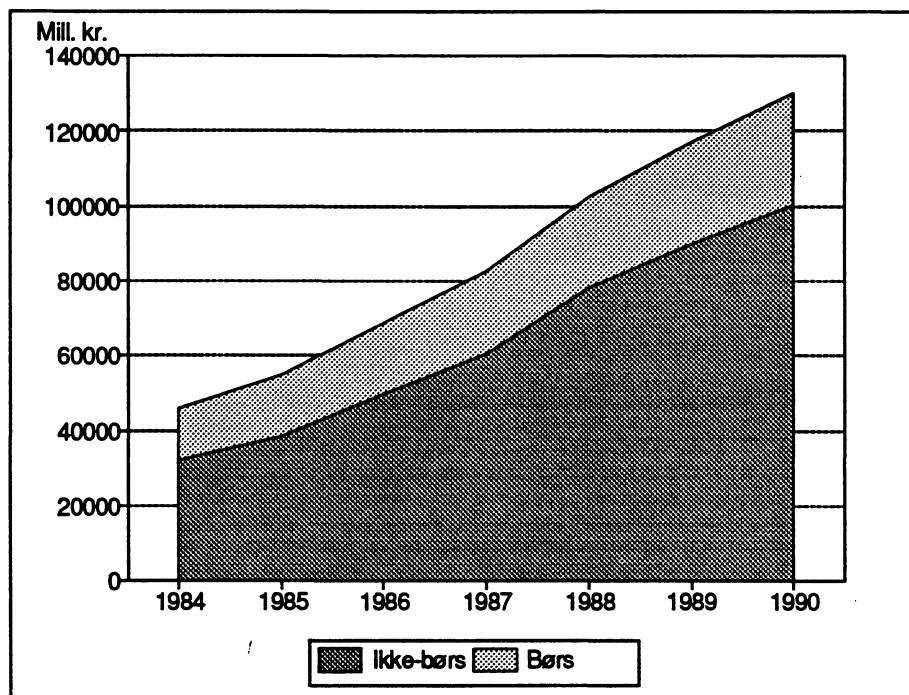
Tabell 5.34. Aksjekapitalen i pålydende verdi, markedsverdi og utbetalt utbytte. 1984 - 1990. Relative tall.

	Alle	Børs	Ikke børs
Antall selskaper			
1984, 1000 kr.....	57 416	133	57 283
	Prosent		
1984	100,0	100,0	100,0
1985	112,3	164,7	112,2
1986	127,6	127,1	127,6
1987	145,4	121,1	145,5
1988	158,6	112,0	158,8
1989	169,7	104,5	169,8
1990	177,2	95,5	177,4
Pålydende verdier			
1984, 1000 kr.....	45 979 914	14 213 464	31 766 450
	Prosent		
1984	100,0	100,0	100,0
1985	120,0	117,1	121,2
1986	149,7	133,3	157,1
1987	179,0	155,2	189,7
1988	223,0	171,6	246,1
1989	254,8	191,8	283,0
1990	282,4	207,7	315,8
Markedsverdier			
1984, 1000 kr.....	97 142 944	54 273 589	42 869 355
	Prosent		
1984	100,0	100,0	100,0
1985	138,4	141,2	134,9
1986	140,7	139,9	141,9
1987	145,9	138,9	154,9
1988	194,1	198,8	188,2
1989	270,2	309,5	220,4
1990	264,5	284,6	239,1
Utbetalt utbytte			
1984, 1000 kr.....	7 367 993	1 879 740	5 488 253
	Prosent		
1984	100,0	100,0	100,0
1985	121,9	105,6	127,4
1986	117,6	110,6	120,0
1987	107,2	87,5	114,0
1988	90,9	98,8	88,3
1989	125,4	108,2	131,3
1990	161,7	156,3	163,5

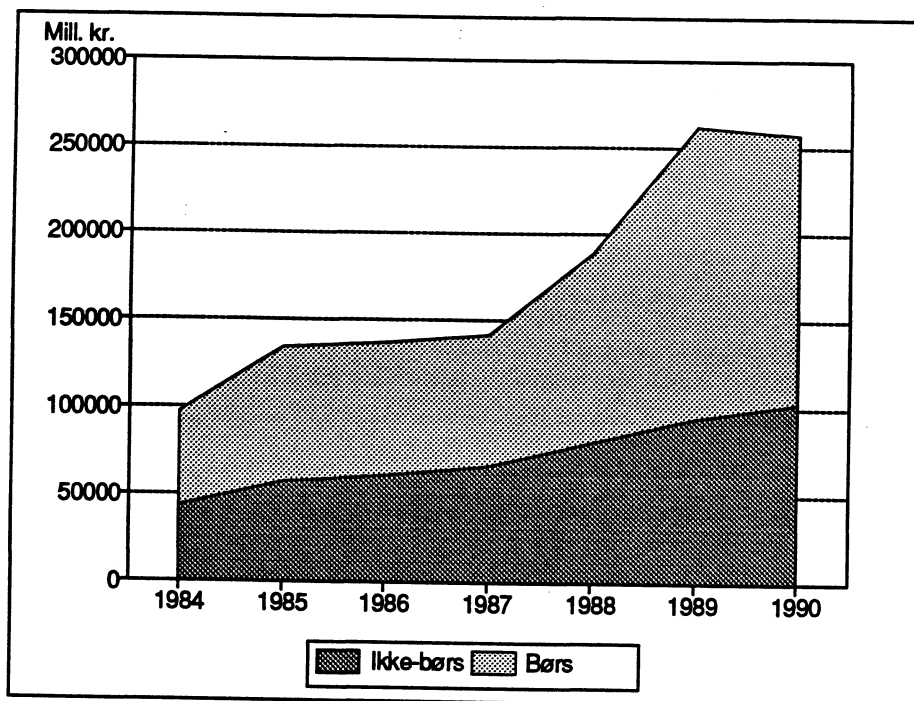
Figur 5.15. Antall aksjeselskaper. 1984-1990

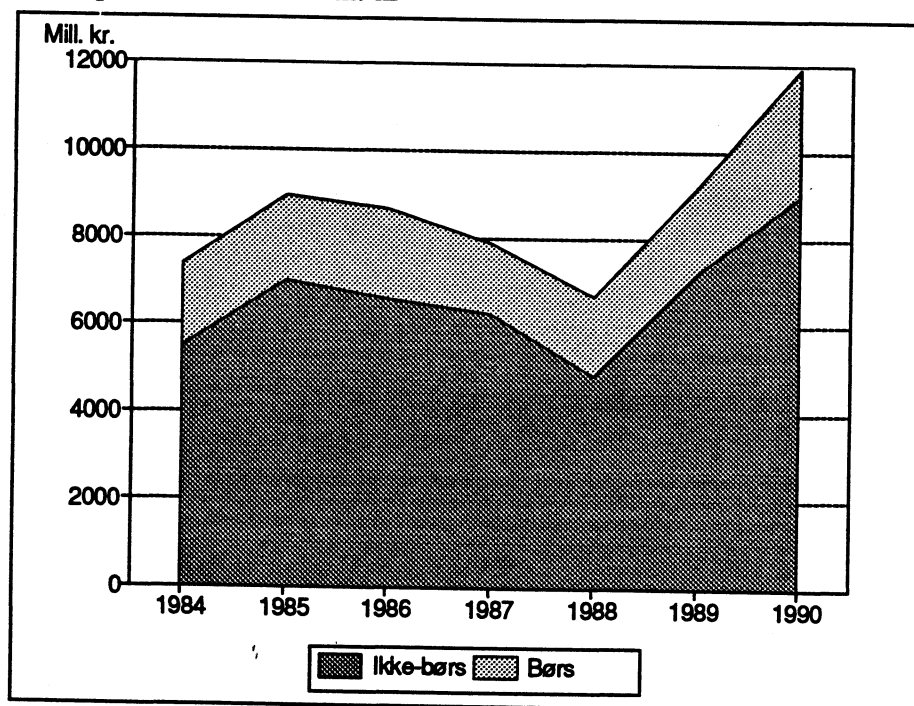
Figur 5.16. Pålydende verdi fordelt på børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper. 1984-1990. Mill. kr

Figur 5.17. Markedsverdi fordelt på børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper. 1984-1990. Mill. kr

Figur 5.18. Utbetalt utbytte fordelt på børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper. 1984-1990. Mill. kr

6. Skattekreditter

6.1 Innledning

I kapittel 6 ønsker vi å beskrive bruken av skatteplanleggingsordninger i resultatregnskap og balanse i inntektsåret 1988. Vi ønsker å gi strukturtall for bruken av for eksempel avsetning til konsolideringsfond og saldoavskrivninger. Med strukturtall menes oversikt over hvordan utnyttelsen av slike ordninger fordeler seg etter kjennemerker som næring, selskaps-type og institusjonell sektor. Presentasjonen av tallene i kapittel 6 må sees i sammenheng med kvalitetsvurderingen i kapittel 4.

Hensikten med kapittel 6 er å berede grunnen for tilsvarende sammenligninger i undersøkelser for senere inntektsår. Mange av de ulike regnskapsavsetningene som aksjeselskaper og andre etterskuddspliktige kunne benytte i 1988, vil bli vesentlig endret som en følge av skattereformen. Enkelte avsetningsadganger oppheves, mens andre blir strammet inn. Eksempler på slike ordninger er avsetning til distriktsskattefond (DU-fond) og konsolideringsfond, saldoavskrivninger, opprettelse av negative saldi, oppbygging av varelagerreserver og lignende. Bruken av slike ordninger medfører skattekreditter. I NOU(1989:14) "Reformer i bedrifts- og kapitalbeskatningen", defineres skattekreditt som en utsettelse av skattebetaling som en følge av at skatteloven åpner for å periodisere poster på en annen måte enn hva en korrekt økonomisk vurdering skulle tilsi.

Fremstillingen i dette kapitlet bygger hovedsakelig på Inntekts- og formuesundersøkelsen og Regnskapsundersøkelsen for inntektsåret 1988. Det er en betydelig begrensning som ligger i det faktum at det kun legges til grunn data for ett år. Resultatet må derfor sees i lys av dette. En ny Inntekts- og formuesundersøkelse for aksjeselskaper og andre etterskuddspliktige for inntektsåret 1991 er under utarbeiding, og denne ventes publisert i løpet av 1993. Det planlegges en tilsvarende undersøkelse for inntektsåret 1992.

Det vil også bli utarbeidet Inntekts- og formuesundersøkelser for selvstendig næringsdrivende for inntektsårene 1991 og 1992. Selv om disse er forskuddspliktige, kan de likevel betraktes som en del av "selskapssektoren" gjennom sin næringsvirksomhet.

I kapittel 6 vil vi først se på hvordan de skattemessige avsetningene fremgår av selskapenes balanseoppstillinger. Deretter vil vi gå nærmere inn på hvilke utslag avsetningsordningene har i resultatregnskapet. I kapittel 6.5 ønsker vi å belyse næringsvise forskjeller i bruken av ordningene, og hvordan utnyttelsen av ordningene fordeler seg innenfor den enkelte næring.

Til slutt vil kapittel 6.6 ta nærmere for seg saldoavskrivningene.

6.2 Oppsummering

Betinget skattefrie avsetninger i form av lagerreserver utgjør den største andelen for de fleste næringene. Årsaken til dette er at denne posten også inneholder anleggsreserven, som det ikke er mulig å skille ut som en egen post. Samlet sett utgjør avsetninger i form av lager- og anleggsreserver i underkant av 50 prosent av ubeskattet egenkapital. Et gjennomgående trekk ved betinget skattefrie egenkapital, er at denne for de fleste næringer har økt i løpet av 1988.

Avsetninger til salgsgevinster/negative saldi har økt sterkt i 1988 innen industri, mens det har vært en sterk nedgang innen transport, lagring og telekommunikasjoner. Lager- og anleggsreserven har holdt seg relativt stabil i nivå i løpet av 1988.

Avsetning til distriktsskattefond og konsolideringsfond domineres av industrien, med henholdsvis 43,8 og 63,9 prosent av samlet avsetning. Transportnæringen har den største andelen av avsetninger til salgsgevinster/negative saldi og kontraktsavskrivninger.

Den avsetningsordningen som samlet sett er størst i resultatregnskapet, er avsetning til salgsgevinster/negative saldi. Slike avsetninger utgjør 84,1 prosent av samlede avsetninger innen oljeutvinning og bergverksdrift, mens de tilsvarende tallene for industri og transportnæringen er henholdsvis 60,7 og 71 prosent.

Fremstillingen i kapittel 6 viser at de ulike avsetningsordningene har ulik betydning innen forskjellige næringer.

6.3 Ubeskattet egenkapital i balansen

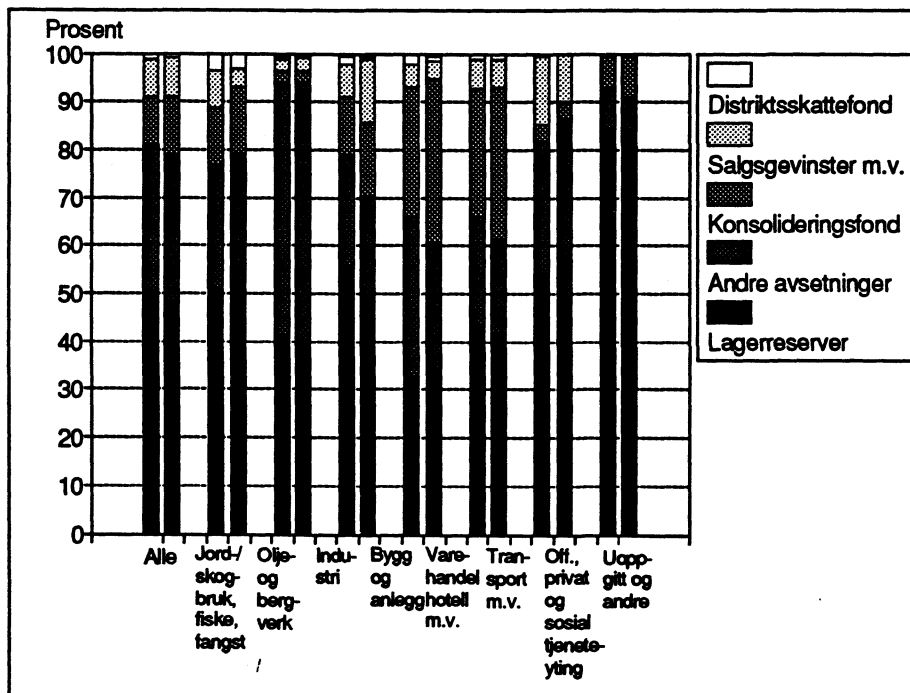
Figur 6.1. viser ubeskattet egenkapital slik den fremgår i balansen pr. 31. desember og 1. januar 1988. For de fleste næringene utgjør lagerreservene den største andelen. Dette henger sammen med at denne posten også inneholder anleggsreservene (akkumulert skattemessige betingede meravskrivninger). Spesielt stor er denne posten for tjenesteytende næringer, mens den er minst for gruppen uoppgitt og andre. Totalt sett utgjør lagerreservene i underkant av 50 prosent av ubeskattet egenkapital. Distriktsskattefondet utgjør gjennomgående det minste beløpet. Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst har den største andelen distriktsskattefond i forhold til de øvrige næringene.

I figur 6.2 er den samlede ubeskattede egenkapitalen pr. 31. desember og 1. januar 1988 gitt i millioner kroner, fordelt på hovedforetakets næring.

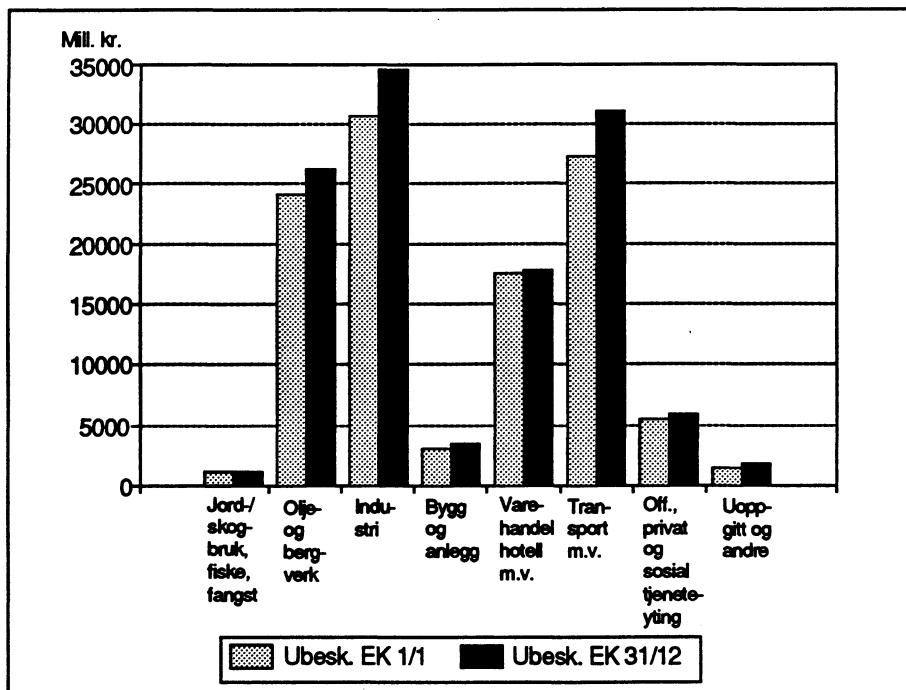
Industri har 34,6 milliarder kroner i ubeskattet egenkapital. Transport, lagring, mv. og oljeutvinning og bergverksdrift har henholdsvis 31,1 og 26,1 milliarder kroner i ubeskattet egenkapital, mens jordbruk, skogbruk, fiske og fangst har 1,1 milliarder kroner. Totalt sett er den samlede ubeskattede egenkapitalen på 121,8 milliarder kroner.

For samtlige næringer har sum ubeskattet egenkapital gått opp i løpet av 1988. Størst er økningen for industri, med 3,9 milliarder kroner.

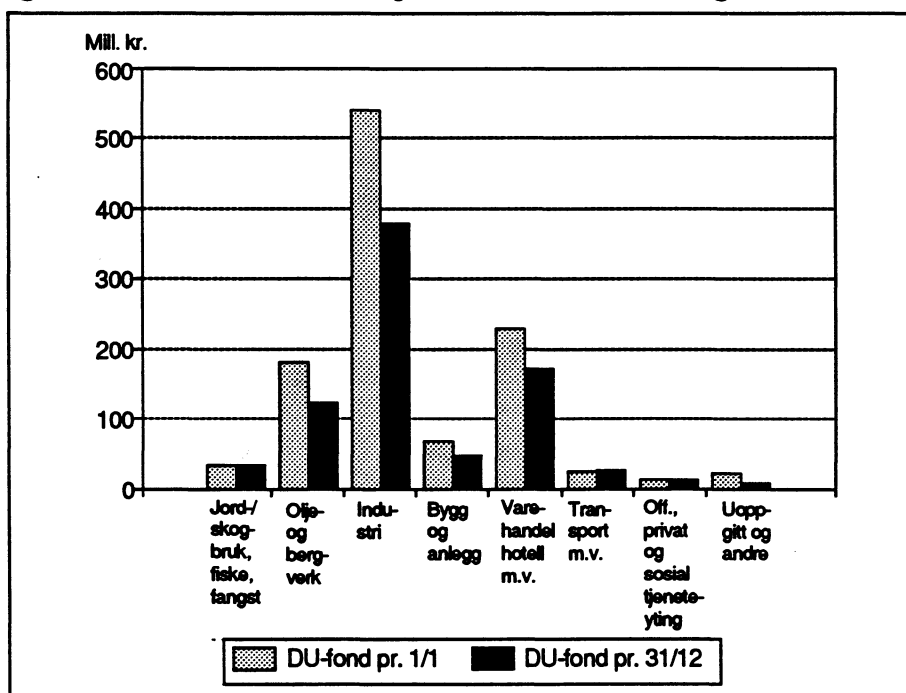
Figur 6.1. Ubeskattet egenkapital pr. 1. januar (første søyle) og 31. desember (andre søyle), fordelt på hovedforetakets næring og ulike typer ubeskattet egenkapital. Prosent

Figur 6.2. Sum ubeskattet egenkapital pr. 1. januar og 31. desember 1988. Fordelt på hovedforetakets næring. Mill. kr

Figur 6.3. Distriktsskattefond som ubeskattet egenkapital pr. 1. januar og 31. desember 1988. Fordelt på hovedforetakets næring. Mill. kr

Figur 6.3 viser distriktsskattefond som ubeskattet egenkapital i balansen pr. 1. januar og 31. desember 1988. Industri har den største andelen med 378,0 millioner kroner. Varehandel, hotell- og restaurantdrift har 172,7 millioner kroner, mens tjenesteytende næringer har en avsetning til distriktsskattefond på 13,1 millioner kroner. Samlet avsetning i balansen utgjør 796,6 millioner kroner.

Vi legger ellers merke til den betydelige nedgangen i avsetning til distriktsskattefond i løpet av inntektsåret 1988. Dette gjelder spesielt industri, hvor avsetningen er redusert fra 539,2 millioner pr. 1. januar til 378 millioner kroner pr. 31. desember. Samlet sett har det funnet sted en reduksjon på 306,7 millioner kroner.

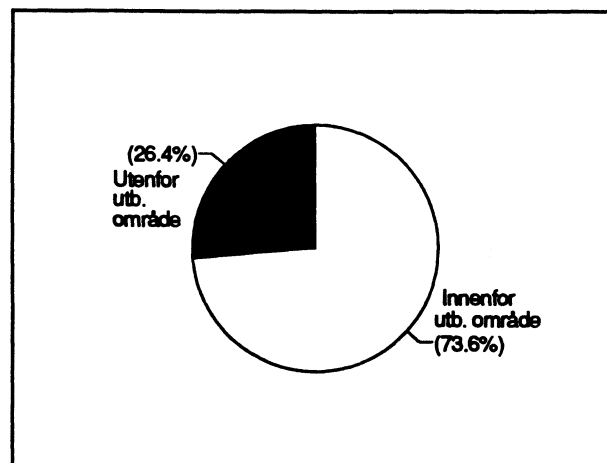
Tabell 6.1 viser i absolutte tall avsetning til distriktsskattefond og inntektsføring, fordelt på selskaper innenfor og utenfor utbyggingsområdet etter distriktsskatteloven. Vi legger merke til den omfattende inntektsføringen i for-

hold til omsetning. Enhetene samlet sett og selskapene utenfor utbyggingsområdet har netto inntektsføring. Kun selskaper innenfor utbyggingsområdet har netto avsetning.

I figurene 6.4, 6.5 og 6.6 er det gitt illustrasjoner av hvor stor andel av henholdsvis avsetning til distriktsskattefond, inntektsføring av distriktsskattefond og startavskrivninger som knytter seg til selskaper hjemmehørende innenfor og utenfor utbyggingsområdet. Utbyggingsområdet består av fylkene Finnmark, Troms, Nordland og Sogn og Fjordane. I tillegg er en rekke enkeltkommuner i andre fylker definert som utbyggingsområde. En fullstendig oversikt over utbyggingskommuner etter distriktsskatteloven er gitt i vedlegg 6.1.

Figur 6.4 viser at den klart største andelen av avsetning til distriktsskattefond blir gjort av selskaper hjemmehørende innenfor utbyggingsområdet (73,6 prosent). Selskaper utenfor utbyggingsområdet står for 26,4 prosent av avsetning til distriktsskattefond.

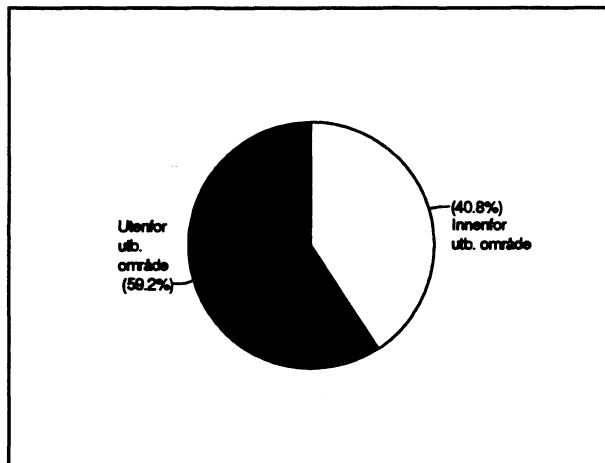
Figur 6.4. Andel av avsetning til distriktsskattefond innenfor og utenfor utbyggingsområde etter distriktsskatteloven. 1988

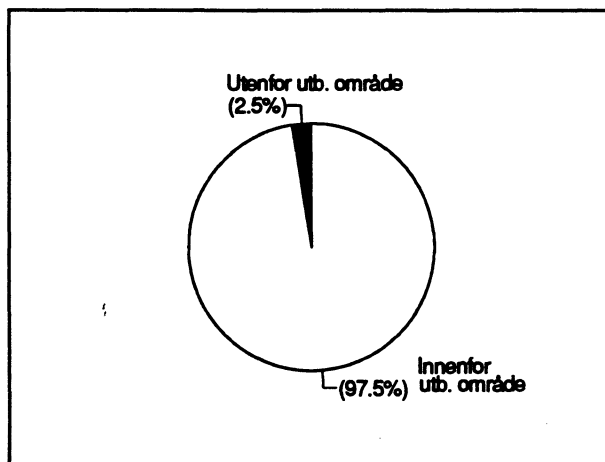
Tabell 6.1. Etterskuddspliktige skattytere (ekskl. oljeutvinnings- og kraftselskaper) med positiv nettoinntekt ved kommuneskatteligningen. Avsatt til distriktsskattefond, inntektsføring av tidligere avsetninger og netto avsetning. 1988. Mill. kr

	Alle	Innenfor utbetalt område	Utenfor utbetalt område
Avsatt til distr.sk.fond.	195,2	143,8	51,4
Inntektsføring av tidligere avsetninger	279,5	113,9	165,6
Netto avsetning	-84,3	29,9	-114,2
Antall observasjoner	3 287	408	2 879

Figur 6.5. Andel av inntektsføring av tidligere avsetning til distriktsskattefond innenfor og utenfor utbyggingsområde etter distriktsskatteloven. 1988

Figur 6.6. Andel av startavskrivninger innenfor og utenfor utbyggingsområde etter distriktsskatteloven. 1988

Figur 6.5 viser at selskaper utenfor utbyggingsområdet står for den klart største andelen av inntektsføring av tidligere avsetning til distriktsskattefond, med 59,2 prosent. Det tilsvarende tallet for selskaper innenfor utbyggingsområdet blir da 40,8 prosent.

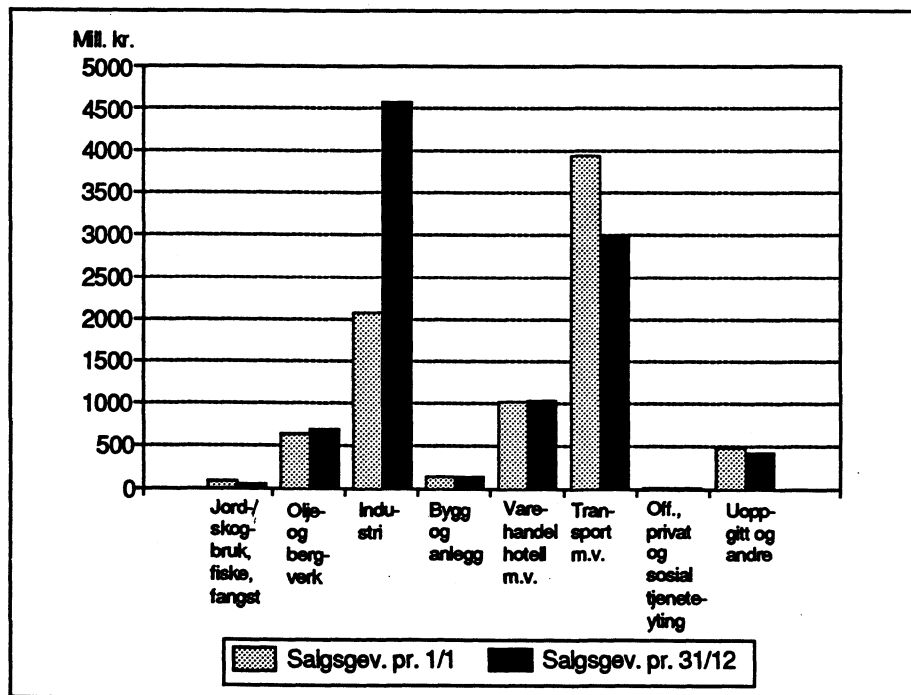
Fordelingen av startavskrivningene etter distriktsskatteloven i figur 6.6, gir klart uttrykk for at disse har minimal betydning for selskaper som ikke befinner seg i utbyggingsområdet. Kun 2,5 prosent av totale startavskrivninger er gjort av slike selskaper. Det resterende, 97,5 prosent, er da gjennomført av selskaper innenfor utbyggingsområdet.

Når avskrivbare driftsmidler avhendes, skal salgssummen trekkes fra vedkommende driftsmiddels saldo. Dersom salgssummen er større enn gjenstående saldo, oppstår det en negativ saldo. Salgsgevinster skal vanligvis føres til inntekt i salgsåret. Skattyteren kan få betinget skattefritak i enkelte tilfeller, blant annet

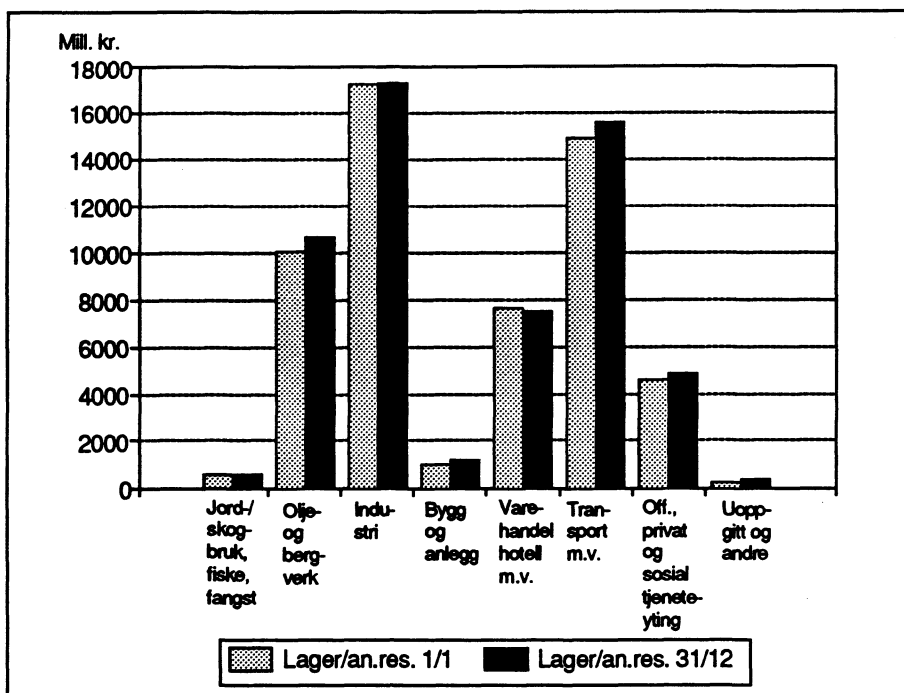
ved salg av arbeider- og funksjonærbolig, tomt i næring, aksjer i næring og varelager. I resultatregnskap og balanse føres negativ saldo og salgsgevinster på samme post. Vi har på grunnlag av kun regnskapsopplysningene ikke mulighet til å splitte disse.

I figur 6.7 er det gitt tall for ubeskattet egenkapital i form av salgsgevinster, negative saldi mv., fordelt på hovedforetakets næring. Også her står industrien for den betydeligste andelen pr. 31. desember, med 4 574, 1 millioner kroner. I løpet av 1988 har det skjedd betydelige endringer. Pr. 1. januar hadde transport, lagring, mv. den klart største andelen med 3937,2 millioner kroner. I tillegg til annen industri har den ubeskattede egenkapitalen i form av salgsgevinster mv. økt innen oljeutvinning og bergverksdrift og varehandel mv. Innen de øvrige næringer har det funnet sted en nedgang. Samlet sett har denne typen reserver i løpet av 1988 blitt redusert fra 9 961,4 millioner kroner til 8 408 millioner kroner. Dette tilsvarer en reduksjon på 15,6 prosent.

Figur 6.7. Salgsgevinster, negative saldi m.v. som ubeskattet egenkapital pr. 1. januar og 31. desember 1988. Fordelt på hovedforetakets næring. Mill. kr

Figur 6.8. Lager- og anleggsreserve som ubeskattet egenkapital pr. 1. januar og 31. desember 1988. Fordelt på hovedforetakets næring. Mill. kr

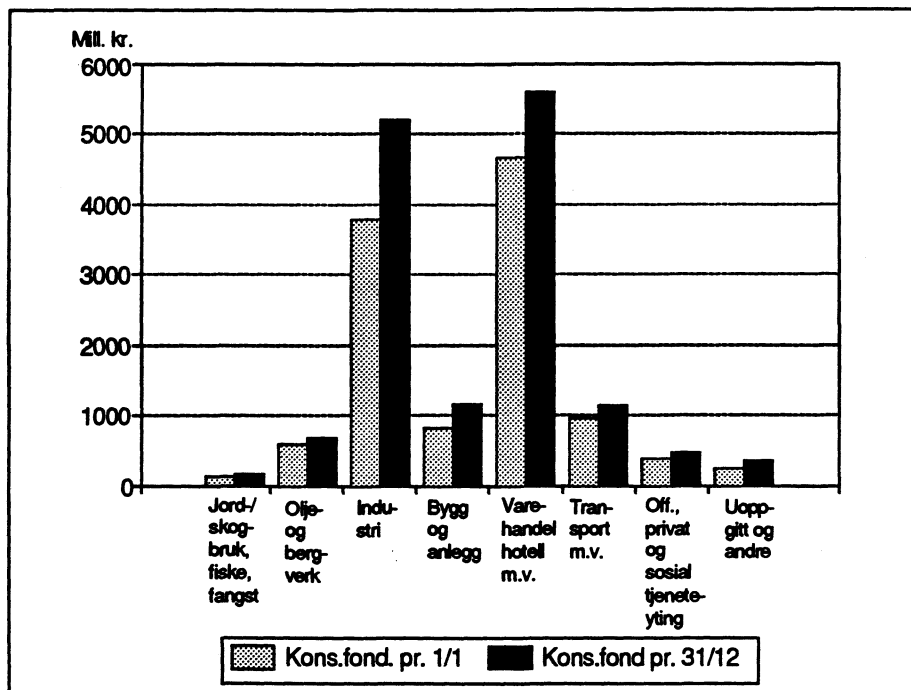

Figur 6.8 gir tall for lagerreserver, inklusive anleggsreserven, som ubeskattet egenkapital i balansen pr. 31. desember 1988. Industri og transport, lagring mv. inneholder de største beholdningene pr. 31. desember, med henholdsvis 17,3 og 15,6 milliarder kroner. Det minste beløpet har jordbruk, skogbruk, fiske og fangst og uoppgitt næring, med henholdsvis 595 millioner kroner og 427 millioner kroner. I løpet av 1988 har det funnet sted relativt små endringer i reserver i form av varelager og anleggsmidler. Innen oljeutvinning og bergverksdrift har reservene økt med 600,9 millioner kroner, mens den tilsvarende økningen innen transport, lagring mv. er på 710,7 millioner kroner. Dette tilsvarer økninger på henholdsvis 6 og 4,8 prosent. Størst nedgang i reservene finner vi innen næringen varehandel, hotell og restaurantvirksomhet, med 224,4 millioner kroner. Dette er en nedgang på 2,9 prosent i løpet av 1988.

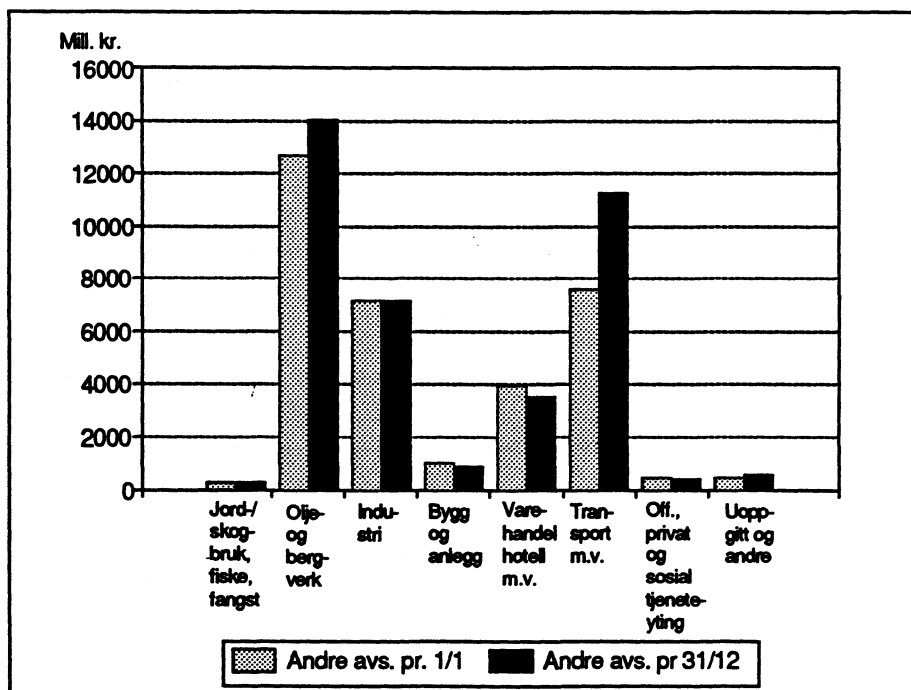
Figur 6.9 viser avsetning til konsolideringsfond pr. 31. desember 1988 slik dette kommer frem i balansen. Varehandel, hotell og restaurant har den største avsetningen til konsolideringsfond med 5,6 milliarder kroner, etterfulgt av industri med 5,2 milliarder kroner. Den minste avsetningen til konsolideringsfond har jordbruk, skogbruk, fiske og fangst, med 156,3 millioner kroner.

Pr. 1. januar 1988 var også avsetningene størst innen industri og varehandel mv. For alle næringers vedkommende har det funnet sted en økning i denne avsetningen. Samlet økte avsetning til konsolideringsfond med 3,3 milliarder kroner. Dette tilsvarer 28,1 prosent økning. Den største økningen målt i kroner finner vi innen industri og varehandel, med henholdsvis 1,4 milliarder kroner og 951 millioner kroner. De prosentvise økningene er henholdsvis 37,7 og 20,4 prosent.

Figur 6.9. Konsolideringsfond som ubeskattet egenkapital pr. 1. januar og 31. desember 1988. Fordelt på hovedforetakets næring. Mill. kr

Figur 6.10. Andre betinget skattefrie avsetninger som ubeskattet egenkapital pr. 1. januar og 31. desember 1988. Fordelt på hovedforetakets næring. Mill. kr

I figur 6.10 ser vi at gruppen andre betingede skattefrie avsetninger domineres av oljeutvinning og bergverksdrift med 14 milliarder kroner i avsetning i balansen pr. 31. desember 1988. Også transportnæringen har høy avsetning under gruppen andre, med 11,3 milliarder kroner. Det høye tallet for transportnæringen skyldes til dels at avsetning til klassifikasjonsfond kommer inn under denne gruppen. Dette er en avsetningsordning som har stor betydning for skips- og luftfart, ved at det kan foretas avsetninger forbundet med klassifisering av skip mv.

Vi legger merke til den sterke økningen i andre avsetninger innen transportnæringen, med hele 3,5 milliarder kroner. Dette tilsvarer en økning i denne type avsetning på 48,9 prosent.

Videre har det vært en markert økning innen oljeutvinning og bergverksdrift på 1,4 milliarder kroner eller 10,7 prosent. For de øvrige næringene er det mindre endringer.

6.4 Skattekredittordningene i resultatregnskapet

Vi har hittil konsentrert oss om betinget skattefrie egenkapital i balansen, og sett på hvilke typer av slik egenkapital som er dominerende innen de forskjellige næringer.

Resten av dette punktet vies til skattekredittordninger i relasjon til resultatregnskapet, og vi vil begynne med å se på hvordan årsoppgjørdisposisjonene (hvor de fleste skattekredittene opprettes) påvirker årsresultatet. Årsresultatet er i sin tur grunnlaget for beregning av næringsinntekten.

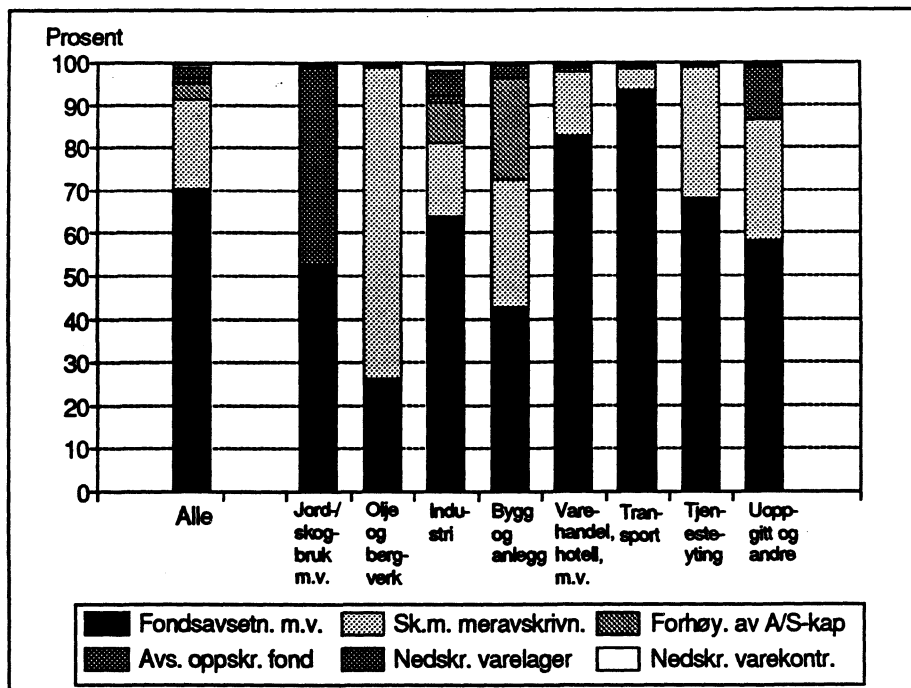
Figurene 6.11 og 6.12 på neste side viser årsoppgjørdisposisjoner som henholdsvis reduserer og øker årsresultatet slik dette kommer frem i Alminnelig regnskapsskjema post 350. Fondsavsetninger mv. omfatter avsetninger/inntektsføring av konsolideringsfond, distriktskattefond, markedsfond mv., utbytte-reguleringsfond, salgsgevinster/negative saldi mv., kontraktsavskrivning og åpningsavskrivning, samt andre betinget skattefrie avsetninger.

Av figur 6.11 ser vi at fondsavsetninger mv. er den årsoppgjørdisposisjon som i størst grad reduserer årsresultatet (fradragsføringer). De enkelte elementer innen fondsavsetningene er ytterligere kommentert andre steder i dette kapitlet. Fondsavsetninger mv. har størst betydning for transport, lagring mv., og med unntak av oljeutvinning/bergverksdrift og bygg/anlegg utgjør fondsavsetningene over 50 prosent av årsoppgjørdisposisjoner som reduserer årsresultatet.

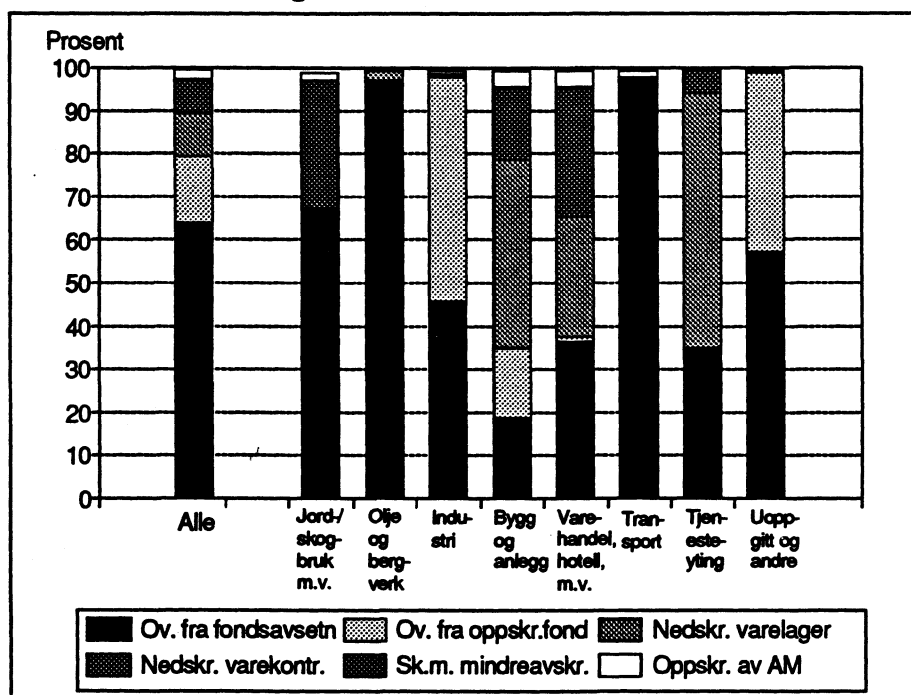
Også de skattemessige meravskrivningene (avskrivninger hjemlet i skatteloven som går utover hva en bedriftsøkonomisk avskrivningsplan skulle tilsi) gir et markert bidrag til reduksjon av årsresultatet. Dette gjelder spesielt oljeutvinning og bergverksdrift. Ellers legger vi merke til den betydning nedskrivning av varelager har innen jordbruk, skogbruk, fiske og fangst.

Figur 6.12 viser årsoppgjørdisposisjoner som øker årsresultatet (inntektsføringer). Også her er fondsavsetninger mv. det dominerende elementet. Dette gjelder spesielt transportnæringen og oljeutvinning og bergverksdrift. Innen bygg og anlegg er tilbakeførte nedskrivninger på varelager det dominerende elementet.

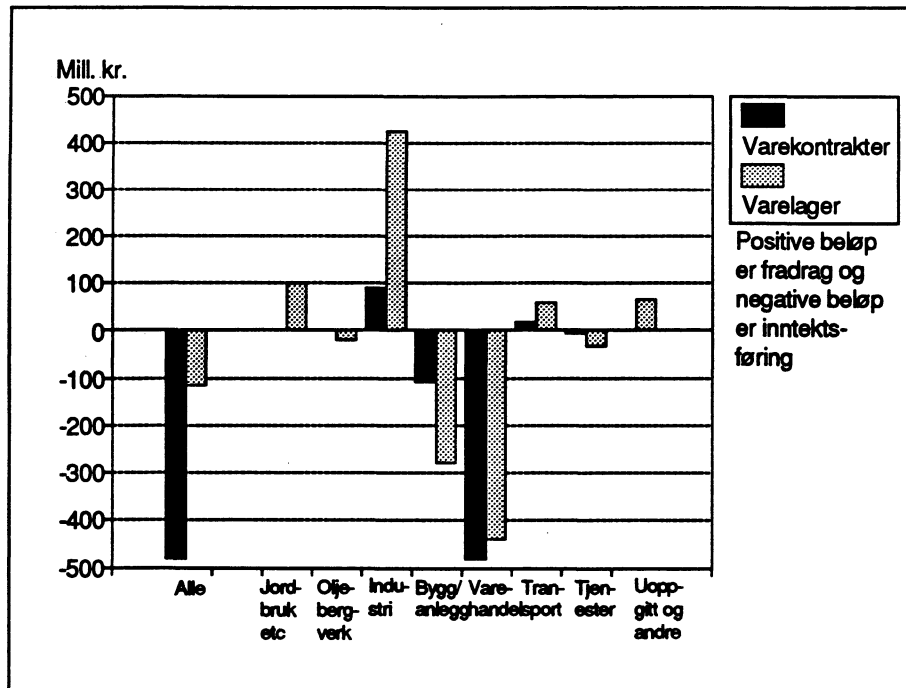
Figur 6.11. Årsoppgjørdisposisjoner i resultatregnskapet som reduserer årsresultatet. Fordelt på hovedforetakets næring. 1988. Mill. kr

Figur 6.12. Årsoppgjørdisposisjoner som øker årsresultatet. Fordelt på hovedforetakets næring. 1988. Mill. kr

Figur 6.13. Nedskrivning av varelager og varekontrakter. Fordelt på hovedforetakets næring. 1988. Mill. kr

Figur 6.13 viser nedskrivning på varekontrakter og varelager slik dette går frem under årsoppgjørdisposisjonene i resultatregnskapet. De negative beløpene er inntektsføring, mens de positive er fradragsføring. Både inntektsføring og fradragsføring finner sted i samme post på alminnelig regnskapsskjema, slik at nettobeløpet både kan være positivt og negativt.

Vi ser at det i 1988 samlet sett har funnet sted en inntektsføring både når det gjelder nedskrivning på varelager og varekontrakter, med henholdsvis 113,9 millioner kroner og 480,4 millioner kroner. Størst samlet fradragsføring finner vi innen industri, mens den største inntektsføringen er innen varehandel mv.

6.5 Næringsvise forskjeller i bruk av skattekredittordninger

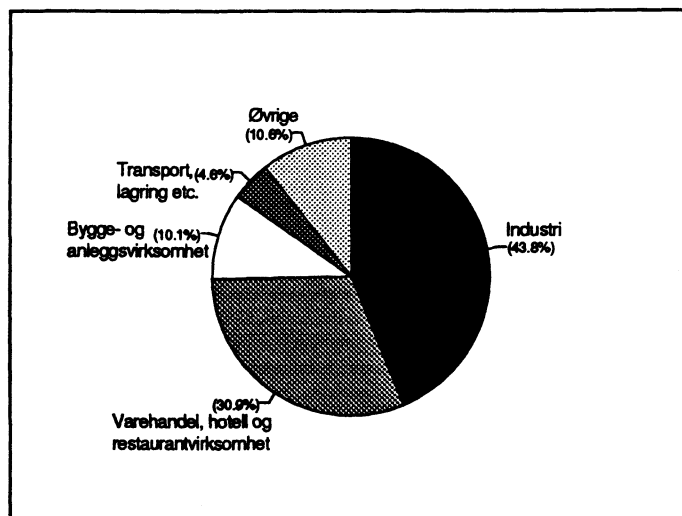
I det følgende vil vi se nærmere på hvordan de enkelte avsetninger under årsoppgjørdisposisjoner fordeler seg på næringer. Det er grunn til å merke seg at fordelingen skjer etter hoved-

foretakets næring. De fire næringene med størst andel av avsetningene er tatt med, mens de øvrige er samlet i en egen del. De avsetningsordningene som belyses på denne måten er konsolideringsfond, distriktsskattefond, salgsgevinster/negative saldi og kontraktsavskrivninger. De øvrige skattekredittordningene er samlet i gruppen andre fondsavsetninger mv.

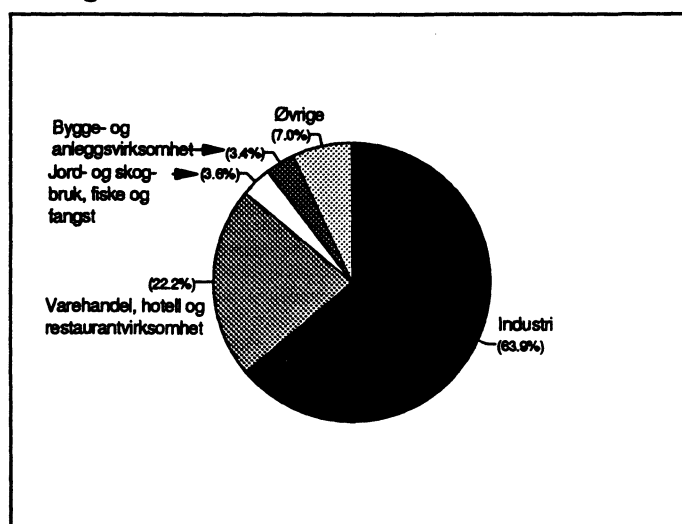
Industrien har den største andelen av avsetning til konsolideringsfond med 43,8 prosent, mens varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet har 30,9 prosent. Størrelsen på avsetningen til konsolideringsfond må sees i sammenheng med hvilket grunnlag avsetningene gjøres på. Dersom vi utelukkende ser på avsetningens størrelse målt i kroner, blir de dominerende næringene som vist i figur 6.14.

Også avsetning til distriktsskattefond domineres av næringene industri og varehandel mv. Her er andelen henholdsvis 63,9 og 22,2 prosent. Til sammen står disse to næringene for 86,1 prosent av samlet avsetning til distriktsskattefond.

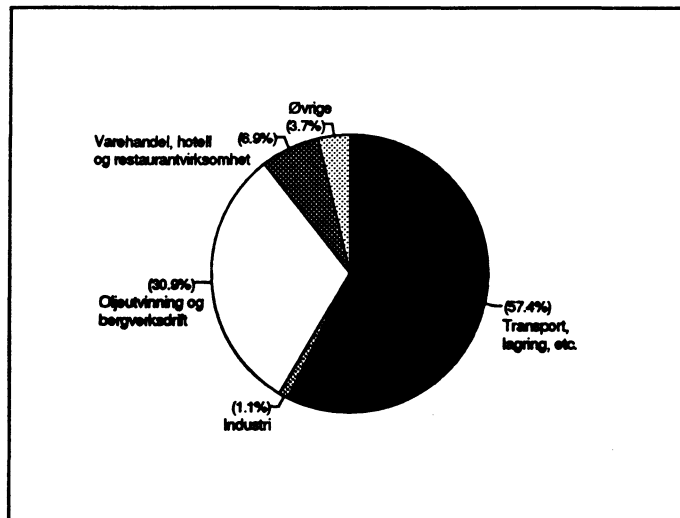
Figur 6.14. Avsetning til konsolideringsfond fordelt på viktige næringer. 1988

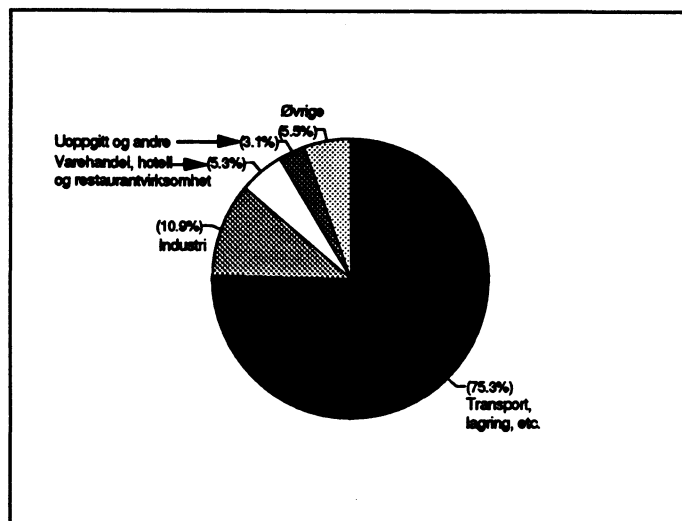
Figur 6.15. Avsetning til DU-fond fordelt på viktige næringer. 1988

Figur 6.16. Salgsgevinster/negative saldi fordelt på viktige næringer. 1988

Figur 6.17. Kontraktsavskrivninger fordelt på viktige næringer. 1988

Transport, lagring mv. står for 57,4 prosent av avsetninger i form av salgsgevinster, negative saldi mv., mens oljeutvinning og bergverksdrift står for 30,9 prosent. Her har industrien en svært liten andel med kun 1,1 prosent.

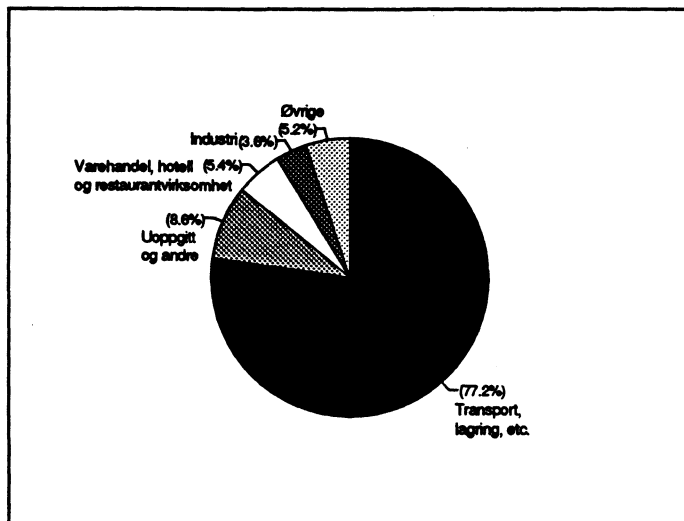
Transportnæringer dominerer avsetning til kontraktsavskrivninger med 75,3 prosent av totale avsetninger. En forklaring på dette er at denne næringen ofte inngår betydelige kontrakter om innkjøp i form av skip, fly og lignende, som "egner seg" for avskrivning. Også industrien står for en relativt stor andel med 10,9 prosent.

Gruppen andre fondsavsetninger mv. omfatter utbyttereguleringsfond, markedsfond mv., og andre betinget skattefrie avsetninger, herunder klassifikasjonsfond. Innen denne "rest-gruppen"

finner vi at transportnæringer står for en stor andel, hele 77,2 prosent. En sannsynlig årsak til dette er avsetning til klassifikasjonsfond. Dette er en ordning som er tilknyttet skips- og luftfart.

Som en oppsummering av figurene 6.14 - 6.18 kan vi si at næringene transport, lagring, mv., varehandel mv. og industri generelt har de største avsetningene målt i kroner. For å kunne si noe om utnyttelsesgraden må det gjøres relative betraktninger. Ikke alle næringene har de samme forutsetninger for å benytte de ulike ordningene, både fordi den økonomiske aktiviteten er mindre (færre foretak innen enkelte næringer) og fordi lovverket kan sette ulike rammebetingelser. Vi begrenser oss i denne sammenheng til å se på avsetningen målt i kroner.

Figur 6.18. Andre fondsavsetninger mv. fordelt på viktige næringer. 1988

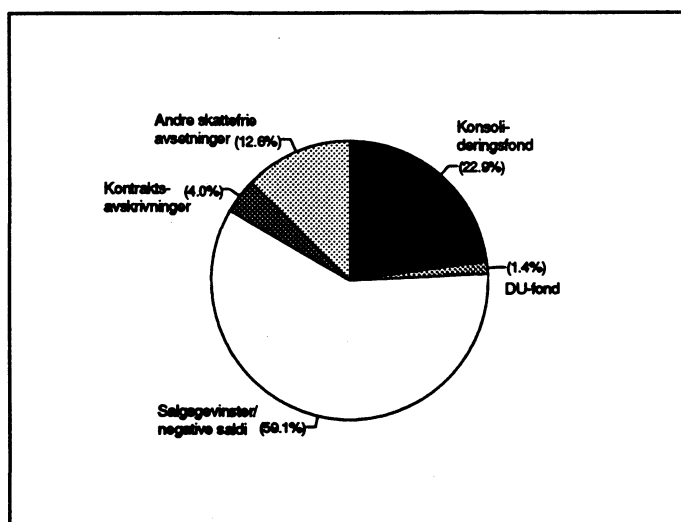
I figurene 6.19 - 6.27 vil vi velge å se på skatte-kredittordningene fra en noe annen synsvinkel. Ved å ta utgangspunkt i hovedforetakets næring vil vi vise hvordan posten fondsavsetninger mv. er satt sammen innenfor hver enkelt hovednæring. I forhold til figurene 6.14 - 6.18 snur vi med andre ord på utgangspunktet. Mens vi tidligere så på hvordan den enkelte skattekredittordning fordelte seg på hovednæringer, vil vi nå se på hvordan skattekredittene til sammen danner de samlede fondsavsetningene innenfor den enkelte hovednæring. Som tidligere nevnt kan næringene ha ulike forut-

setninger for å benytte de forskjellige ordningene.

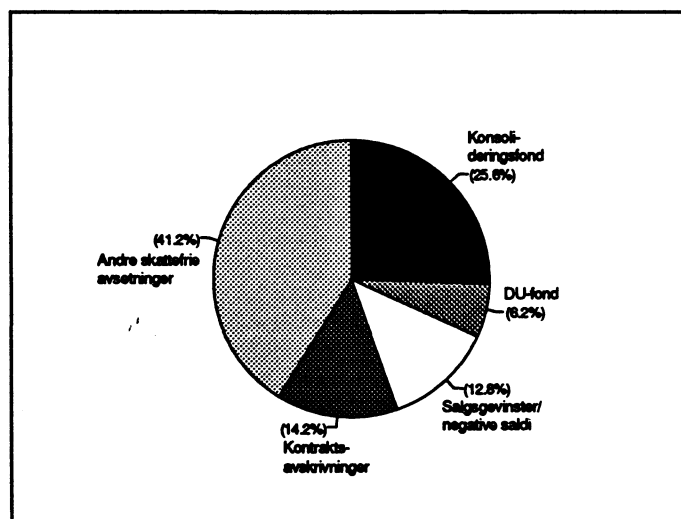
Når vi ser på alle næringer under ett (figur 6.19), fremtrer avsetninger i form av salgsgvinster/negative saldi som den største posten med 59,1 prosent. Deretter følger avsetning til konsolideringsfond og andre betinget skattefrie avsetninger med henholdsvis 22,9 og 12,8 prosent.

Avsetning til fremtidige kontraktsavskrivninger utgjør 4 prosent, mens avsetning til distriktskattefond kun utgjør 1,4 prosent.

Figur 6.19. Fondsavsetninger mv. Alle næringer. 1988

Figur 6.20. Fondsavsetninger mv. Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst. 1988

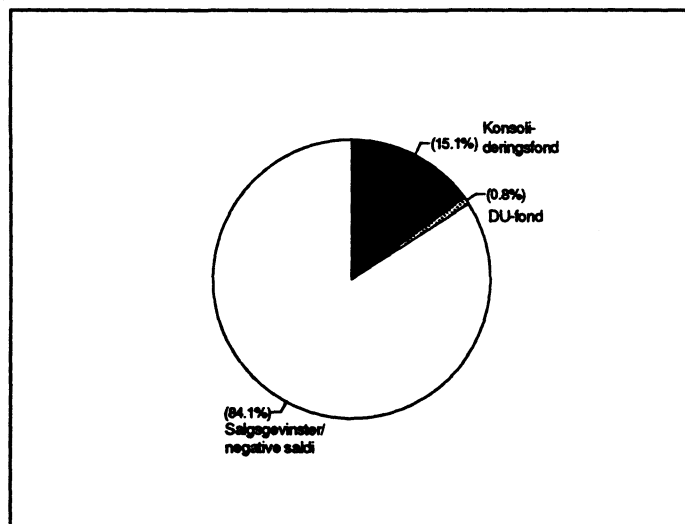
Innen jordbruk, skogbruk, fiske og fangst utgjør gruppen andre skattefrie avsetninger 41,2 prosent av fondsavsetninger mv. Det er sannsynlig at klassifikasjonsfond innen fiskeriene (til klassifikasjon av fiskefartøyer) utgjør en betydelig del av dette.

Videre står avsetning til konsolideringsfond for 25,6 prosent av avsetningene. Avsetning til

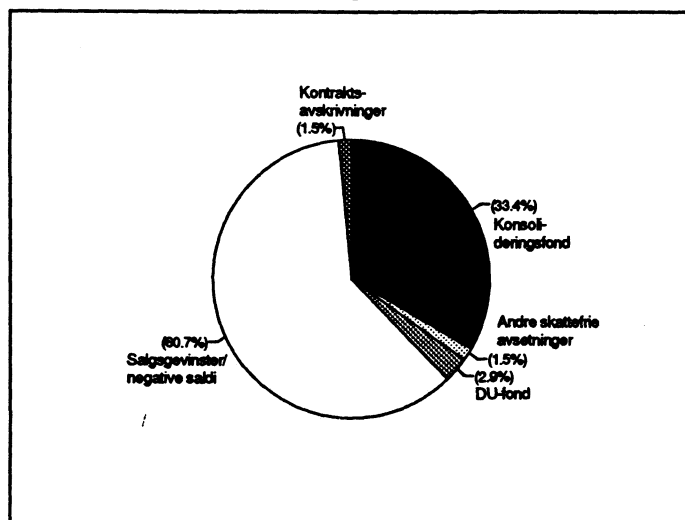
distriktsskattefond er større for jordbruk mv. enn for alle næringer samlet sett, med 6,2 prosent.

Innen oljeutvinning og bergverksdrift er salgsgvinster, negative saldi mv. den største avsetningen, med 84,1 prosent av totalen. Konsolideringsfond og distriktsskattefond utgjør henholdsvis 15,1 og 0,8 prosent.

Figur 6.21. Fondsavsetninger mv. Oljeutvinning og bergverksdrift. 1988

Figur 6.22. Fondsavsetninger mv. Industri. 1988

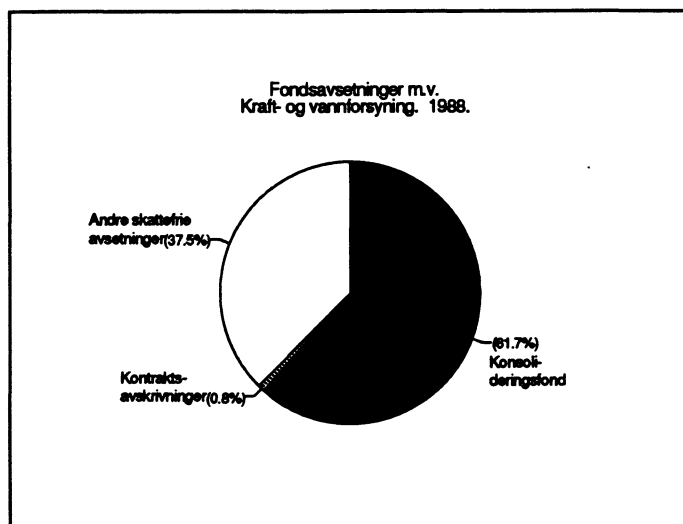
Også innen industrien utgjør salgsgvinster, negative saldi mv. den største skattekreditten med 60,7 prosent. Konsolideringsfond utgjør her 33,4 prosent.

Avsetning til fremtidige kontraktsavskrivninger og distriktsskattefond utgjør henholdsvis 1,5 og 2,9 prosent, mens andre betinget skattefrie avsetninger utgjør 1,5 prosent.

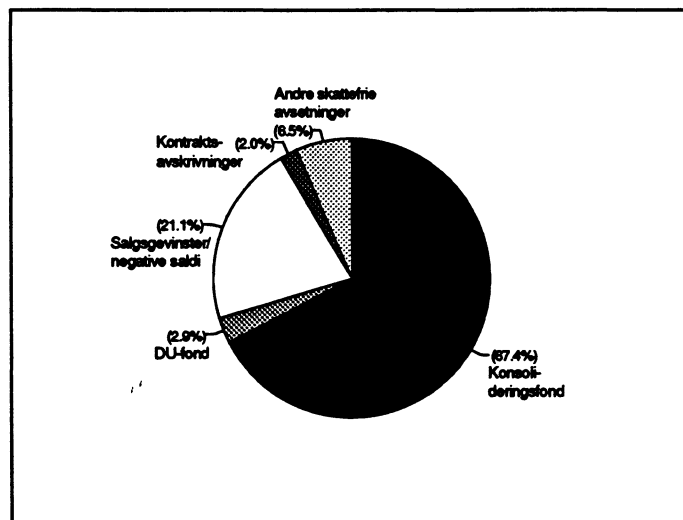
Avsetning til konsolideringsfond er den største avsetningen i bygge- og anleggsvirksomhet med 61,7 prosent av samlede avsetninger.

Fremtidige kontraktsavskrivninger utgjør 0,8 prosent, mens andre betinget skattefrie fondsavsetninger utgjør 37,5 prosent.

Figur 6.23. Fondsavsetninger mv. Bygge- og anleggsvirksomhet. 1988

Figur 6.24. Fondsavsetninger mv. Varehandel, hotell- og restaurantdrift. 1988

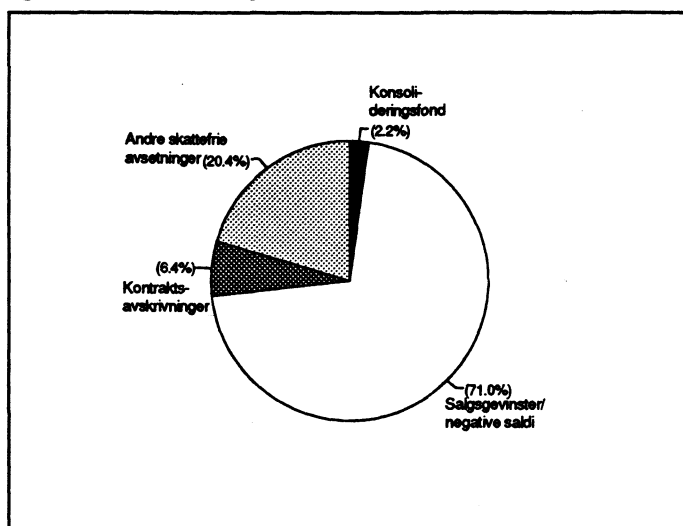
Også innen varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet står avsetning til konsolideringsfond for den største andelen. Her er denne på 67,4 prosent. Salgsgevinster, negative saldi mv. er på 21,1 prosent, mens avsetning til distriktsskattefond og fremtidige kontraktsavskrivninger utgjør henholdsvis 2,9 og 2 prosent. Andre betinget skattefrie fondsavsetninger utgjør 6,5 prosent.

Innen transportnæringen er salgsgevinster,

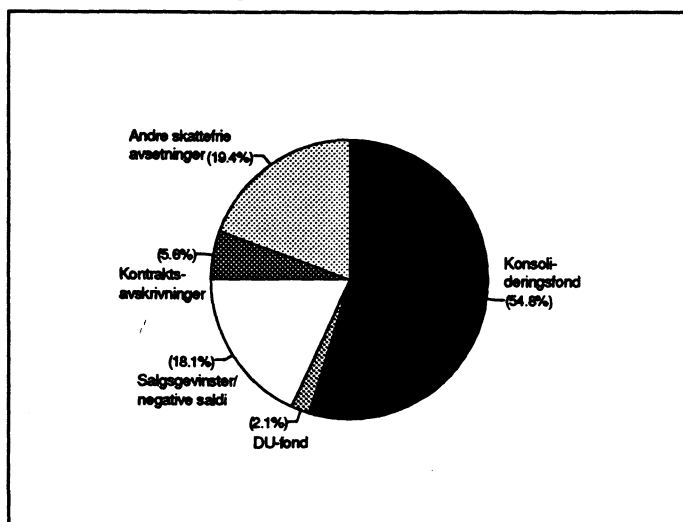
negative saldi mv. den største avsetningen med 71 prosent, mens andre betinget skattefrie avsetninger utgjør 20,4 prosent. Som tidligere nevnt inngår avsetning til klassifikasjonsfond i gruppen "andre", og det er grunn til å anta at klassifikasjonsfondet utgjør en betydelig andel av dette.

Også avsetning til fremtidige kontraktsavskrivninger utgjør en relativt stor andel i denne næringen, med 6,4 prosent.

Figur 6.25. Fondsavsetninger mv. Transport, lagring og telekommunikasjon. 1988

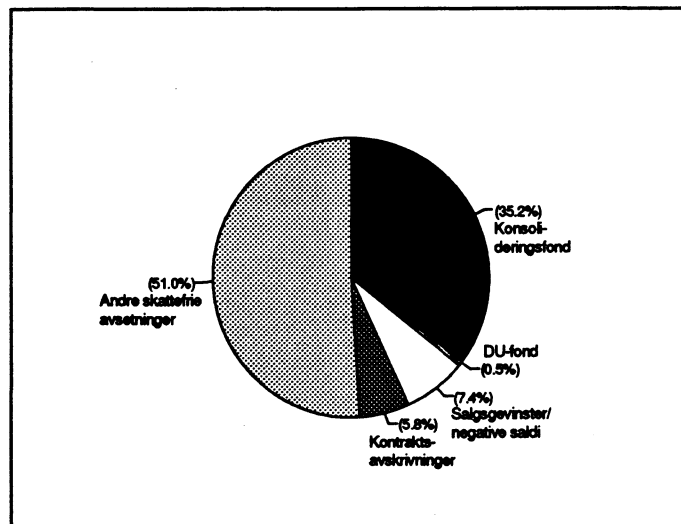
Figur 6.26. Fondsavsetninger mv. Offentlig, privat og sosial tjenesteyting. 1988

Innen offentlig, privat og sosial tjenesteyting er avsetning til konsolideringsfond den dominerende avsetningsformen, med 54,8 prosent av totale avsetninger. Salgsgevinster, negative saldi mv. utgjør her 18,1 prosent, mens avsetning til distriktsskattefond og fremtidige kontraktsavskrivninger utgjør henholdsvis 2,1 og 5,6 prosent. Andre betinget skattefrie avsetninger utgjør 19,4 prosent.

I de tilfeller hvor næring er uoppgitt eller en annen enn de som er nevnt ovenfor, er andre betinget skattefrie fondsavsetninger den største avsetningsformen med 51 prosent. Avsetning til konsolideringsfond utgjør 35,2 prosent, mens avsetning til DU-fond, salgsgevinster, negative saldi mv. og fremtidige kontraktsavskrivninger utgjør henholdsvis 0,5, 7,4 og 5,8 prosent.

Figur 6.27. Fondsavsetninger mv. Uoppgitt og andre næringer. 1988

6.6 Saldoavskrivninger

Bruk av skattemessige saldoavskrivninger virker oftest som en skattekredittordning. I skattereformen er det fastsatt nye grupper for saldoavskrivning med nye maksimalsatser. I dette kapitlet vil vi vise strukturen i saldoavskrivningene i 1988. Når ny saldostatistikk for inntektsårene 1991 og 1992 foreligger, kan det bli aktuelt å gjøre sammenligninger for å belyse utviklingen over tid.

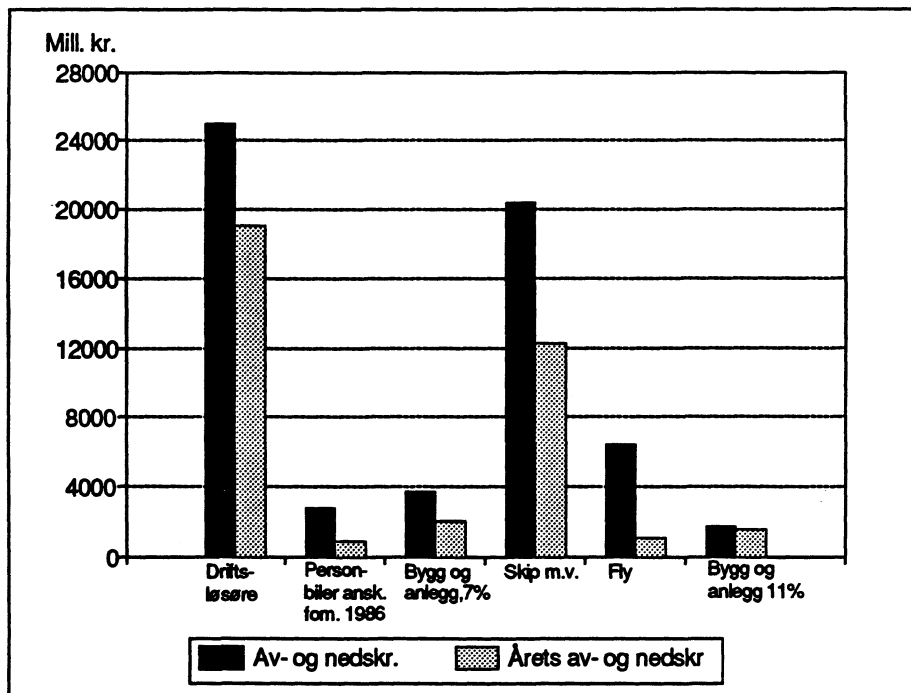
Tabell 5.12 og 5.13 gir tall for skattemessige verdier og av- og nedskrivninger fordelt etter gruppe for saldoavskrivning i 1988. For å anskueliggjøre fordelingen, er det i figur 6.28

vist hvordan sum årets "av- og nedskrivninger" og "årets saldoavskrivning/utgiftsføring av rest på saldo" fordeler seg på saldogruppe.

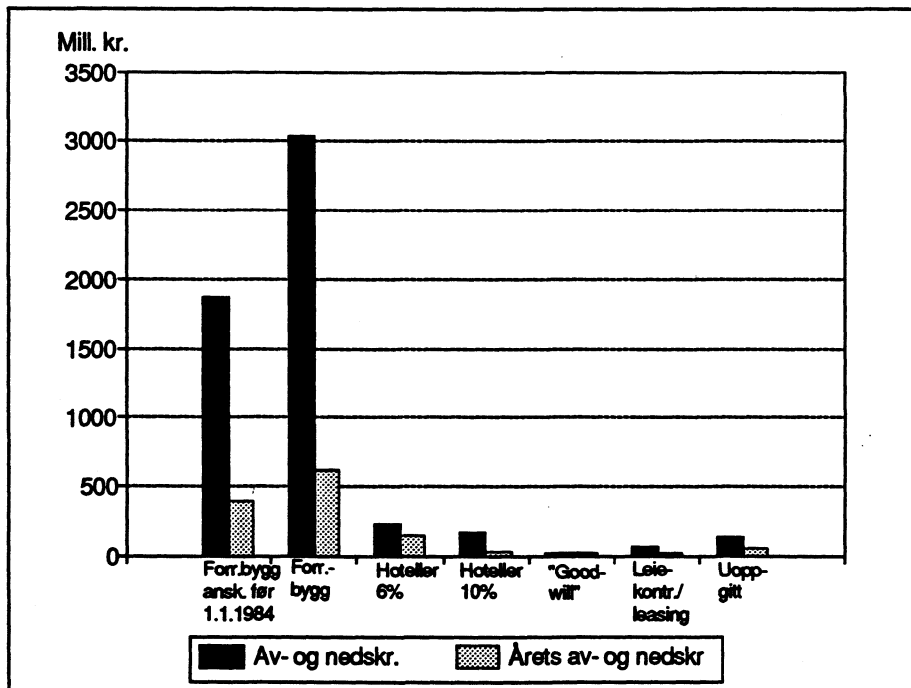
I figur 6.28 går det frem at driftsløsøre er den klart største saldogruppen, med en sum av- og nedskrivning på over 25 milliarder kroner. "Goodwill" er saldogruppen med lavest sum av- og nedskrivning, med 19 millioner kroner. "Goodwill" inngår egentlig ikke i saldosystemet, da dette avskrives lineært. Etter at skattereformen har trådt i kraft, vil også avskrivning på "goodwill" inngå i saldosystemet.

Legg for øvrig merke til at de to delene av figur 6.28 har ulike skala på y-aksen.

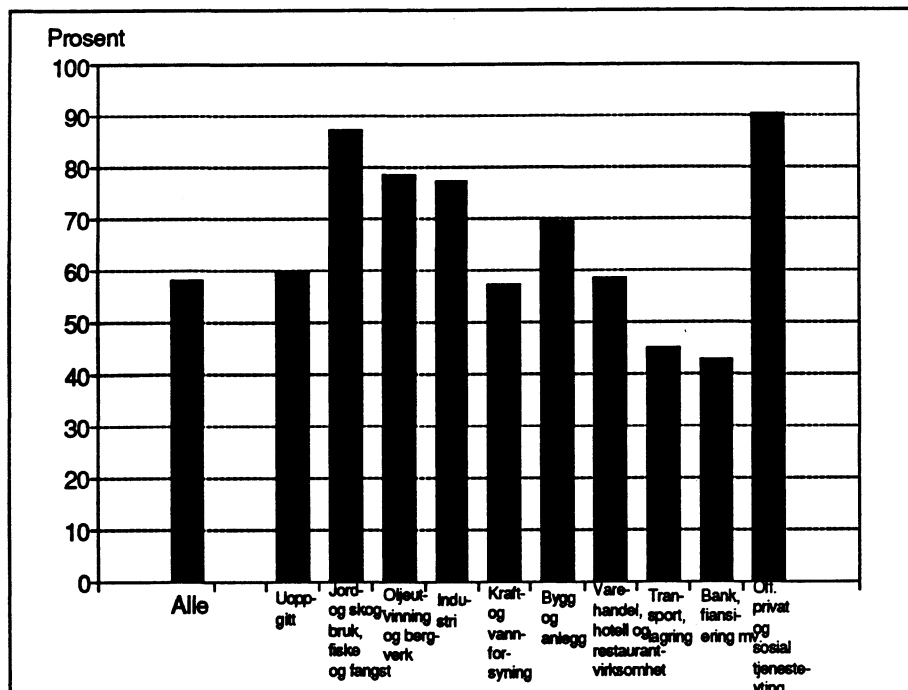
Figur 6.28. Sum årets av- og nedskrivninger og årets saldoavskrivning/utgiftsføring av rest på saldo fordelt på gruppe for saldoavskrivning. 1988. Mill. kr

Figur 6.28 (forts.). Sum årets av- og nedskrivninger og årets saldoavskrivning/utgiftsføring av rest på saldo fordelt på saldogruppe. 1988. Mill. kr

Figur 6.29. Årets saldoavskrivning/utgiftsføring av rest på saldo i prosent av sum årets av- og nedskrivninger. 1988

Tabell 6.2. Sum årets av- og nedskrivninger, årets saldoavskrivning/utgiftsføring av rest på saldo og grunnlag for årets saldoavskrivning fordelt på hovedforetakets næring. 1988. Mill. kr.

Hovedforetakets næring	Sum årets av- og nedskrivninger	Årets saldoavskrivning/utgiftsføring av rest på saldo	Grunnlag for årets saldoavskrivninger
Alle	65 505,6	38 086,7	217 633,8
Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	604,4	527,7	6 063,4
Oljeutvinning og bergverksdrift	557,6	437,8	3 174,7
Industri	13 249,1	10 249,4	53 427,2
Kraft- og vannforsyning	118,5	67,7	470,5
Bygge- og anleggsvirksomhet	3 125,9	2 167,6	12 841,3
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet .	7 024,7	4 113,3	32 845,8
Transport, lagring og telekommunikasjon	21 876,7	9 850,6	35 147,6
Bank, finansiering, forsikring m.v.	13 148,4	5 600,0	48 461,1
Offentlig, privat og sosial tjenesteyting .	5 251,9	4 745,2	20 750,3
Uoppgitt næring	548,1	327,2	4 451,8

I figur 6.29 er årets saldoavskrivninger/utgiftsføring av rest på saldo, vist i prosent av sum årets av- og nedskrivninger. Årets saldoavskrivninger er den "ordinære" avskrivningen. På saldoskopjemaet finner det sted også en rekke andre av- og nedskrivninger, som for eksempel startavskrivning etter distriktsskatteloven, og nedskrivning med salgsgevinst som reinvesteres.

Figur 6.29 er ment å skulle vise hvilken betydning de "ordinære" saldoavskrivningene har innenfor den enkelte næring.

Totalt utgjør de "ordinære" avskrivningene 58,1 prosent av sum årets av- og nedskrivninger. Innenfor tjenesteyting er andelen høyest, med 90,4 prosent. Også primærnæringene har en høy andel, med 87,3 prosent. Innen bank, finans mv. og transport, lagring og telekommunikasjoner, finner vi de laveste andelen, med henholdsvis 42,6 og 45 prosent. Innen disse næringene finner vi betydelige driftsmidler, i form av fast eiendom og skip.

6.7 Avslutning

Publikasjonen har tatt for seg statistikkproduktene som utarbeides for selskaper (etterskuddspliktige skattytere) ved seksjon for inntekt og lønn.

Hensikten har vært å gi en helhetlig presentasjon av produktene, slik at brukerne vil ha større forutsetninger for å vurdere materialets kvalitet og de muligheter og begrensninger som ligger til grunn.

Når det etter skattereformen har funnet sted vesentlige endringer i bestemmelsene for skattlegging, vil det være muligheter for å gjøre sammenligninger mot 1988-materialet.

Ny inntekts- og formuesundersøkelse for aksjeselskaper og andre etterskuddspliktige er under utarbeiding for inntektsåret 1991, og det planlegges en tilsvarende undersøkelse for inntektsåret 1992.

I tillegg utarbeides de faste produktene skatte- og aksjestatistikk, samt inntekts- og formuesstatistikk for sokkelvirksomheten.

Regnskapsstatistikk

Kilden for denne oversikten er "Rapport fra arbeidsgruppe for opplegg og organisering av regnskapsstatistikk i Statistisk sentralbyrå". Rapporten er avgitt av en intern arbeidsgruppe 18. september 1991.

Regnskapsstatistikk etter institusjonell sektor og næring

Offentlig forvaltning

Det utarbeides balanser og inntekts-/utgiftsregnskap for kommuneforvaltningen og staten. Statistikken omfatter i prinsippet alle organer under offentlig forvaltning. Statistikken er sist publisert i Statistisk ukehefte nr. 18/1992, med tall for årene 1989 til 1991. Også publikasjonen Norges Offisielle Statistikk (NOS) "Struktur tall for kommunenes økonomi" gir statistikk for denne sektoren. Publikasjonen kommer ut årlig, sist med tall for 1990.

Finansinstitusjoner

For finansinstitusjoner utarbeides det balanser og utgifts-/inntektstall for sektoren. Statistikken omfatter alle finansinstitusjoner med unntak av pensjonskasser. Det blir trukket et utvalg på ca. 40 pensjonskasser. Regnskapsstatistikk for finansinstitusjoner, banker, mv. publiseres i serien "Bank og kredittstatistikk - aktuelle tall".

Ikke-finansielle, ikke-personlige foretak

Regnskapsstatistikken for offentlige foretak omfatter i prinsippet alle offentlige foretak, det vil si om lag 500 kommunale foretak og 200 statlige foretak. Materialet omfatter fullstendig balansekonto og resultatregnskap på årsbasis. Regnskapsstatistikk for statens forretningsdrift og kommuneforetakene er sist publisert i NOS "De offentlige sektorers finanser", med tall for perioden 1983 til 1986.

Private ikke-personlige foretak

Det utarbeides årlig regnskapsstatistikk for næringene olje, bergverk, industri og varehandel. Regnskapsstatistikken for industri og bergverksdrift omfatter foretak med minst 50 sysselsatte, og alle foretak innen olje- og gassvirksomhet uansett størrelse. Det gis resultatregnskap, balanse, finansieringsanalyse, samt ulike forholdstall. For varehandelen utarbeides det regnskapsstatistikk for foretak i engroshandel med minst 30 sysselsatte, og i detaljhandel med minst 10 sysselsatte. Oppgavene baseres på Alminnelig regnskapsskjema. Dataene for disse næringene innhentes årlig, og blir publisert i NOS "Regnskapsstatistikk - industri og varehandel". Denne publikasjonen kommer ut årlig, sist med tall for 1990.

Det utarbeides årlig statistikk for hotell- og restaurantvirksomhet for foretak som har en sysselsetting over et visst antall årsverk innen ulike deler av næringen. Opplysningene som innhentes er et aggregat av Alminnelig regnskapsskjema. Regnskapsstatistikk for næringen hotell- og restaurantvirksomhet publiseres i NOS "Reiselivsstatistikk". Forløpige regnskapstall for 1991 er publisert i Statistisk ukehefte nr. 39, 1992, mens endelige tall for 1990 er publisert i Statistisk ukehefte nr. 27, 1992.

Det utarbeides regnskapsstatistikk for luftfartsselskapene på grunnlag av oppgaver fra Luftfartsverket. Denne statistikken er sist publisert i Statistisk ukehefte nr. 11, 1992, og utarbeides årlig. Videre utarbeides det regnskapsstatistikk for en lang rekke næringer innen vei- og sjøtransport. Dette omfatter rutebilenes resultatregnskaper, statsbanenes resultatregnskap, meget aggregerte resultatregnskaper for sporveger og forstadsbaner, driftsinntekter, driftskostnader og driftsresultat for norskregistrerte skip i utenriksfart og inntekter/utgifter ved innenlandsk rutefart. Resultater fra disse undersøkelsene publiseres også i Statistisk ukehefte. Rutebilstatistikk som inneholder regnskapstall er publisert i Statistisk ukehefte nr. 51/52, 1991, og gir tall for 1990. Regnskapstall for ulike typer sjøfart er publisert i Norges Offisielle Statistikk. Sist utkommet om emnet er NOS "Sjøfart 1991".

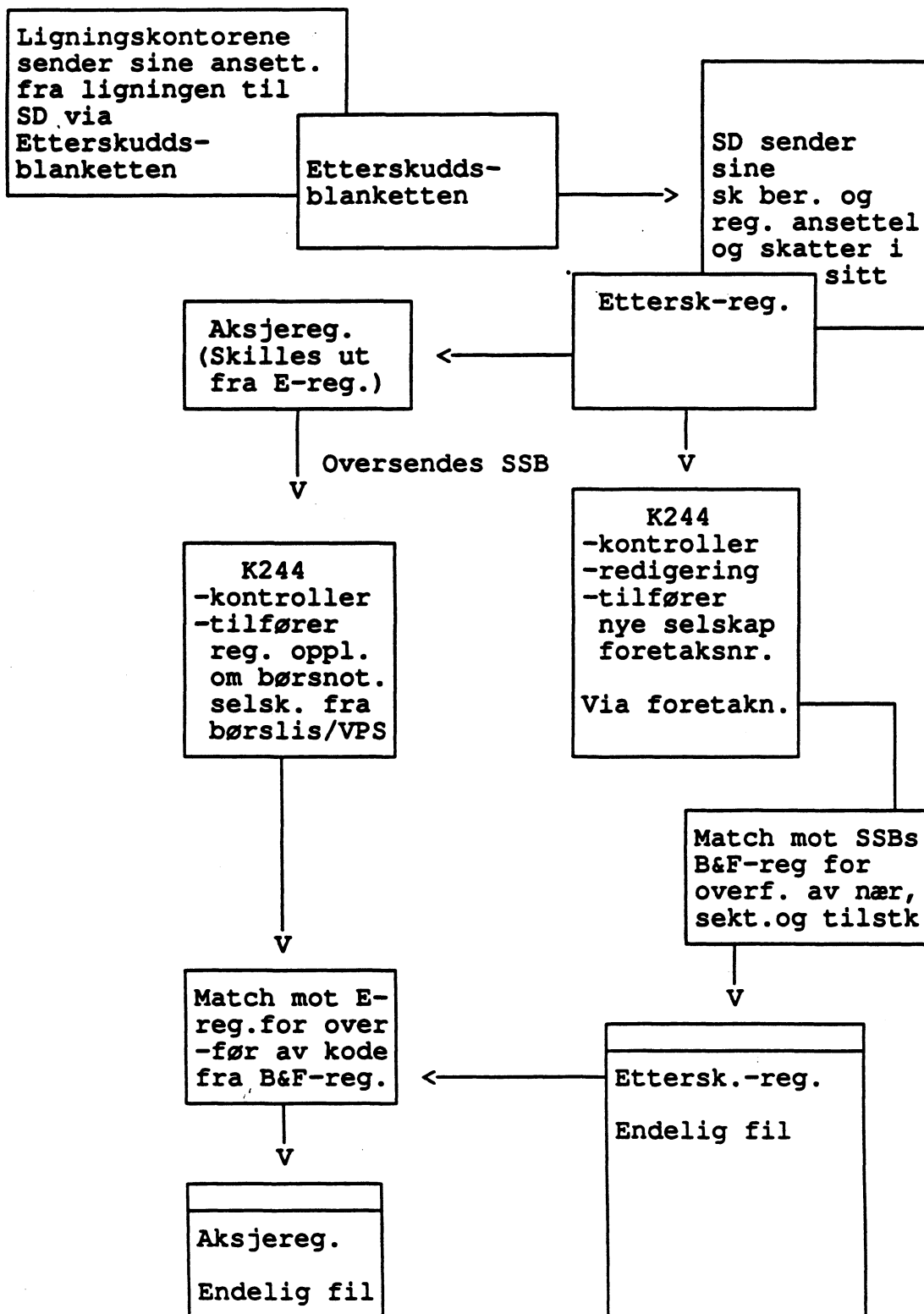
Publikasjonsoversikt.

Stat. nr.	Undersøkelse	Publikasjon	Siste årgang	Tall for år	Publiseringsfrekvens
31114	Skattestatistikk etterskuddspliktige	Statistisk ukehefte	SU nr. 8, 1992	1990	årlig
35150	Inntekts- og formuesundersøkelsen for etterskuddspliktige	Statistisk ukehefte	SU nr. 37, 1990	1988	tre-årlig
35155	Inntekts- og formuesundersøkelsen for selskaper skattlagt etter petroleums-skatteloven	Statistisk ukehefte	SU nr. 11, 1992	1990	årlig
35170	Aksjestatistikk	Statistisk ukehefte	SU nr. 21, 1992	1990	årlig
35160	Regnskapsstatistikk	Statisisk ukehefte	SU nr. 17, 1991	1988	tre-årlig

Produksjonsprosessen for Etterskuddsregisteret

Figur 1. Produksjonsprosessen for skatte- og aksjestatistikk. En grovkisse.

Selskapstyper/beskatningsform for inntektsåret 1988

Selskapstype	Betegnelse	Kommuneskatt				Felleskatt	Statsskatt							
		Formue			Inntekt (k + f)		Formue	Inntekt						
		0,3%	0,5%	1,0%				21,0%	2,0%	0,3%	27,8%	Tab.1	Tab.2	16%
01	Vanlige aksjeselskaper				x	x	x	x						
04	Fangst og bergingsvirks. 1)				x	x	x	x						
05	Skipsaksjeselskaper 1)				x	x	x	x						
07	Skipsmegleraksjeselskaper og flyselskaper				x	x	x	x						
08	Aksjebanker, forsikr. selsk., hypotekforeninger og finansieringsforetak				x	x	x	x						
09	Oljeutvinningselskaper				x	x	x	x						
10	Utenby(gd)s aksjeselskaper				x	x								
20	Aksjefond og obligasjonsfond				x	x		x						
21	Selgende gruppe				x	x								x
22	Utenlandske styremedlemmer				x	x 2)								x 3)
31	Gjensidige livsforsikringselskaper	x			x	x		x						
41	Sparebanker	x			x	x		x 4)						
42	Gjensidige skadeforsikringselskaper	x			x	x				x				
51	Boligselskaper		x		x								x	
61	Kraftselsk. ledningsnett m.v.			x	x	x								
65	Andelsmeierier	x			x	x		x 5)	x					
66	Forbruksforeninger, innkjøps- og salgslag samvirkeforetak	x			x	x		x 5)	x					
71	Innenby(gd)s institusjoner			x	x	x					x			
72	Innenby(gd)s foreninger			x	x	x					x			
73	Innenby(gd)s pensjonsfond			x	x	x					x			
75	Utenby(gd)s gjensidige livsforsikringsselsk.	x			x	x								
76	Utenby(gd)s inst. og foren.			x	x	x								
77	Utenby(gd)s samvi. eforetak	x			x	x								
78	Utenby(gd)s pensjonsfond			x	x	x								
81	Konsignasjonslager			x	x	x								
86	Utenlandske aksjeselskaper			x	x	x	x	x						
87	Utenlandske forsikringsselsk.			x	x	x	x	x						
91	Utenby(gd)s fangst og berging				x									
92	Utenby(gd)s skipsaksjeselskap				x									
93	Utenby(gd)s sparebanker	x			x									
94	Utenby(gd)s andelsmeierier'	x			x									
95	Utenlandske selsk. uten varig tilknytning til riket med kont.komm. 2312 - sokkelen			x	x									

1) Nettoformue i skip skattlegges ikke.

2) Fellesskatt 4%.

3) Utenlandske styremedlemmer skal svare toppskatt til staten.

4) Sparebanker 10%.

5) Inntekt fra salg til andre enn medlemmer etc.

Statistisk sentralbyrå
Seksjon for inntekt og lønn
Postuttak
2201 Kongsvinger
Tlf. (066) 85 000

NÆRINGSGRUPPERING AV FORETAK (BEDRIFTER)

Næringsgrupperingen gir et system for klassifisering av bedrifter, foretak og andre enhetstyper etter hva slags virksomhet eller aktivitet disse enhetene hovedsakelig driver. En aktivitet er som regel definert som produksjon (omsetning) av en nærmere avgrenset gruppe av varer eller tjenester.

Fineste gruppering har 3 siffer. Er det tvil om hvilken 3-sifret kode et foretak skal ha, brukes bare 2 eller 1 siffer, eller det skrives med ord hva foretaket driver med.

1	JORDBRUK, SKOGBRUK, FISKE OG FANGST	34	TREFOREDNING, GRAFISK PRODUKSJON OG FORLAGSVIRKSOMHET
11	JORDBRUK	341	Treforedning
111	Gårdsdrift, gartneridrift og husdyrhold	342	Grafisk produksjon og forlagsvirksomhet
112	Tjenester i tilknytning til jordbruk		
113	Jakt og viltstell	35	PRODUKSJON AV KJEMISKE PRODUKTER, MINERALOLJE-, KULL-, GUMMI-, OG PLASTPRODUKTER
12	SKOGBRUK	351	Produksjon av kjemiske råvarer
121	Skogskjøtsel	352	Produksjon av kjemisk-tekniske produkter
122	Avvirkning, fløting og måling av skogsvirke	353	Raffinering av jordolje
13	FISKE OG FANGST	354	Produksjon av jordolje- og kullprodukter
130	Fiske og fangst	355	Produksjon og reparasjon av gummi-produkter
2	OLJEUUVINNING OG BERGVERKSDRIFT	356	Produksjon av plastvarer
21	BRYTING AV KULL	36	PRODUKSJON AV MINERALSKE PRODUKTER
22	UTVINNING AV RÅOLJE OG NATURGASS	361	Produksjon av keramiske produkter
23	BRYTING OG UTVINNING AV MALM	362	Produksjon av glass og glassvarer
230	Bryting og utvinning av malm	369	Produksjon av mineralske produkter ellers
29	BERGVERKSDRIFT ELLERS	37	PRODUKSJON AV METALLER
290	Bergverksdrift ellers	371	Produksjon av jern, stål og ferrolegeringer
3	INDUSTRI	372	Produksjon av ikke-jernholdige metaller
31	PRODUKSJON AV NÆRINGSMIDLER, DRIKKEVARER OG TOBAKKSVARER	38	PRODUKSJON AV VERKSTEDPRODUKTER
311-		381	Produksjon av metallvarer
312	Produksjon av næringsmidler	382	Produksjon av maskiner
313	Produksjon av drikkevarer	383	Produksjon av elektriske apparater og materiell
314	Produksjon av tobakksvarer	384	Produksjon av transportmidler
32	PRODUKSJON AV TEKSTILVARER, BEKLEDNINGSVARER, LER OG LERVARER	385	Produksjon av tekniske og vitenskapelige instrumenter, fotoartikler og optiske artikler
321	Produksjon av tekstilvarer	39	INDUSTRIPRODUKSJON ELLERS
322	Produksjon av klær, unntatt skotøy	390	Industriproduksjon ellers
323	Produksjon av lær og lær- og skinnvarer, unntatt klær og skotøy	4	KRAFT- OG VANNFORSYNING
324	Produksjon av skotøy	41	ELEKTRISITETS-, GASS- og DAMPFORSYNING
33	PRODUKSJON AV TREVARER	410	Elektrisitets-, gass- og dampforsyning
331	Produksjon av trevarer, unntatt møbler og innredninger	42	VANNFORSYNING
332	Produksjon av møbler og innredninger av tre	420	Vannforsyning

5 BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET

- 50 BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET
- 501 Byggevirksomhet
- 502 Anleggsvirksomhet

**6 VAREHANDEL, HOTELL- OG RESTAURANT-
VIRKSOMHET**

- 61 ENGROS- OG AGENTURHANDEL
- 611- Engroshandel
- 613 Engroshandel med konsumvarer
- 611 Engroshandel med konsumvarer
- 612 Engroshandel med produksjonsmidler
- 613 Engroshandel med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff
- 614 Agenturhandel
- 62 DETALJHANDEL
- 621 Varehushandel
- 622 Detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler
- 623 Detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer
- 624 Detaljhandel med møbler og innbo
- 625 Detaljhandel med jernvarer, kjøkkenutstyr, glass, steintøy, fargevarer og sportsutstyr
- 626 Detaljhandel med ur, optiske artikler, musikkinstrumenter, gull- og sølvvarer og film- og fotoartikler
- 627 Detaljhandel med motorkjøretøyer og bensin
- 629 Detaljhandel ellers
- 63 HOTELL- OG RESTAURANTDRIFT
- 631 Restaurant- og annen serveringsvirksomhet
- 632 Hotell- og annen overnattingsvirksomhet

**7 TRANSPORT, LAGRING, POST OG TELE-
KOMMUNIKASJONER**

- 71 TRANSPORT OG LAGRING
- 711 Landtransport
- 712 Sjøtransport
- 713 Lufttransport
- 714 Rørtransport
- 719 Tjenester i tilknytning til transport. Lagring
- 72 POST OG TELEKOMMUNIKASJONER
- 720 Post og telekommunikasjoner

**8 BANK- OG FINANSIERINGSVIRKSOMHET,
FORSIKRINGSVIRKSOMHET, EIENDOMSDRIFT
OG FORRETNINGSMESSIG TJENESTEYTING**

- 81 BANK- OG FINANSIERINGSVIRKSOMHET
- 810 Bank- og finansieringsvirksomhet
- 82 FORSIKRINGSVIRKSOMHET
- 820 Forsikringsvirksomhet
- 83 EIENDOMSDRIFT OG FORRETNINGSMESSIG
TJENESTEYTING
- 831 Eiendomsdrift
- 832 Forretningmessig tjenesteyting
- 833 Utleie av maskiner og utstyr

**9 OFFENTLIG, SOSIAL OG PRIVAT
TJENESTEYTING**

- 91 OFFENTLIG ADMINISTRASJON, FORSVAR,
POLITI OG RETTSVESEN
- 911 Kommuneadministrasjonen
- 912 Statsadministrasjonen
- 92 RENOVASJON OG RENGJØRING
- 920 Renovasjon og rengjøring
- 93 UNDERVISNING, HELSE- OG ANDRE
SOSIALTJENESTER
- 931 Undervisning
- 932 Forskningsvirksomhet
- 933 Helse- og veterinærtjenester
- 934 Sosiale tjenester og velferdsarbeid
- 935 Interesseorganisasjoner
- 939 Ideologiske og kulturelle organisasjoner
- 94 KULTURELL TJENESTEYTING, UNDERHOLDNING
OG SPORT
- 941 Film, kringkasting og kunstnerisk
tjenesteyting
- 942 Drift av bibliotek og museer
- 949 Sport og underholdning ellers
- 95 PERSONLIG TJENESTEYTING
- 951 Reparasjon av kjøretøyer, husholdnings-
apparater og varer for personlig bruk
- 952 Vaskeri- og renserivirksomhet
- 953 Lønt husarbeid
- 959 Personlig tjenesteyting ikke nevnt annet
sted
- 960 Internasjonale organisasjoners og
utenlandske ambassaders virksomhet
- 0000 Uoppgitt eller utilstrekkelig oppgitt
virksomhet

Institusjonell sektor

Gyldige verdier

Statsforvaltningen	110
Trygdeforvaltningen	130
Norges Bank	150
Postgiro og postsparebanken	170
Statsbanker	190
Forretningsbanker	210
Sparebanker	250
Bankenes sikringsfond	290
Private kredittforetak	310
Private finansieringsselskaper	370
Livsforsikringsselskaper mv.	410
Skadeforsikringsselskaper	470
Fylkeskommuner	510
Kommuner	550
Statens forretningsdrift	610
Selvstendige statsforetak	630
Kommuneforetak	650
Private selskaper med begrenset ansvar (aksjeselskaper mv.)	710
Private ikke-forretningsmessige produsentorienterte institusjoner	740
Personlige foretak mv.	760
Private ikke-forretningsmessige konsumentorienterte institusjoner	770
Personlige næringsdrivende (enkeltmannsforetak)	790
Lønnstakere o.l.	810
Ufordelt sektor	890
Utlandet	900

Recordtyper - IFS-88

Bak hver foretaksenhet skjuler det seg ulike kombinasjoner av innenby(gd)s og utenby(gd)s selskapstyper. Vi har utstyrt enhetene med forskjellige recordtypekoder:

Recordtype 0 = Enbedriftsforetak

Dette er den største gruppen der skattyter og foretak er en og samme enhet. I alt utgjorde disse 2719 enheter, eller 50 prosent av utvalget.

Recordtype 1 = Aggregert enhet

Dette er en enhetstype som vi trodde skulle utgjøre hovedinnslaget i utvalget med en innenby(gd)enhet og en eller flere utenby(gd)senheter. Her er det greit å aggregere opp rundt identen til innenby(gd)senheten når vi etablerer foretaksenheten. Disse utgjorde imidlertid kun 723 enheter, eller 13 prosent av utvalget.

Recordtype 2 = Flere innenby(gd)s, ulik kommune

Dette var en mer overraskende kategori for oss. Vi fant nemlig flere innenby(gd)s selskapstyper innen samme foretaksnummer. I tillegg hadde innenby(gd)enhetene ulike kommunenummer. Av 95 515 foretaksenheter på trekkefilen for IFS-88 var 1756 enheter i denne kategorien. I alt 751 enheter i utvalget, eller 14 prosent, var skilt ut fra enheter med flere innenby(gd)senheter i ulik kommune.

Recordtype 3 = Flere innenby(gd)s, lik kommune

Også her er det flere innenby(gd)s selskapstyper innenfor samme foretaksnummer, men innen samme kommune. Disse utgjorde 2 430 enheter av alle på trekkefilen. I alt 679 enheter, eller 12 prosent av utvalget var skilt ut fra foretaksenheter med flere innenby(gd)senheter i samme kommune.

Recordtype 4 = Blankt foretak

Enheter med denne recordtypen manglet foretaksnummer. Disse ble lagt i et eget stratum under trekking.

Recordtype 2 og 3 ovenfor, 4 186 av i alt 95 515 foretaks-enheter på trekkefilen til IFS-88 er iflg. SD konsern. Dette er m.a.o. enheter som består av flere A/S med samme foretaks-nummer. Vi splittet disse enhetene opp i flere selvstendige foretak med egen ident og status som selvstendig undersøkelsesenheter.

Stratifiseringsplan - IFS-88

- Stratum 1:** Alle i hele landet (-Oslo) uten foretaksnr.
- Stratum 2:** Alle i hele landet (-Oslo) med høy inntekt eller høy formue.
Grense høy inntekt: 5 mill.
Grense Høy formue : 20 mill.
- Stratum 3:** Alle i hele landet (-Oslo) med næring 21, 22, 23, 29, 50230 og 81021.
- Stratum 4:** Alle i hele landet (-Oslo) med regnskapskode 3 (bortsett fra de som fanges opp i stratum 2 og 3).
D.v.s at regnskap fås fra 3. kontor.
- Stratum 5:** Alle i hele landet (-Oslo) med regnskapskode 5. (bortsett fra de som fanges opp i stratum 2 og 3). D.v.s at regnskap fås fra 5. kontor.
- Stratum 6:** Alle i hele landet (-Oslo) med negativ inntekt.
- Stratum 7:** Alle i hele landet (-Oslo) med næring 11, 12, og 13.
- Stratum 8:** Alle i hele landet (-Oslo) med næring 711, 712, 713, 714 og 719.
- Stratum 9:** Alle i hele landet (-Oslo) i skatteyrergr. 1.
Selskapstype 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, og 09.
- Stratum 10:** Alle i hele landet (-Oslo) i skatteyrergr. 2.
Selskapstype 20 og 21.
- Stratum 11:** Alle i hele landet (-Oslo) i skatteyrergr. 3.
Selskapstype 31, 41, 42, og 51.
- Stratum 12:** Alle i hele landet (-Oslo) i skatteyrergr. 4.
Selskapstype 65, 66, 71, 72, 73, og 81.
- Stratum 13:** Alle i hele landet (-Oslo) i skatteyrergr. 5.
Selskapstype 86, 87 og 95.
- Stratum 14:** Alle i Oslo uten foretaksnr.
- Stratum 15:** Alle i Oslo med høy inntekt eller høy formue.
Grense høy inntekt: 5 mill.
Grense Høy formue : 20 mill.
- Stratum 16:** Alle i Oslo med næring 21, 22, 23, 29, 50230 og 81021.
- Stratum 17:** Alle i Oslo med regnskapskode 3. (bortsett fra de som fanges opp i stratum 15 og 16). D.v.s at regnskap fås fra 3. kontor.
- Stratum 18:** Alle i Oslo med regnskapskode 5. (bortsett fra de som fanges opp i stratum 15 og 16). D.v.s at regnskap fås fra 5. kontor.
- Stratum 19:** Alle i Oslo med negativ inntekt.
- Stratum 20:** Alle i Oslo med næring 11, 12, og 13.

- Stratum 21:** Alle i Oslo med næring 711, 712, 713, 714 og 719.
- Stratum 22:** Alle i Oslo i skatteyrtergr. 1.
Selskapstype 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, og 09.
- Stratum 23:** Alle i Oslo i skatteyrtergr. 2.
Selskapstype 20 og 21.
- Stratum 24:** Alle i Oslo i skatteyrtergr. 3.
Selskapstype 31, 41, 42, og 51.
- Stratum 25:** Alle i Oslo i skatteyrtergr. 4.
Selskapstype 65, 66, 71, 72, 73, og 81.
- Stratum 26:** Alle i Oslo i skatteyrtergr. 5.
Selskapstype 86, 87 og 95.

Enhetenes fordeling på ulike strata - IFS-88

Etter denne stratifiseringen fordelte de i alt 92 567 enhetene på trekkefilen seg på følgende måte på de ulike strata:

Vedleggstabell 1.
Enhetenes fordeling på de
ulike strata.

 HELE LANDET (-OSLO)

ANTALL STRATUM 1:	18.152
ANTALL STRATUM 2:	818
ANTALL STRATUM 3:	334
ANTALL STRATUM 4:	220
ANTALL STRATUM 5:	2.243
ANTALL STRATUM 6:	17.282
ANTALL STRATUM 7:	359
ANTALL STRATUM 8:	1.960
ANTALL STRATUM 9:	29.465
ANTALL STRATUM 10:	6
ANTALL STRATUM 11:	128
ANTALL STRATUM 12:	1.165
ANTALL STRATUM 13:	43

 OSLO

ANTALL STRATUM 14:	6.165
ANTALL STRATUM 15:	279
ANTALL STRATUM 16:	47
ANTALL STRATUM 17:	87
ANTALL STRATUM 18:	327
ANTALL STRATUM 19:	3.687
ANTALL STRATUM 20:	8
ANTALL STRATUM 21:	549
ANTALL STRATUM 22:	8.942
ANTALL STRATUM 23:	10
ANTALL STRATUM 24:	89
ANTALL STRATUM 25:	161
ANTALL STRATUM 26:	41

TOTAL..... 92.567

Vedleggstabell 2.

Enhetenes fordeling på de ulike strata i utvalget til IFS-88

N = Antall enheter i hvert stratum på **trekkefilen**.
 n = Antall trukket i hvert stratum.
 ANT = Antall enheter på **utvalgsfilen** etter match mot
 Etterskuddsregisteret for innhenting
 av innenby(gd)senhetene som identifiserer det
 enkelte foretaket i utvalget.

HELE LANDET (- OSLO)			
		ANT	N
			n

STRATUM 1	.....	455	18.152
STRATUM 2	.....	1.190	818
STRATUM 3	.....	334	334
STRATUM 4	.....	285	220
STRATUM 5	.....	114	2.243
STRATUM 6	.....	492	17.282
STRATUM 7	.....	140	359
STRATUM 8	.....	196	1.960
STRATUM 9	.....	979	29.465
STRATUM 10	.....	6	6
STRATUM 11	.....	82	128
STRATUM 12	.....	145	1.165
STRATUM 13	.....	25	43

SUM	.....	4.443	72.157

OSLO			
		ANT	N
			n

STRATUM 14	.....	155	6.165
STRATUM 15	.....	210	279
STRATUM 16	.....	47	47
STRATUM 17	.....	87	87
STRATUM 18	.....	20	327
STRATUM 19	.....	100	3.687
STRATUM 20	.....	8	8
STRATUM 21	.....	55	549
STRATUM 22	.....	250	8.942
STRATUM 23	.....	10	10
STRATUM 24	.....	45	89
STRATUM 25	.....	32	161
STRATUM 26	.....	20	41

SUM	.....	1.039	20.392

TOTALT	.....	5.482	92.567

Definisjoner av nøkkeltall

De nøkkeltallene som gis kan deles inn i fire hovedgrupper, tall som gir uttrykk for;

- lønnsomhet og avkastning (rentabilitet)
- betalingsevne (likviditet)
- finansieringsstruktur
- soliditet (evne til å tåle tap)

$$\text{Totalrentabilitet etter skatt} = \frac{\text{Resultat før årsoppgjørdisposisjoner + rentekostnader - skatt}}{\text{Gjennomsnittlig total kapital}} \times 100$$

$$\text{Egenkapitalrentabilitet} = \frac{\text{Resultat før årsoppgjørdisposisjoner - skatt}}{\text{Gjennomsnittlig korrigert egenkapital}} \times 100$$

Rentabilitetsberegninger gir uttrykk for resultat i forhold til kapital. Totalrentabilitet etter skatt gir et bilde av lønnsomheten før finanskostnader i forhold til den totalt investerte kapital i selskapet. Vi måler med andre ord forrentningen på all kapitalanvendelse. Totalrentabilitet etter skatt uttrykkes i prosent.

Egenkapitalrentabiliteten gir et tilsvarende tall for forrentningen på egenkapitalen som er investert i selskapet.

$$\text{Utdelingsforhold} = \frac{\text{Avsatt til utbytte}}{\text{Resultat før årsoppgjørdisposisjoner - skatt}}$$

Utdelingsforholdet er først og fremst av interesse for aksjonærene i et selskap. Dette tallet viser utbytte i forhold til bedriftsøkonomisk resultat.

$$\text{Likviditetsgrad 1} = \frac{\text{Omløpsmidler}}{\text{Kortsiktig gjeld}}$$

$$\text{Likviditetsgrad 2} = \frac{\text{Omløpsmidler - varebeholdninger}}{\text{Kortsiktig gjeld}}$$

Likviditet vil si evne til å innfri forpliktelser ved forfall. Likviditetsgradene holder de raskest realiserbare omløpsmidlene opp mot den kortsiktige gjelden, som forfaller til betaling først. Likviditetsgradene er statiske mål, det vil si at de kun ser på situasjonen på ett tidspunkt.

$$\text{Egenkapitalprosent} = \frac{\text{Korrigert egenkapital}}{\text{Totalkapital}} \times 100$$

Egenkapitalprosenten er et mål for soliditet, eller selskapets evne til å tåle tap. Halvparten av de betinget skattefrie avsetningene tas med som egenkapital, og holdes opp mot den totale investerte kapital i selskapet.

$$\text{Gjeldsgrad} = \frac{\text{Korrigert gjeld}}{\text{Korrigert egenkapital}}$$

Gjeldsgraden viser forholdet mellom gjeld og egenkapital, og er et sentralt mål ved vurdering av soliditeten.

$$\text{Arbeidskapital i \% av totalkapital} = \frac{\text{Langsiktig kapital - anleggsmidler}}{\text{Totalkapital}} \times 100$$

Størrelsen på arbeidskapitalen viser selskapets likviditet og finansiering. Dersom arbeidskapitalen er negativ, er en del av anleggsmidlene finansiert med kortsiktig gjeld.

$$\text{Langsiktig kapital i \% av anleggsmidler} = \frac{\text{Langsiktig kapital}}{\text{Anleggsmidler}} \times 100$$

Langsiktig kapital i prosent av anleggsmidler er et uttrykk for finansieringsstrukturen. Anleggsmidlene bør i sin helhet være finansiert med langsiktig kapital. I tillegg bør en del av omløpsmidlene være langsiktig finansiert.

Begrepsdefinisjoner;

Arbeidskapital = Omløpsmidler - kortsiktig gjeld = Langsiktig kapital - anleggsmidler
 Langsiktig kapital = Langsiktig gjeld + Betinget skattefrie avsetninger og reserver + egenkapital
 Korrigert langsiktig gjeld = langsiktig gjeld + 50% av betinget skattefrie avsetninger og reserver
 Korrigert egenkapital = egenkapital + 50% av betinget skattefrie avsetninger og reserver
 Korrigert gjeld = kortsiktig gjeld + langsiktig gjeld + 50% av betinget skattefrie avsetninger og reserver

Oversikt over utbyggings- område etter distriktsskatteloven

HEDMARK (04)

0428 Trysil
0429 Åmot
0430 Stor-Elvdal
0432 Rendalen
0434 Engerdal
0436 Tolga
0437 Tynset
0438 Alvdal
0439 Folldal
0441 Os

OPPLAND (05)

0511 Dovre
0512 Lesja
0513 Skjåk
0514 Lom
0515 Vågå
0517 Sel
0538 Nordre Land
0540 Sør-Aurdal
0541 Etnedal
0542 Nord-Aurdal
0543 Vestre Slidre
0544 Øystre Slidre
0545 Vang

BUSKERUD (06)

0618 Hemsedal
0632 Rollag
0633 Nore og Uvdal

TELEMARK (08)

0807 Notodden
0817 Drangedal
0826 Tinn
0827 Hjartdal
0828 Seljord
0829 Kviteseid
0830 Nissedal
0831 Fyresdal
0833 Tokke
0834 Vinje

AUST-AGDER (09)

0912 Vegårshei
0929 Åmli
0937 Evje/Hornnes
0938 Bygland
0940 Valle
0941 Bykle

VEST-AGDER (10)

1026 Åseral
1027 Audnedal
1034 Hægebostad
1046 Sirdal

ROGALAND (11)

1133 Hjelmeland
1134 Suldal
1135 Sauda
1141 Finnøy
1144 Kvitsøy
1145 Bokn
1151 Utsira

HORDALAND (12)

1219 Bømlo
1222 Fitjar
1223 Tysnes
1224 Kvinnherad
1227 Jondal
1228 Odda
1231 Ullensvang
1232 Eidfjord
1233 Ulvik
1234 Granvin
1241 Fusa
1244 Austevoll
1251 Vaksdal
1252 Modalen
1259 Øygarden
1265 Fedje
1266 Masfjorden

**SOGN OG FJORDANE
(14) (Hele fylket)**

1401 Flora
1411 Gulen
1412 Solund

1413 Hyllestad
1416 Høyanger
1417 Vik
1418 Balestrand
1419 Leikanger
1420 Sogndal
1421 Aurland
1422 Lærdal
1424 Årdal
1426 Luster
1428 Askvoll
1429 Fjaler
1430 Gaular
1431 Jølster
1432 Førde
1433 Naustdal
1438 Bremanger
1439 Vågsøy
1441 Selje
1443 Eid
1444 Hornindal
1445 Gloppen
1449 Stryn

**MØRE OG ROMSDAL
(15)**

1503 Kristiansund
1511 Vanylven
1514 Sande
1524 Norddal
1543 Nesset
1545 Midsund
1546 Sandøy
1554 Averøy
1556 Frei
1560 Tingvoll
1566 Surnadal
1567 Rindal
1569 Aure
1571 Halså
1572 Tustna
1573 Smøla

SØR-TRØNDELAG (16)

1612 Hemne
1613 Snillfjord
1617 Hitra
1620 Frøya
1621 Ørland
1622 Agdenes

1624 Rissa
1627 Bjugn
1630 Åfjord
1632 Roan
1633 Osen
1634 Oppdal
1635 Rennebu
1636 Meldal
1638 Orkdal
1640 Røros
1644 Holtålen
1648 Midtre Gauldal
1664 Selbu
1665 Tydal

NORD-TRØNDELAG (17)

1703 Namsos
1711 Meråker
1718 Leksvik
1723 Mosvik
1724 Verran
1725 Namdalseid
1736 Snåsa
1738 Lierne
1739 Røyrvik
1740 Namsskogan
1742 Grong
1743 Høylandet
1744 Overhalla
1748 Fosnes
1749 Flatanger
1750 Vikna
1751 Nærøy
1755 Leka

NORDLAND (18)
(Hele fylket)

1804 Bodø
1805 Narvik
1811 Bindal
1812 Sømna
1813 Brønnøy
1815 Vega
1816 Vevelstad

1818 Herøy
1820 Alstahaug
1822 Leirfjord
1824 Vefsn
1825 Grane
1826 Hattfjelldal
1827 Dønna
1828 Nesna
1832 Hemnes
1833 Rana
1834 Lurøy
1835 Træna
1836 Rødøy
1837 Meløy
1838 Gildeskål
1839 Beiarn
1840 Saltdal
1841 Fauske
1842 Skjerstad
1845 Sørfold
1848 Steigen
1849 Hamarøy
1850 Tysfjord
1851 Lødingen
1852 Tjeldsund
1853 Evenes
1854 Ballangen
1856 Røst
1857 Værøy
1859 Flakstad
1860 Vestvågøy
1865 Vågan
1866 Hadsel
1867 Bø
1868 Øksnes
1870 Sortland
1871 Andøy
1874 Moskenes

TROMS (19)
(Hele fylket)

1901 Harstad
1902 Tromsø
1911 Kvæfjord
1913 Skånland

1915 Bjarkøy
1917 Ibestad
1919 Gratangen
1920 Lavangen
1922 Bardu
1923 Salangen
1924 Målselv
1925 Sørreisa
1926 Dyrøy
1927 Tranøy
1928 Torsken
1929 Berg
1931 Lenvik
1933 Balsfjord
1936 Karlsøy
1938 Lyngen
1939 Storfjord
1940 Kåfjord
1941 Skjervøy
1942 Nordreisa
1943 Kvænangen

FINNMARK (20)
(Hele fylket)

2001 Hammerfest
2002 Vardø
2003 Vadsø
2011 Kautokeino
2012 Alta
2014 Loppa
2015 Hasvik
2016 Sørøysund
2017 Kvalsund
2018 Måsøy
2019 Nordkapp
2020 Porsanger
2021 Karasjok
2022 Lebesby
2023 Gamvik
2024 Berlevåg
2025 Tana
2027 Nesseby
2028 Båtsfjord
2030 Sør-Varanger

**Utkommet i serien Rapporter fra Statistisk sentralbyrå
etter 1. juli 1991 (RAPP)**

*Issued in the series Reports from the Central Bureau of Statistics
since 1 July 1991 (REP)*

ISSN 0332-8422

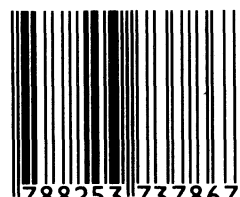
Nr. 91/1A	Natural Resources and the Environment 1990. 1991-150s. 100 kr ISBN 82-537-3558-8	Nr. 92/1	Naturressurser og miljø 1991 Energi, luft, fisk, skog, jordbruk, kommunale avløp, avfall, miljøindikatorer Ressursregnskap og analyser. 1992-154s. 100 kr ISBN 82-537-3651-7
- 91/4	Pasientstatistikk 1989. 1991-72s. 80 kr ISBN 82-537-3047-0	- 92/1A	Natural Resources and the Environment 1991. 1992-159s. 100 kr ISBN 82-537-3668-1
- 91/8	Konsumprisindeksen. 1991-82s. 80 kr ISBN 82-537-3072-1	- 92/2	Arne Ljones, Runa Nesbakken, Svein Sandbakken og Asbjørn Aaheim: Energibruk i husholdningene Energiundersøkelsen 1990. 1992-106s. 90 kr ISBN 82-537-3629-0
- 91/10	Per Sevaldson: Tallet på innvandrere og deres etterkommere fram mot år 2050. 1991-74s. 60 kr ISBN 82-537-3567-7	- 92/3	Knut Moum (red.): Klima, økonomi og tiltak (KLØKT). 1992-97s. 90 kr ISBN 82-537-3647-9
- 91/11	Knut A. Magnussen og Jens Stoltenberg: En disaggregert ettermodell for offentlig transport i MODAG/MSG. 1991-42s. 70 kr ISBN 82-537-3568-5	- 92/4	Totalregnskap for fiske- og fangstnæringen 1986-1989. 1992-34s. 75 kr ISBN 82-537-3633-9
- 91/12	Tor Arnt Johnsen: Modell for kraftsektoren. 1991-42s. 70 kr ISBN 82-537-3573-1	- 92/5	Tom Granseth: Hotelløkonomi og overnattinger En analyse av sammenhengen mellom hotellenes lønnsomhet og kapasitetsutnyttning mv. 1992-53s. 90 kr ISBN 82-537-3635-5
- 91/13	Torstein Bye og Tor Arnt Johnsen: Effektivisering av kraftmarkedet. 1991-39s. 70 kr ISBN 82-537-3575-8	- 92/6	Liv Argel: Informasjonen om Folke- og bolig telling 1990 i massemediene. 1992-68s. 90 kr ISBN 82-537-3645-2
- 91/14	Skatter og overføringer til private Historisk oversikt over satser mv. Årene 1975-1991. 1991-69s. 80 kr ISBN 82-537-3576-6	- 92/7	Ådne Cappelen, Tor Skoglund og Erik Storm: Samfunnsøkonomiske virkninger av et EF-tilpasset jordbruk. 1992-51s. 75 kr ISBN 82-537-3650-9
- 91/15	Prisnivå på Svalbard 1990. 1991-75s. 60 kr ISBN 82-537-3556-1	- 92/8	Finn Gjertsen: Dødelighet ved ulykker 1956-1988. 1992-127s. 100 kr ISBN 82-537-3652-5
- 91/16	Knut Moum (red.): Husholdningenes sparing Begrepsavklaring, dataproblemer og analyse. 1991-92s. 80 kr ISBN 82-537-3585-5	- 92/9	Kommunehelsetjenesten Årsstatistikk for 1990. 1992-56s. 90 kr ISBN 82-537-3653-3
- 91/18	Børge Strand: Personlig inntekt, formue og skatt 1980-1989 Rapport fra registerbasert skattestatistikk. 1992-50s. 60 kr ISBN 82-537-3618-5	- 92/10	Pasientstatistikk 1990. 1992-73s. 90 kr ISBN 82-537-3654-1
- 91/19	Arne S. Andersen: Familiesituasjon og økonomi En sammenlikning av husholdningers levestandard. 1992-70s. 80 kr ISBN 82-537-3627-4	- 92/11	Jan Lyngstad: Økonomiske levekår for barnefamilier og eldre 1970-1986. 1992-80s. 90 kr ISBN 82-537-3660-6
		- 92/12	Odd Frank Vaage: Kultur- og mediebruk 1991. 1992-64s. 95 kr ISBN 82-537-3673-8

- Nr. 92/13 Offentlig forvaltning i Norge. 1992-72s. 90 kr ISBN 82-537-3674-6
- 92/14 Else Helena Flittig: Folketrygden Utviklingen fra 1967 til 1990. 1992-52s. 90 kr ISBN 82-537-3675-4
- 92/15 Lasse Sigbjørn Stambøl: Flytting og utdanning 1986-1989 Noen resultater fra en undersøkelse av innenlandske flyttinger på landsdelsnivå og utdanning. 1992-73s. 90 kr ISBN 82-537-3682-7
- 92/16 Petter Jakob Bjerve: Utviklingshjelp til offisiell statistikk i Bangladesh. 1992-22s. 75 kr ISBN 82-537-3683-5
- 92/17 Anne Brendemoen, Solveig Glomsrød og Morten Aaserud: Miljøkostnader i makroperspektiv. 1992-46s. 75 kr ISBN 82-537-3684-3
- 92/18 Ida Skogvoll: Folke- og bolig telling 1990 Dokumentasjon av kontroll- og opprettingsregler for skjemarkjennemerker. 1992-48s. 75 kr ISBN 82-537-3694-0
- 92/19 Ida Skogvoll: Folke- og bolig telling 1990 Dokumentasjon av kodeopp- legget i Folke- og bolig telling 1990. 1992-27s. 75 kr ISBN 82-537-3695-9
- Nr. 92/20 Tor Arnt Johnsen: Ressursbruk og produksjon i kraftsektoren. 1992-35s. 75 kr ISBN 82-537-3696-7
- 92/21 Kurt Åge Wass: Prisindeks for ny enebolig. 1992-43s. 75 kr ISBN 82-537-3734-3
- 92/22 Knut A. Magnussen and Terje Skjerpen: Consumer Demand in MODAG and KVARTS. 1992-73s. 90 kr ISBN 82-537-3774-2
- 92/23 Skatter og overføringer til private Historisk oversikt over satser mv. Årene 1975-1992. 1992-70s. 90 kr ISBN 82-537-3778-5
- 92/24 Pasientstatistikk 1991. 1992-76s. 90 kr ISBN 82-537-3780-7
- 92/25 Astrid Busengdal og Ole O. Moss: Avfallsstatistikk Prøveundersøkelse for kommunalt avfall og gjenvinning. 1992-37s. 75 kr ISBN 82-537-3782-3
- 92/26 Nils Øyvind Mæhle: Kryssløpsdata og kryssløpsanalyse 1970-1990 Under utgivelse
- 92/27 Terje Erstad og Per Morten Holt: Selskapsbeskatning Analyse og statistikk Under utgivelse
- 92/28 Terje Skjerpen og Anders Rygh Swensen: Estimering av dynamiske utgiftssystemer med feiljusteringsmekanismer (Under utgivelse)
- 92/29 Charlotte Koren og Tom Kornstad: Typehusmodellen ODIN (Under utgivelse)
- 92/30 Avskrivningsregler og leiepriser for kapital 1981-1992 (Under utgivelse)

Pris kr 100,00

Publikasjonen utgis i kommisjon hos Akademika - avdeling for offentlige publikasjoner, Oslo, og er til salgs hos alle bokhandlere.

9 788253 737867

ISBN 82-537-3786-6
ISSN 0332-8422